H U N G A R I A N M O N I T O R I N G

1989 december 23.

Szombat

ö s s z e f o g l a l ó

A nap kiemelkedő és majdhogy kizárólagos témája Románia, a romániai események.- Minden hiradásban bő részletességgel számolnak be a fejleményekről. A főbb események kronológikus sorrendben:
Temesvári (1752) - és aradi tudósitás(1758)
Segélyszállitmányokat állitanak össze magyarszervezetek.(176o
Figyelmeztetés, senki se induljon Romániában, nincs garantálva személyi biztonsága. (1763-1781)
Bukaresti tudósitás szerint, külföldiek is harcolnak a Securitate oldalán. (1775)
A magyar honvédelmi minisztérium képviselője a Securitate és a hadsereg közötti erőviszonyról.(1777-1851)
Tudósitás Marosvásárhelyről, ahol nincsenek harcok.(1778)
Két segélyszállitmányt vivő magyar sofőr halt meg a lövöldözésben.(1778)
A magyar külügyminisztérium egyelőre nem tervezi magyar diplomaták családtagjainak hazaszállitását.(178o)
A nyirábrányi átkelőt kivéve zavartalan a határforgalom.(1786
A határőrség szerint a Securitate minden segélyküldeményt elkoboz és megsemmisit. (1788)
Ceausescuék elfogásáról.(1848)
HORN Gyula TV nyilatkozata a VSz külügyminiszteri találkozójáról és arról, a magyar kormány,kérte a Biztonsági Tanács összehivását.
Kárpáti Ferenc szerint, Magyarország nem avatkozik be, de erre nincs is szükség.(185o)
Helyzetjelentés Erdély magyarlakta körzeteiből.(1854)
Interju egy MDF funkcionáriussal, aki találkozott Tőkés Lászlóval.(1855)
Megkerült és jól van a segélyszállitmánnyal Temesvárra utazott Rajk László és Magyar Bálint. - Egyik sofőrüket viszont lelötték. (1857)
A Romániai Magyarok Demokratikus Szövetsége összefogásra szólitotta fel az ország nemzetiségeit.(1858)
Jelentés Ceausescuék elfogásáról.(186o)
Az Erdélyi Szövetség felhivása.(1861)

Kolozsvárott lemondott Nagy Gyula református püspök éa várható Papp Gyula nagyváradi püspök lemondása is. 1862 old

Ökuménikus istentisztelet lesz a nagylaki határátkelőnél vasárnap éjszaka. 1858 old

Hogyan tovább? - Beszélgetés a költségvetés elfogadása után a pénzügyminisztérium és a Tervhivatal államtitkárával.(1791)

A lapszemlében:Cimek, témák a lapok karácsonyi számából. (1753)

Milyen ajándékot kapott az idei ünnepekre a honvédelmi-, a pénzügy és az egészségügyi minisztérium és a Tervhivatal- Interju összeállitás. (1755)

Falurádió. - (1769 old

(Folytatás a következő oldalon...)

Összefoglaló - 2

A 168 óra két órás műsorának fő témája szintén Románia volt.
De emellett két érdekes interju hangzott el más témakörben.
NÉMETH Miklós arról beszélt, miért mondott le az MSzP pártelnökségi tagságáról. (1842)
Vaclac HAVEL az értelmiség szerepéről beszélt az átalakulási folyamatban, saját terveiről ha elnökké választják és arról, mi a véleménye a magyarországi fejleményekről. (1838)

A romániai témák közül: A szovjet reagálásról(18o2)
Kárpáti Ferenc szerint a román hadsereg képes megfékezni a Securitatet.(18o3-1825)
Bukaresti helyzetkép.(18o4)
Tüntetés volt Budapesten a román nagykövetség elött.(18o5)
Lehetséges-e külföldi beavatkozás a felkelés támogatására?(18
Magyar riporterek tudósitása Temesvárról (1811) és Aradról.(1812)
Miért nem lehet szó külföldi beavatkozásról? (1817)
Letartóztatták Ceausescuékat. (1818)
Van-e bűntudata Ceausescunak? (1822)
A VSz külügyminiszterei holnap összeülnek, közölte Horn Gyula külügyminiszter.(1825)
Hat magyar ellenzéki párt távirata Bukarestbe.Interjuk.(1827)
A Magyar Vöröskereszt készültségéről.(1831)
Hogyan reagálnak a Romániából menekültek az eseményekre?(1832
Interju a budapesti román nagykövettel.(1834)
Telefoninterju Sütő Andrással.(1835)

A Hírvilág tartalmából:
Tudósitás a bukaresti esti helyzetről.(1864)
Uj védelmi minisztert neveztek ki Bukarestben.(1865)
A magyar katonai attasé találkozott az uj miniszterrel. Holna két magyar katonai repülőgép visz segélyszállitmányt.(1866)
A magyar kormány a koordinációs bizottság ülése után támogatásáról biztositotta a román nép harcát szabadságáért.(1866)
Mégsem ül össze holnap a VSz külügyminiszteri értekezlete(186
Moszkvai reakciók.(1867)
Körkép a magyarlakta városok helyzetéről.(1868)
Részlet Tőkés Lászlónak a Fekete Doboz c. video folyóiratnak adott interjujából.(1868)
Véres összetüzés volt a bolgár-román határon állitólag.(1869)
A romániai magyarok felhivásáról.(1869)

-

1989. december 23. Szombat.

KOSSUTH - adó.

JÓ REGGELT.

Az időjárásról:
Ma estig az ország északi és nyugati megyéiben erősen megnövekszik a felhőzet és szórványosan kisebb eső, zápor valószinű. Másütt túlnyomóan derült idő lesz, több órás napsütéssel. A sokfelé megerősödő délnyugati szél napközben északnyugatira fordul. Főként a Dunántúlon időnként viharos széllökések is várhatók. A hőmérséklet kora délután 9-14, késő este 4-9 fok között alakul.

-

KOSSUTH - adó.

HÍREK. 6 h. 30.

Török Anna Mária a legfrissebb hireket ismerteti. Először Romániából:

Bukarestben az egésszégügyi szolgálat mnem győzi a sebesültek és a halottak elszállitását. Sok épület ég és több helyen robbanások voltak. A harcok azután törtek ki, hogy a Ceausescuhoz hű állambiztonsági alakulatok éjfélkor támadást inditottak a hadsereg ellen. Céljuk az volt, hogy megszerezzék a rádió, a televizió és a telefonközpontok ellenőrzését. A román fővárosban a ahdsereg a jelek szerint megvédte a TV-t.

Romániában megalakult a nemzeti megmentés frontjának tanácsa. Ion Iliescu TV beszédében bejelentette, hogy a front tagja lett többek köztt TŐKÉS LÁSZLÓ temesvári református lelkész, DOMOKOS GÉZA, Cornea asszony és ..... Az országot ezentől Romániának nevezik, eltörlik az egypárt rendszert és áprilisra kiirják a szabd választásoakt.

Segélyszállitmányok indultak és indulnak továbbra is Romániába, bár híreink szerint azok amelyek még nem keltek át a határon, jelen pillanatban nem is tudják ezt megtenni. Tehát nem tudjuk, hogy mi lesz annak a segélyszállitmánynak a sorsa, amelyet a magyar néphadsereg kiván ma utnak inditani. Erről KELETI GYÖRGY a néphadsereg szóvivője beszél:

(Jó reggelt.)

- KELETI. - A magyar honvédelmi miniszter felajánlotta, hogy a magyar néphadsereg készletéből segitségképpen fél millió konzervet juttatnánk el Romániába.
(*Ismétlés. Lásd a 1727-ik oldalon. - Csak a konzervekre vonatkozó ré* ismétlik. A Mücnhenből kapott értesülést nem.)

Szalai Zsolttól friss hirek.

Egyetlen jelentés csupán. Felhivtuk nemrég a hadügyminisztérium, ügseletesét, *bocsánat a honvédelmi minisztérium ügyeletesét*, aki elmondta, hogy ebben a pilalnatban még nem döntöttek arórl, hogy ezeekt a magyar néphadsereg által küldendő segélyszállitmányokat utnak inditják-e. Tehát várakoznak nyilván amiatt, hogy a helyzet több városban lövöldözések, harcok miatt bizonytalan.
Közvetléenül Buakeresből, illetve a különböző erdélyi nagyvárosokból, kis városokból nem kaptunk uj friss jelentést.

Temesvári helyszini riporttal jelentkezett Ladányi zsuzsa. Ebből forgatunk le le most egy rövid részletet:
- Koós Sándor vagyok, a biztonsági csapatnak a vezetője Temesvárot Itt az opera mellett, a temesvári hotelnak a területén.9 tisztett itten ezen a területen letartóztatott, egészen a mostani órában. A fegyvert elvettük tőlük és átadtuk a temesvári garninozának, a katonaság vette át az egész vezetőséget katonai szempontból, de a né nek van rend , ő is -
- A *rendfenntartásban segit a nép is.*
- Lássák itten az emberek körös körül ők vezetik az egész biztonságot, itten mert -
- Nagyon nagy az ellenőrzés. Minket is mindenütt megállaitottak, megmotoztak.
- Nagyon nagy az ellenőrzés, mert a katonaság is az előbb két tiszt letartóztattak ittzen a jobb oldalon és ugyhogy a biztonságot kell biztositani ezen a részen. Mostan az éjjeli időben nem nagyon, mert azon a részen a securitatnek még vannak különböző egyletei és nem le tudni, hogy honnan bukklannak elő. Minden estere az éjjel elég nehéz lesz, ugyhogy az éjjel nagyon, nagyon kell vigyázni midnen pontra.
- Még nagy problémák vannak, még vannak speciális ÁVO-s speciális k mandók, vagy hogy hivják ezeket. Azok nagyon jól vannak fegyverezve, azoknak van tankju, azoknak van biondate, amfibia -

Hung. Monitoring 23.12.89.-e.

(Jó reggelt.)

- Kétéltű jármüvek:
- Nagyopn jól vanna képezve -
- Ők eltüntek?
- Hát a katonák beüzódtak a kaszrányákba. A katonaság. Mi .... atiszteket és csináljuk most a rendet valahogyan.

Nagyon sok hallgatónk telefonáél. Kérjük, tegyék meg ezt ezután, hogy ha uj információt, hirt tudnak. Köszönettel veszsük és egyéb ügyekben is megpróbálunk önöknek segiteni. M?ondok két telefonszáot: 1-387-616, az 1-387-902-es.
Egyiok hallgatónk arórl számolt be, hogy marosvásárhelyi rokonaival beszélt telefonon és a városban állitólag csend és rend van. Az ottani emberek ma reggel elmennekk dolgozni és kimennek az utcára. Ugyanezt jelentették Szatmárnémetiből is, ahol szintén rend és csend van.

Most pedig hallgasásk meg azt, hogy Sipos Zoltán mi mindent olvasott a ma reggel megjelenő lapokban.

Valamennyi lap nagy karácsonyi mellékletteki jelent meg. Olvasnivalóban bő választék áll rendelkezésükre.
A NÉPSZAVA cimoldalán himnuisz - cimmel Szabó Irén egyebekközött ezt irja. Különös, furcsa karácsony ez a mostabi. Egy orzság szeretne hini valamiben. Abban,hogy klülönb lesz a mai önmagánál.
Ugyancsak a NÉPSZAVÁBAN évvégi összefoglalót találnak a 12-ik oldalon. Részlet a cikk bevezetőjéből: - Eddig mindig ugy éreztük, hogy a nemzetközi esmeényke sodrásában vagyunk. Nos ha azt sodrásnak éltük me minek tekintsük a mögöttünk hagyott esztendő viharos sebességü történéseit? Néha már ugy érezzük elszáguld mellettünk a történelem anélkül, hoyg kapaszkodót találnák.

A NÉPSZABADSÁG ünneprontó cikkében a szerző igy ir: Karácsonyi lapszám ban szinte illetlenség igy összegyüjteni mindannyiunk boruját. Talán ildomosabb volna számaba venni a kedvező előjeleket, amelyek éppen most igének végre könnyebbséget. Azt, hoyg a reformok második szakasza nemscak szabadabb, de jobb életet is hoz majd számunkra. Mert vannak ilyen kedvező előjelek is. Pl. az, hoyg a jelenlegi sulyos válságot e

(Jó reggelt.)

a kormányzat eddig menedzselni tudta. A gazdaság gépezete akadozik, de nem lett roncs. Magyarország nemcsak a poli tikai, de a gazdasági hírekközött is szerepel a világsajtóban.És még nem a csődjelentések között.

Lélekerősitő idők. Ez a MAGYAR NEMEZET vezércikkének cime. Választás*k* *készülünk. Az előpróbálkozások, a népszavazás és a Budapest belváro*s fiaskó nem adtak igazűán értékelhető adalékokat a lakosság várható véelméynéről. Jószerével azért, mert az ország lakossága még egyik pártban sem látja kirajzolódni annak a hivatás és küldetéstudatnak a körvonalait, amely nélkül nincs a nemzet egyéniségének,belső ön törvényüségének megfelelő magyar politika- irja a MAGYAR NEMZET.

A DÁTUMBAN Európa karácsonyáról olvashatnak. Iudézek a cikkből: - Am kor e sorokat irjuk Romániában még zavaros a helyzet. Még nem tudjuk lesz áldozata egy őrült politika és végrehajtói utolsó véres tettein Azt azonban tudjuk, hogy áldozatuk nem volt hiábavaló. Életüket egy badabb, jobb , emberi életért adták, mások boldogságáért. Béke poraikra!

Ujabb hireket kaptunk a Romániába induló segélyszá llitmányokkal kap csolatban. Eszerint a Magyar Demorkata Fórum segélyszállitmánya, amely Temesvárra indult, Aradon elakadt. nagyon sok segélyszálli tán nak lett ez a sorsa, de mindennek ellenére, pl. a szegedi Vöröskeres is felhivja az adakozni kivánókat, hogy bármit amit a romániaiaknak szánnak küldjenek Szegedre.A Vöröskereszt a Szent mIhályi ut 1-es szűám alatt gyüjti. Éjjel, nappal várják telefonon a jelentkező-ket. Szeged körzetszáma 62, akét teleofnszám pedig 13-74o, illetve 25-55o.
Hasonló hirt kaptunk Nyiregyházáról is, ahol a Szabadademorkaták Szövetsége gyüjti az adományokat a városmajori müvelődési házban. *Mindenféle adományt, amit Romániába szánnak átvesznek és megőrzésre* addig ott tartanak amig nem lehet ismételten átkelni a magyar-román határon biztonsággal.

-

6 h. 45.

Az országgyülés tegnapelőtt elfogadta az ország jövő évi kötlségveté

Hung. Monitoring 23.12.89.-e.

(Jó reggelt.)

Ezuzel megteremtődött hazánk gazdasági talpon maradásának reménye. Amikor etz a döntés született, a Parlamentben már állt a karácsonyfa a kupolában. Ennek árnyékában kérdeztem a kormáény néhány tagját arról, hogy milyen ajándékot is kapott tárcája, hivatala, minisztériuma az idei ünnepre.

KÁRPÁTI FERENC honvédelmi miniszter:

- Bizalmat kapott a honvédelmi tárca, a magyar hadsereg.

Az Orzságos Tervhivatal elnöke, KEMENES ERNŐ:

- Magam és a munkatársaim kaptak egy nagy lehetőséget arra, hogy a döntések által meghatározott programot most megvalósithatjuk.

A szociális és egészségügyi tárca vezetője,m CSEHÁK JUDIT:

- Az egész egészségügy jövő évi költségvetése azideihez képest 3o %-kal magasabb fedezetet tartalmaz.

A pénzügyminiszetr, BÉKESI LÁSZLÓ:

- A tárca semmilyen ajándékot nem kapott. Itt nem a tárcáról van szó. Az ország kapott egy esélyt arra, hogy jövőre is legyen békés karásonya.

És miféle ajándékot adnak ők nekünk, esetleg olyat, ami nem romlik meg az ünnepek után sem? KEMENES ERNŐ.

- Hogy mi mit tudunk tenni a nemzet karásonyfája alá? Hát a program gondolom Vizkeresztig - nem fog megromolni, mert ez túl rövid idő ahhoz hogy a mai gazdasági helyzetben valami kritikus mértékü elmozdulás történjen. Bár ennek is a mai magyar helyzetben mindig vannak bizonyos esélyei. Tehát én ugy gondolom,hoyg a Vizkereszten túlgondolván, hoyg mi egy dolgot tehetünk csak. Hogy azt igérjük, hogy azt a programot, amelywet most a parlament elfogadott és amelyet ma mindenki ugy tekinthet mint többé- kevésbé, hát egy optimális program a nagyon sok feszültségekkkel terhelt persze, de az adott feltételek köztöt ez másként nem nagyon lehet, hoyg ennek a programnak a megvalósitását vállaljuk, egy korábbinál szervezettebb, jó minőségű kormányzati gazdaságirányitó munkával. Kb. tőlünk ennyire futja. Én mint jövő kérdéseivel foglalkozó ember, más nem is lehetek csak optimista. Bizok benne, sőt meg is vagyok gyöződve arról, hogy vannak reális esélyeink és hogy azt képesek is leszünk kihazsnálni.

CSEHÁK JUDIT!

- Addig amig 1988-as költségvetésben egyetlen fillér nem volt, csak a minisztérium neve jelképezte, hoyg itt a szociális ügyekkel előbb-utóbb

(Jó reggelt.)

majd törődni fog a kormá ny és az országgyülés. Az idei költségvetés 1.5 milliárd forinttal rendelkezhet már. A jövő évi kötlségvetés több mint 5 milliárd forinttal nagyobb összeget tartalmaz. Ez nem központi kezelésben 335 milliárdos összeg, különböző normativák és c támogatások formájában ezt a tanácsok kapják meg. És nagyon fontos fejlesztésekre ad lehetőséget. Bővíteni tudjuk a családsegitő központoknak a számát, egy alapitványt szeretnén létrehozni és erőtelejsen finanszirozni a hajléktalanoknak. Bővíteni akarjuk és a tanácsokat ebben a munkában segitjük, azoknak az időskori kluboknak a számát, napközi otthonoknak a számát, ahol vagy teljes hétre nyujtanak ellátást, vagy ahol meleg ételt és hát apró szolgáltatásokat is biztosithatnak.

KÁRPÁTI FERENC:

- Azt hiszem minden magyarnak az az álma, hogy lássuk már azt a fén pontot az alagut végén és addig is ez a magyar hadsereg meg tudja ol minden irányú feladatát. Mi többsör kinyilvánitottuk azt, hoyg nekün egyetlen országgal sincs smemiféle oylan problémánk, valamiféle hatá kérdés, amitől kelelne tartani. Ellenkezőleg. Mi szomszédainkkal, egész Európa népeivel a legszorosabb barátságba kivánun élni és együttmüködni.

BÉKESI LÁSZLÓ:

- Hát azt hiszem, hogy ha lesz erőnk azt végrehajtani amit most a parlament elfogadott, akkor hát nem fognak az ország lakói sokkal rosszabbul élni jövőre, mint ahogy ebben az évben éltek.
- és lesz erőnk?
- Remélem. De hát ez 1o millió magyaron múlik.

-

6 h. 55.

A hatrárőrségtől kapott legfrissebb hirek szerint továbbra sem lehet átjutni Romániáába aközuti határállomásokon. Az éjszakai órákban utnak indult segélyszállitmányok nagy része mrá visszatért, de sokan még azátkelő közelében várakoznak.
Felhivjuk a segiteni száéndékozók fiygelmét, hogy ne induljanak el ujabb konvojokkal. tekintettel arra, hoigy az átjutásnak kicsi a valószinüsége, az egyéni utazóknak is azt javasoljuk, hoyg egyelőre halasszák el utjukat.

Hung. Monitoring 23.12.89.-e.

(Jó reggelt.)

A MÁV vezérigazgatóság közleménye:
A Romániába szánt segélyküldeményeket a magyare vasut ingyen szállitja.
A segélyküldeményekt a bpesti pályaudvarokon és a nagyobb vidéki állomásokon várják, hogy aztán eljutassák a megfelelő helyre, az arra rászorulókhoz.

-

KRÓNIKA. 7 h.

A mikrofonnál Németh miklós Attila.
Bár ma a Viktóriák ünneplik névnapjukat még nem érkezett olyan hir Romáéniából, melynek alapján stilusosan és nyugodtan győzelemt ünnepelhetnénk. Sajnos a téli napforduló is a securitate elit alakulatait segiti, amelyek az éjszaka támadásba lendültek a hadsereg alakulataival és a civil lakossággal szemben. Hosszuak az éjszakák, igy a sötétség hosszabb ideig kedvez a gonosz szándékkal lövöldözőknek. A fegyverek ropogása eremélhetőleg a nap felkeltével megszűnik és a közelgő karásonyra gondolva mihamarább őszinte reménnyel ünnepelhetik Romániában is a fényt, avagy a Nap ünnepe utána romai mitológiából a keresztény világba került karácsonyt. A fény legyőzi a rosszat.
MOst legfrisebb romániai hireinket Török Anna Máriától hallják:

Bukarestben az egészségügyi szolgálat nem győzi a sebesültek és a halottak elszállitását.
(Ismétlés. Lásd a 1751. oldlaon.)

Az ejtőernyős kommandósok, a securitate alakulatai ugyanakkor attól sem riadtak vissza, hogy sebesültekkel teli kórházra, vagy civil lakósokra tüzet nyissanak.
Az állambiztonsági alakulatok Temesvárott ismét nagy mészárlást hajtottak végre és harcok voltak Aradon, Vajdahunyadban és más településekbe is. Brassóban Ceausescu feghyveres hivei megszállták a középületeket. A fővárosban még egy gyermekkórházba is behatoltak, de arról nincs hir, hogy ott is vannak-e áldozatok.
Bukarestben a TV szerint némileg csillapodtak a harcok. Az éjszaka dfolyamán ismét több százan vesztették életüket Romániában. A határt gyakorlatilag lezárták és ezért több segéylszállitó konvoj nem jutott

Hung. Monitoring 23.12.89.-e.

(Jó reggelt.)

át román területere, illetve a lövöldözés miatt kénytelen votl visszafordulni.

Ro,ániában megalakult a nemzeti mementés frontjának tanácsa.
(Ismétlés. Lásd a 1751. oldalon.)
Megszűnik a régi hatalmi rendszer minden szervezete és demorkatikus intézményeket hoznak létre. Az eddigi gazdasági társadalmi struktura marad és megszüntetik a falurombolási programot. Új alkotmány készitenek elő és ez teljes egyenlőséget ad az együtt élő nemzetiségeknek. Az oktatást, uj demorkatikus alapokra helyezik. megszüntetik az élelmiszer és energiahordozó exportot s a hangsuly a belső ellátásra kerül Romániában.

Reménykedjünk abban, hoyg iyg lesz, de a jelenlegi hirek még másról szólnak. Az éjszakai véres harcok egyik szinhelyéről, Aradról telefonon, élő közvetitésben számolt be kiküldött tudósitónk, Orosz József:
- Halló Budapest! Én megpróbálok most kinézni az ablakon és felmérn a terepet. Ujból kezdődik és midnenki hasra feküdt. Egy lövés. Mozdulatnul állnak a páncélozott gépkocsik, a harckocsik, de hát ez egysze en elképesztő, hogy ilyen össztűzben ilyen sortűzben az emberek védte lenül ezren. Megint egy lövés! Ott állnak az aradi városháza előtt, csak egy zászló van a kezükben, hiszen azért midnenki nem kapot fegyvert. Ujbóül egy lövés! De most innen lövik ki a tancásházáról, a ablakokból. Talán aszomszéd ablakból, ahol én állok.(Fegyverropogás. Most megcélozzák az aradi városházát és megint őrült tűzpárbaj kezdődött! (Géppuska sorozatok.) Megint keződik előlről a lövés. Egy sorozat., Senki nem tudja, hogy kire lő. Innen a szóbából csak a fényes fénycsóvákat látni a géppuska sorozatok ahogy belehatolnak a sötét éjszakába. Lőnek innen a városházáról Aradon,d e lőnek a szembe lévő épületről is, noha minden ablak sötét, csakugy mint az aradi városházán ahol mi vagyunk. Lehetünk itt a hadsereg katonáival, anépi kelőkkel együtt legalább 35o-4oo-an. De hát ki tudja ezt számba venni

Ez a felvétel éjszaak 2 óra körül készült. Sajnos kollegánkkal valami vel két óra után megszakdat a telefon összeköttetés. Azóta sem róla, sem pedig az aradi események további részleteirő l nem tudunk. Legfrissebb hireink szerint sem Nagyváradon, sem Marosvásárhelyen, sem

(Jó reggelt.)

pedig Szatmárnémetiben nem voltak az éjszaka harcok. Negyed hatkor a lövöldözés Temesváron is megszűnt. Hireink szerint több kamionnak sikerült segéylszállitmányával elérnie a temesvári kórházat és a gyógy szereket, kötszereket is átadták. Temesvárott járt kolleganőnk, Ladány Zsuzsa is tegnap este. ott készitette riportjtá:

.- Koós Sádnor vagyok a biztonsági csapatnak a vezetője Temesvárott.

(Ismétlés. Lásd a 1752. oldalon.)

A legfrissebb hirek Szalai Zsolttól:

Ugy látszik mégis bizonytalan a bukaresti TV sorsa. A rádió ugyanis nemrég felszólitotta a hadsereg alakulatait, hogy minél előbb menjenek a TV épületéhez és védjék meg azt a támadásoktól. Feltehetően a biztonsági szolgálat támadásaitól. Egyébként a rádió, most nemrég ugy jelentkezett,hogy a ROMÁN RÁDIÓ ELSŐ SZABAD HIRADÁSA. Jelezvén ezzel is a változásokat. A hiradás további részleteiről annyit, hogy két biztonsági tábornok nyialtkoaztát olvasták fel, akik átálltak a nemeztiu megmentés frontjához, tehát a felkelőkhöz, a forradalmárokhoz és egy harmadik biztonsági tábornok levélben fordult a nemzeti megmentés frontjának tanácsához és ebbe közölte, hoyg támogatja annak határozatit, önkritikát gyakorol és bocsánatot kér a néptől.

A tanmás határozataihoz még annyit, hogy javasolták, hogy a román alkotmáényból töröljék akommunista prát vezető szerepéről szóló cikkelyt Azt is bejelentették,hogy a TV reggel 9-kor kezdi az ujabb egyenes adá: ami számunkra is fotnos,hiszen felteszem, hogy a Magyar TV is közvetit majd és akkor mi is friss információkhoz jutunk

- És bizunk benne, hogy a TV 9 órakor adásképes lesz.
- Reméljük. Még ha ugy tetszik kedvező, pozitiv, jó hirek.

Kolozsvárott egész éjjel folytak a tüntetések azokon a helyeken ahol halálos áldozatai voltak a csütörtöki sortüznek. A városban szigorúan őrzik a viztartályokat, de egyébkétn nyugalom van. Ezt korábban egy hallgatónk is megerősitette.

Végül két külföldi hir:

A francia kormányfő közölte, hogy Páruizsból még ma küldenek egy nagy, Boeing 747-es tupusu repülőgépet két mozgó kórházzal Bukarestbe.

A finn vöröskereszt a katonaság, tehát a finn légierő gépével 6.ooo adag vérplazmával indult Romániába.

Remélem igy lesz, hiszen erőrl van szó, hogy a bukaresti repülőtér

Hung. Monitoring 23.12.89.-e.

(Jó reggelt.)

olyan állapotban van-e, hoyg fogadhat-e gépeket.

Szitnyai Jenő hasznos információkkal szolgál azoknak akik segélyszál litmányt inditottak vagy szeretnének inditani Romániába.
Éjszakai müsorunkban adtuk közre a Máltai Szeretetszolgálat felhivását amelyben életmentő gyógyszereket keresnek. Nagyon sokan jelentkeztek is, de sajnos rossz telefonszámon. Most elmondjuk a helyes telefonszám 176-0277-es.
Ehhez kapcsolódik a nagyváradi református püspökség kérése, hoyg Kolozsár, Temesvár, Nagyszeben és Arad polgárainak gyüjtsenek továbbra is gyógyszereket. Mindenek előtt lázcsillapitókra, kötszerre és takarókra van szükség.

A Magyar Demokrata Fórum bpesti központja, a VI. kerület .... 24 órás ügyeletet tart folymaatosna, az ünnepek alatt is. Az MDSZ ide várja a Romániába küldendő adományokat.
Az MSZP a VIII. kerület köztársasdág tér 26-ban szervezte meg koordinációs irodáját. A felajánlásokat itt fogadják.
A szolnoki müvelődési és ifjusági központban is ügyeletet tartanak és várják az ujabb adományoakt. A kenyérgyártól összegyüjtöttek eddig már 5 mázsa kenyeret, 68 mázsa burgonyát lés 7o mázsa hagymát. Fogadják a további szállitmányokat is.
A család-alapitvány flajánlja bankszámláját a gyászoló romániai családok és árvák sorsán könnyiteni akaró adományozók számára. Az e célra száőnt adomáynok jeligéje Temesvár. A számlaszám Magyar Hitelbank RT 202-10-809-es.
Budapesten az FDSZ eégsz nap fogadja az adományokat a VIII. kerület Déri Miksa utca 1o szám alatt. A FIDESZ V. kerület normál utca 16 szűám alattui átvevőhelye ugyancsak ügyeletet tart.
Székesfehérvárott már reggel 7 órától olyan önkéntes vállalkozókat várnak, akik segitenének a teherautók rakodásában. A városi tanács előtt lesz a gyülekező.

Bocsdáss meg egy pillanatra, de ujabb hirekkel jött be a hirszerkeszt

Igen, itt van. Azt modnja kollegánk, hogy a debreceni postaigazgatóságon keresztül kaptuk a következő jelentésekt:

Hung. Monitoring 23.12.89.-e.

(Jó reggelt.)

Aradon a hadseregnek sikerült megvédenie a városházát igy -
- Reméljük, hogy Orosz József kollegánkkal ismét felvehetjük a kapsolatot.
- A telefonközpontot nem siekrült elfoglalni a securitate alakulatainak. A temesvári kórházat éjjel helikopterekkel támadták, de azóta elültek a harcok.

Köszönöm. Tehtá Jenő, még mi van?
Köszönöm. Közelmény:
Budapetsen reggel 9 órától a Péterfi Sándor utcai kórházban önkéntes véradókat fogadnak.
A továbbiakban egy időben a Varsóban Berlinben, Prágában tartandó hasionló megmozdulásokkal, aSzabad Demorkaták szevrezete szombaton 14 órától nagygyülést hirdet a bopetsi román nagykövetség elé. A tüntetésre a berlini ellenzéki szervezetek között az uj fórumot tömöritő román szolidaritási bizottság kérte fel a magyar álalmpolgárokat. A tüntetők köszöntik a romániai forradalmat, TŐKÉS LÁSZLÓT és a magyar kisebbségek felszabdulását. Az FDSZ felhivja valamennyi független politikai szervezetet és a bpesti polgártársakat a demonstráción való részvételre.

Egy felhivás Csallóközből:
A szlovákiai független magyar kezdeményezés és nyilvánosság az erőszak ellen járási koordinációs bizottsága kéri a csallóközieket, hogy a román lakosság megsegitésére felajánlott adományoakt Dunaszerdahelyen a járási népmüvelési központba vigyék. A gyüjtés 8 órától este 1o órái tart majd.
Nos szeretném seikerüla telefonszámokat, cimeket megjegyezniök azoknak akik szeretnnek a romániakon segiteni. Akiknek nem,nagyon kérem, hogy hivják fel az 1-387-070-es telefonszámot. Ezen a számon minden információt el tudunk önöknek mondani.

Időjárás jelentés. ----

-

Reklám. ---

Hung. Monitoring 23.12.89.-e

(Jó reggelt.)

7 h. 25.

Kedves Hallgatóink!
Néhány perc mulva, fél 8-kor végetért 3 órás müsorunk a Jó reggelt, amelyben folyamatosan tájékoztattuk önöekt a romániai fejleményekről.

A legfrissebb jelentések szerint az éjszaka Románia több városában, igy a fővárosban is heves harcok dultak. Hajnali jireink ár arórl szó tak,hogy Aradon, Kolozsvárott és Nagyváradon, illetve a városok környékén is megszünt a lövöldözés.
A bukaresti rádióban, amely adását Szabad Rádóként szignálta, immáron három magasrangui securitate tiszt is arra hivta fel az elit alakulatokatr, hogy álljanka át a nép és a ahdsereg oldalára. Hireink szeri nem sikerült elfoglalni a securitate egységeinek a postaközpontot, ig valószinü, oyg 9 órától ismét ad a román TV, amelyet természetesen a magyar TV is átvesz. Állitólag fél hat óta Bukarestben is nyugalom van,bár ezt a hirt még nem sikerült megerősiteni.
Szitnyai Jenő szolgála praktikus információkkal.
Ujabb elajánlások. A szociáldemokrata párt Buadepsten a VI. kerület Rózsa Ferenc utca 44 szám alatt foghadja az adományokat. tegnap egy gépkocsikonvojukmár utnak indult Románia. Azóta nincs hir róluk. Kér: a gépkocsivezetőket, amennyiben magyar területen és telefon-közelben tartózkodnak, jelentkezzenek.
A Demorkata Fórum berettyóujfalui szevrezete a helybeli kulturhá an várja az adományoakt éjjel-nappal. Eddig 4o kocsit küldtek Kolozsvár: Vásárhelyre és Nagyvárad környékére. 32 gépkocsi már szerencsésen vissza is érkezett.
A HNF káposztásmegyeri szervezet várja az adományozókat a közösségi ba.
A szegedi Vöröskereszt szervezet ugyan gépkocsi konvojokat nem indit most, azonban az adományokat fogadják és raktározzák.
Nyíregyházán a ... kisszövetkezet mától, január 1-ig vendégül lát 2oo román, illetve erdélyi magyar családot. Főként gyerekeket. Az érdeklődök elé a szövetkezet munkatársai buszt is küldenek a határra az érkezők elé.
Végül a MÁV valamennyi bpetsi és vidéki nagyobb állomásán fogadja a mániába küldendő adományokat és ingyen juttatja tovább. Ám ehhez hoz kell tennem, ha sikerül.

(Jó reggelt.)

És itt mondom el azt is, reggel ugyan többször szóltunk róla, de azt érjük miondenkitől és azt kérik a határőrség alakulatai is, hogy ne keljenek utra jelen pillaantban Romániába. Romániába utazni veszélyes, egyrészt. Másrészt pedig a határőrségtől, a határátkelő helyektő kapott hirek szerint tulajdonképpen ismét zárva van Románia határa. Nagyon sok segélyszállitó konvoj kint rekedt, bent rekedt, némelyeknek a sorsáról nem is lehet tudni. Minden estere a segéylszállitmányokat továbbra is várják,hiszen a határközelében, közintézményekben,. iskolákban, laktanyákban raktározzák el a küldeményeket, várva arra, hogy eljuttathasáska zokat a rászorulóknak.

Kedves Hallgatóink!
A ma reggeli eseménydús és egy kicsit az élet által szerkesztett Jó reggel müsora végetért.
Békésebb és reményteljes hétévgé kiván mindenkinek, aki hallgatott bennünket, a ma reggeli szerkesztő Németh miklós Attila.

- o O o -

KOSSUTH - adó.

HÍREK. 8 h.

A legfrissebb romániai fejleméynekről hallgasásk meg Oltványi Ottó tudósitását!

- Bukarestben még mindig tartanak az utcai harcok. Lövések hallatszanak a főváros különböző irányaiból, ahol a securitate egységeinek kisebb csoportja imeghúzódtak. A központban a köztársasági elnöki palota és a pártközpont pincéiben megbujt egyésgek végülis tüzharc után, de megadták magukat. Késő este a rádió épületének környékéről érkeztek oylan hirek, hoyg a sötétben megbujt elemek lövöldöznek. A rádió védőinek megsegitésére katonai egységeket iráynitottak. Alattomosan megbuvó egységek még vannak a Belvárosban, de ezek támogatás hiányában felszámolásra kerülnek.Ion Ileascu, a nemezti megmentési bizottság elnöke bejelentette, a securitate fővráosi egységének egy csoportja átállt Gita tábornok vezetésével. Az átálltak már a nemzeti

(Hírek 8 h.)

megmentési bizottság parancsait teljesitik. Drámai fejelméyn volt, amikor a televizió képernyője elé vitték Ceausescut, a condukátor fiá aki Szeben megyében volt első titkár. Közölték, kivizsgálják ügyeit és törvényileg vonják felelősségre. A condukátort továbbra is üldözik és az utcánlévő tüntető tömeg várja, mikor hozzák vissza Bukarestbe. Ismertettéka felkelés vezetői, hogy az elelnállók a securitate különleges osztagaiból állnak. Terrorista elelnes alakulatokról van szó, akiket rendkivül jól láttak el fegyverekkel és mindenféle harcmodorra felkészitették őket. A fegyverropogás közepette egy kicsi az élet jelének érezhető, hogy a romániai irók péntek este megtartottták első szabad összejövetelüket, amelyen 5 tagu bizottságot választottak. Ennek egyik tagja lett DOMOKOS GÉZA a bukaresti Criterion nemzetiségi könyvkiadó igazgatója. Az irószövetség nyilaktozatot tett közzé.- Üdvözli a forradalmi erők, a felkelők győzelmét.
Bukarest lakosai drámai éjszakát éltek át. Éjféltől hajnali 4-ig szó a fegyverek és a főváros több pontján elkeseredett harcok folynak. Visszaszivárogtak a városba a kommandó alakulatok és különösen a rádiónál valamint a TV-nél alakult ki kritikus helyzet. A TV épületé ejtőernyős alakulatok mentették meg. Ők siettek az ott lévők támogatására. A securitate egy alakulata behatolt az épület előcsarnokába is, de sikerült meghátrálásra késztetni őket. Jelenleg tovább tart a fegyverropogás. Ez anak tulajdonitható, hogyPlojestiból megér tek a páncélos egységek Bukarest felkelőinek megsegitésére. Ezek az alakulatok hajnalban 5 óra 16 perckor a rádió és az Északi-pályaudvar környkén össztüzet nyitottak, hogy felszámolják az ellenálló és támadó securitate egsségeekt. Megrázó a főváros képe. Különösen a Palota-tér környékén szomorú a látvány. A pártközpont és azállamtanács épületének pincéiben meghúzodott csoportok tüzet nyitottak a tüntetőkre és enenk a brutalitásnak sok áldozata és sérültje van. Felhivást tettek közzé, oyg személyautókkal menjenek bukaresiek és a sé teket szállitsák a kórházakba, ahova berendelték az orvosokat és az orvostan hallgatókat.
Időközben megtarotta ülését Ion Iliescu elnökletével a nemzeti megmentési front is. ATV-ban bejelentetteIon Iliescu,hoyg a jövőben az ország neve Románia, eltöröltk az egyprát rendszert, a kormányzási forma a többpárt rendszerre épül. Áprilisban szabad választásokat tartanak az orzságban. Tiszteletben tarták akisebbségi jogokat, a gazdaságiéletet ujjászevrezik, amezőgazdaságban támogatják az egyéni

gazdálkodókat, szabaddá teszik a sjatót, megvalósitják a sajtószabadságot. Külpolitikai téeren Románia a jó szomszédság, a béke és a barátság politikáját valósitja meg. Eleget tesz minden emzektözi kötelezettségének, első sorban a Varsói Szerződésből ráháruló feladatoknak. Tiszteletben atrtják az emberi jogokat, a szabad helyváltoztatást, ami arra vonatkozik, hoyg szabadon lehet egyik városból a másikba költözni, ami eddig tilos volt Romániában.
A front tanácsának tagjai között van magyar részről TŐKÉS LÁSZLÓ temesvári református lelkész és DOMOKOS GÉZA, a buklaresti Critérion nemeztiségi könyvkiadó igazgatója.

A budapesti rendőr főkapitányság szombaton este 8 óráig folymaatosan és azonnal kiadja az utlevelet, illetve a kiutazási engedélyt azoknak akikRomániába kivánnak menni. Ez a magyar álalmpolágrokra és a hazánkban tartózkodó román állampolgárokra egyaránt vonatkozik.
A VRFK igazgatás rendészete nyitva lesz vasárnap is 8 és 16 óra között Illetve karácsony mindkét napján reggel 8 órától este 6 óráig.
A magyar állampolágrtok utlevelét a Népköztársaság utja 93-as szám alatt, a román állampolgárok kiutazásához szükséges okmányokat pedig a Népköztársaság utja 12-es szám alatt adják ki Budapesten.

További fontosabb külföldi jelentéseink:
Az Egy. Államok ujabb 2.ooo katonát küldött Panamába.

Salvadorban a gerillák 11 napos egyoldalú tűzszünetet hirdettek meg a karásonyi ünnepek tiszteletére.

Tajvanon 1o évi börtönbüntetésre itélték azt az elelnzéki politikust, aki most tért vissza az Egy. Államokból, ahová korábban számüzték.

időjárás jelentés. ---

LAPSZEMLE:
A mikrofonnálSipos Zoltán.
Valamennyi napilap nagy karácsonyi melléklettel jelent meg. Olvasnival ban bő választék áll rendelkezésükre.

(Ismétlés.- Lásd a 1753. oldalon.)

- o O o -

Hung. Monitoring 23.12.89.-e

KOSSUTH - adó.

HÍREK. 9 h.

Bukarestben egész éjszaka folytak a harcok, mert a securitate speciálisan kiképzett kommandó alakulatai megpróbálták elfoglalni a rádió és a TV élületét. A felkelők oldalár aátállt hadsereg egységeinek csak nehezen sikerült megakadályozni a két létesitmény elfoglalását.
Közben Bukarestbe érkeztek a közben Pleistiből elindult harckocsik és ezeket is bevetették a rádió épületének felmentésére. A rádió mindazonáltal fehivásokat tesz közzé, hoyg a fővárosiak vonuljanak az utcákra és élő láncot alkotva védjék meg a TV-t és a rádiót. A helyzet annyira sulyos, hoyg már személygépkocsikon is szállitják a sebesülteket a kórházakba, ahol rettenetes a zsufoltság, orvos és gyógszer hiány van.
A securitate különleges alakulatai ugyancsak az éjszaka megpróbátlák foglalni Bukarest két repülőterét, de az ottani alakulatok visszaverték a támadást.
A nemezti megmentés frontjának tanácsa ülést tartott, ahol Ion Iliescu bejelentette, hoyg javasolni fogják, hogy az uj román alkotmányból töröljék akommunista párt vezető szerepéről szóló cikkelyt. Nicolae Ceausescu és felesége továbbra is szükésben van. A ciondukator fiát elfogták és népbiróság elé állitják.
A román rádió szerint Brassoban nehéztüzérséget is bevetettek az lhjszakai harcokba.
Ugyanakkor a securitate volt főnöke Bukarestben jelezte, a belügyminisztériumot megtisztitották a Ceausescu klánhoz hű elemektől. Ugyan akkor bejelentették,hogy valamennyi politikai foglyot szabdon bocsátották Romániában. Ezzel kapcsolatban azonban részletek nem ismeretesek.

További hireink röviden:
Prágában a nemzeti kerekasztal megbeszélés résztvevői ugy foglaltak állást, hoyg Vaclav Havelt javasolják köztársasági elnöknek, A. Dubceket pedig a parlament elnökének.

A Washingtoni hadvezeté sujabb 2.ooo kaotnát küld Panamába, hogy

(Hírek 9 h.)

telejsen ellenőrzésük alá vonják a középamerikai országot.

Mladenov bolgár pártfőtitkár is támogatja azt a javaslatot, hogy nyilvánitsák hivatalos ünneppé a karácsonyt és a húsvétot Bulgáriában.

- o O o -

PETŐFI - adó.

HÍREK. 9 h.

(Szószerint megismétlik a Kossuth-adó 9 órás hireit.)

- o O o -

KOSSUTH - adó.

HÍREK. 10 h.

Néhány perccel ezelőtt indulhatott csak meg a forgalom a nagylaki *határátkelő helyen. Mint munkatársunk Kapás Irén jelentette*, Aradon az este telejsen nyugodt volt a helyzet. Amikor Temesvárra ért, éjjel 11 órakor, a securitate egységei támadást inditottak a felkelőkhöz átállt hadsereg temesvári központja ellen, amelyet az operaház épületében rendeztek be. A biztonsági erők nehéztüzérséggel támadták az operaházat. A harcok csak reggel 5 óra fleé csitultak el, 7 órakor még mindig volt szórványos lövöldözés Temesváron.
A román TV reggeli adáásban közzétette TŐKÉS LÁSZLÓ üzenetét, amely szerint a református lelkész jól van és jelenleg családjával együtt a Szilágyságban tartózkodik.

A TASZSZ hirügynökség délelőtti, bukarestijelentése is megerősiti, hgy Ceausescu testőréségének tagjai még mindig tartják magukat az elnö ki palotában és onnan lövik a tömeget. Az elnöki palota jobboldali szárnya már romba dőlt, az épület lángokban áll és sulyosan megrongálódtak akörnyező lakóházak is. A Ceausescuhoz hű erők a környező épületek tetején is állásokat foglaltak és onnan islövik az embereket.

Hung. Monitoring 23.12.89.-e

(Hírek 10 h.)

Érdemes megemliteni,hoyg a TASZSZ ma nevezte először tzerroristáknak Ceausescu fegyveres hiveit.
M. Gorbacsov a népi küldöttek kongreszsusának mai ülésén elmondta, továbbra sincsenek pontos értesülései arórl, hogy mi lett Nicolai Ceausescuval. A szovjet vezető egyben jelezte, MOszkva megvizsgálja mikétn nyujthat segitséget Romániának.

A román polgárháborúval foglalkozó külföldi jelentések közül feltünő az Uj Kina hirügynökség condukator párti összefoglalója,a mely hangsulyozza, hogy Peking aggodalommal figyeli a romániai fejleméynek és az ott történteket román belügynek tekinti.
A japán lapok hangsulyozzák, hogy jelenelg a legnagyobb gondot az okoza,hogy Romániában nincs megfelelő vezető, aki a forradalmi tömegek élére állhatna. A tokiói ujságok ugyanis Manescut idősnek és túlságosan betegnek tartják.
Az Egy. Államok kormánya is fontolgatja a Romániának nyujtandó segitséget. Washingtonban elhangziott, hoyg mindez akkor lehetséges, ha az uj bukaresti vezetés felszámolja a Ceausescu rendszer örökségét és intézményi reformokat hajt végre Romániában.

Párizsban a miniszetrlenök személyesen jelentettebe, hogy a kormány még ma különrepülőgépet indit Bukarestbe két tábori kórházzal, orvosokkal és a szüskéegs egészségügyi felszereléssel. Az akciót a Nemzetközi és a Magyar Vöröskereszttel is összehangolják, mert a további szállitmányok ey részét Magyarorzságon keresztül juttatják el Romániába.
Delors a Közös Piac brüsszeli bizottságának elnöke is segitséget helyzett kilátásba a tagorzságok nevében.

Párizsban a Közös Piac tagállamainak külügyminiszterei az alkotmányos rend helyreállitását sürgették Panamában. Nyilatkozatukban ugyanakkor óvatosan fogalmaztak, iogy nem derül ki egyértelmüen,hogy a nyugateurópai gazdasági közösség ellenzi vagy helyesli az Egy. Államok kaotnai akcióját Panamában.

Bulgáriában Mladenov pártfőtitkár is javasolta, hogy nyilvánitsák hivtalos ünneppé a karácsonyt és a husvétot. A prátvezető a bolgár parasztpát tanácskouásán azt is elmondta, hoyg nemcsak a kommunista

párt vezető szerepéről szóló részt kell törölni az alkotmányból, hanem el kell hagyni a munkásosztály szerepével foglalkozó cikkelyt is. Mladenov ugyanakkor megerősitette,h ogy lépéseket tettek a pártegység helyreállitására.

- o O o -

KOSSUTH - adó.

FALURÁDIÓ. 5 h. 40.

A mikrofonnál Pfeifer Julia.

Egy közmondás jut eszembe, magad uram, ha szolgád nincsen. Egymásután alaulnak az érdekvédelmi szervezetek. Tegnap a replőgépes pilóták kaptak szót, ma MÉM kért lehetőséget vélemény-nyilvánitásra. Atrab lovak tehenek, 5o éves egy hengeres traktor. Hiányzó, de beigért adókedvezmény, a gazdának mégis van kedve dolgozini. Ezek mai témáink.

Már csak egy nap választ el bennünket a karácsonytól. De ez valahogy nem érződik. Még az utolsónapokon is egymást érik az események. Tegnap első sajtótájékoztatóját tartotta .....
- A jöcó célja az ágazati érdekképviselet megteremtése, amely magában foglalja a régi szövetkezeti szektort is, az állami gazdaságokat is és az egyéni termelőket is. Átmeneti korunkat terheli a gazdasági válsgából való kiút találás is, amiben az agrár ágazatnak meghatározó szerepe van és lesz. A napi küzdelemben éppen ezrét olyan politikai tömörülésekt támogat a mezőgazdasági szövetkezők és termelők országos szövetsége, amelyektől várható, hoyg a msotani és ajövő parlamentben is ténylegesen képviselik majd a vidékiek érdekeit. Éppen ezért fontos, hoyg az agrár kerekasztal a gazdasági kérdésekben tisztázza a pártok elképzeléseit és a parasztság illetve valemnyi vidéken élő is megtudja, milyen eőrk mellé álljon majd voksával. Kétségtelen,hogy ebben a küzdelemben még azzal a napi elelnérzéssel is meg kell küzdeniök, a szövetségnek is és a földmüveseknek is, hogy a most megkapott szabadárak miatt emelkedni fognak az árak is és ez természetszerüleg sehol sem adhat senkinek sem népszerüséget. Valamennyiünk feladata,

(Falurádió.)

hogy az egy időben jelentkező feladatok, pozitiv és negativ jelensége mögött megtaláljuk, meglássuk az elmaradott vidék érdekeit.

Csütörötkön késő délután meglaakult egy másik érdekvédelmi szervezet. Lehet, hogy sulya nagyobb lesz, mint ahogyan ezt az első mondat után gondolják:

- Ha tagu elnökség tartott 5 ujságirónak tájékoztatót csütörtökön az élelmiszer feldolgozók országos szövetségének megalakulásáról. A szövetség célja, hogy a feldolgozók az eddiignél szorosabb kapcsolatbbanálljanak az alapanyag gyártókkel, termelőkkel. MInt elmondták szándékuk, hogy ezentúl közlik a fogyasztókkal, az iapr mennyiére adja az élelmiszereket akereskedlemenek. Igaz, ennek eddig sem lett volna akaádlya. A sajtótájékoztatón kiderült az is, hogy januárban nem emelik az étolaj és a margarin árát. Vendégh Ferenc a tejipari törszt vezérigazgatója elmondta a hatósági áras tejben a foygasztó a Tiszai Vegyikombinát 94 %-os csomagolóanyag áremelését is megfizeti januártól. Más kérdés, hogy a TVK az olcsón, a forint leértékelés elő vásárolt müanygaot sózza a tejiparra és a vásárlókra, magasabb áropn. Lassan ott tartunk hogy többe kerül a zacskó mint a tej. Az élelmiszer feldolgopzók országos szövetsége szándéka szerint nem a vásárlók ellen kiván fellépni. Jobb ellátást, tisztességesebb árat gérnek. Erreannál is inkább szükség van, mert minden vásárlásra költö loo forintból 42-t élelmiszerre forditottunk az idén. Tiz éve ez még csak 32 forint volt.

Tegnap a pilótáké volt a szó, ma a minisztériumé. A vendégeket a studióban Takács András fogadta:

- A mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium sjatófőnöke ugy hivta fel szerkesztőségünket,hoyg bomba robbant a MÉM-ben.- Mégpedig azért mert tegnap elhangzott az, hogy mégsem lesz vállalat a MÉM repü lőgépes szolgálata. Studiónk vendége nemeskéri Tamás a repülőgépes szolgálat megbizott iagzgatója és Fésüs István a MÉM főosztály vezető je. Végül is mi lesz ezzel a céggel?

- Valójában smemilyen bomba nem robbant a minisztériumban, mert a vállalattá alakulás folyamata megállithatatlan. jelenelg a miniszter-tanács előtt van az előterjezstésünk, amely egy költségvetési intézményből államigazgatási irányitású vállalatát kivánja átalakitani a M repülőgépe szolgálatot.A minisztertanács hozzájárulása szükséges, hog

(Falurádió.)

a költségvetési intézmény ilyen vállalattá alakuljon át. A vállalat alapitó okiratának a tervezete a kezünkben van és hogy ha az ünnepek között a pénzügyminisztériummal a megfelelő egyeztetésekt el tudjuk intézni, akkor már csak formai kérdés a januáér 1-i vállalatták történő átalakulás.

- Nemeskéri Tamás a megbitzott igazgató. Ön mit szól mindehhez?
- A repülőgépes szolgáalton és a vezetésén nem mulik a vállalattá alakulás. Egy meghatárpztot program szerint erre készültünk. Bizonyos zavart okoz természetesen,hoyg nem sikerült a vállalat alapitással kapsoaltos ügyintézést hát olyan ütemben végezni, hoyg szinkronban legyen telejsen a mi programukkal.
- De a munkatársai ennek ellenrée nagyon türelmetlenek?
- hát a türelmetlenségjogos,hsizen január 1-vel lett volna jó megalakulni,hiszen egy gazdasági évet teljes egészében célszerü elkezdeni.
- és akkor mit tud nekik mondani? Várjanak türelemmel?
- Természetesen nincs más megoldás.
- Muszájj ezt ilyen lassan csinálni?
- Valóban egy kicsit lassúnak tünik. A munka tulajdonképpen már az év elején megkezdődött, amikor is egy nemzetköüzi szevrező céget biztunk meg azzal, hoyg az intézmény szervezetét és müködését tanulmányoztza és tegyen javaslatot akorszerüsitésre. Ez a bizonyos szervezeti, möüködési átvilágitás szeptember kközepénzárult le.
- Nem azért van a lassúgá mert vezetőket kellene elbocsátnai?
- Nem ez az oka. A vezetők máris tudomásulvették azt, hogy nincs szükség ilyen létszámú vezetésre és tulajdonképpen a válallat hatékony müködéséhez hozzá tartozik az, hogy most ás munkaterületen és olyan munkával fognak fogllakozni, amely a vállaléat eredményesebb müködését, kisebb- alacsonyabb beosztásban is eredményesen fogja szolgálni.
- Végül is mikor lehet önálló válallat aMÉM repülőgépe szolgálata?
- A január 1-ét 1oo %-osan nem állitom, de február 1-vel biztosan meg fog alakulni a vállalat.

MOst Srankó István riportja következik.

(Harsányi Pál tanyája felsőlajoshoz tartozik. Kunadcson vannak a legelőn a 42 marha, szaporulattal együtt. - Ez farmer gazdaság. 42 teh van, husmarha, tenyész állat. A marháknak van már 4o kisborja. A januá

(Falurádió.)

rti meg a decemebri borjak 32 darab. Ezek már exportra várnak. Első osztályú állatok. Harsányi Pál már tavaly is csak exportra adott el, első osztályú áruját. 7 éve kezdte el. Akkor volt egy arab lótenyésztése. A lovakat eladta,)

- Hittem abban,h oyg az állam meghirdette, hoyg ha kisválallkozó les magyar paraszt, farmer, akkor fogja adni a támogatást ugyanugy a husmarhára, mint a tszeknek. Ezután szaladozok. Még mindig nem kaptuk me Van egy rossz a rendeletbe,. Csak abban az esetben kapja meg a farmer az állami támogatást a husmarhára, ha a folyó évben elérte a 2 millió foritnois bevételt. Akkor más adókategóriába esik. Én vagyok egy szerencsés helyzetbe, vagy szerencsétlenbe, hogy eladtam a ménest 2 millió forintért. 2o darab lovat, csikókkel. Egybe ami volt. Én benne voltam az arab lótenéyzstési világszövetség svájci részlegében. Felvettek, olyan ménesem volt. MOst 9 hónap óta szaladozok és a még a mai apig sincs elitézve a pénz. Csak a családtól kapok éppen eleget Három lányom van, hét unokám és mondják, hogy papa miért csináltad? Mirét hitted el, hogy neked jár az állami támogatás. A támogatás a marhára, ha nincs, akkor az árfizetéses. Csak én egy büszke paraszt vagyok. megtartottam a marhát és itt vannak készen.Kellett csináljak egy 24o négyzetméteres szint,amibe ki tudok teleltetni 4o marhtá a szaporulattal együtt. Kellettek karámok és el kell készü ni kb. 6oo.ooo forint értékü takarmánnyal. Midnen pénzünk benne van. marhát is ugy akarom tartani mitn a lovat, hogy hires legyen. Az ember csinálja, dolgozik. Egyetlen egy alkalmazottam van, de müvelünk is földet. 15 kat. hold földet is mi müveljük ketten. Van egy kis traktorom, 5o éves. Egy hengeres ki traktor, de primán dolgozik és mi ezzel a tanya körül ellátunk mindent.

MOst negedjék meg, hogy kelelmes ünnepeket, jó családi hangulatot kivánjon a most elhangzott Falurádió szerkesztője Pfeifer Lulia is!

- o O o -

KOSSUTH - adó.

HÍREK. 11 h.

A moszkvai külügyminisztériumban cáfolták, hoyg a SzU katonai segitséget igért volna a romániai felkelőknek. A külügyminisztérium sajtóosztálya közölte az MTI tudósitójával, hogy a hir nem felel meg a valóságnak. Ugyanakkor a bukaresti TV épületénél délelőtt sulyosra fordult a helyzet, de azóta enyhült a feszültség. Korábban a TV egyenes adásában bemutatták az uj fejléccel megjelent pártlapot a Scientia Populoruit vagyuis a Nép Scinteiaját. Ugyanakkor ismertették a bukaresti MAGYAR SZÓ néhány cikkéenk cimét is.

Kolozsváron délelőtt nagygyülsét tartottak. A vásroban a helyzet nyugodt és Marosvásárhelyne is rend és nyugalom van. Aradon délelőtt felszólitották a tömege,t hoyg hagyják el a városháza előtti teret, mert elképzelhető, hogy a securitate helikopterekből fog az emberekre lőni. A securitate 6o embere a Park Hotelban barrikádozta el magát. Nagylakon a forgalom megindult és folyamatosan viszik a segélyszállitmányokat. Temesváron az elmult 5 napban állitólag 4,.6oo-an haaltak meg az összecsapásokban és 5o.ooo-en sebesültek meg.

A román polgárháborúval foglalkozó külföldi jelentések közül feltünü az Uj Kina hirügynökség condukator párti összefoglalója, amely hangsulyozza,hogy Peking aggodalommal figyeli a romániai fejleményeket és az ott történteket román belügynek tekinti.
(A japán lapok vélemény. - Ismétlés.)

Prágában a nemzeti kerekasztal megbeszélés résztvevői amellett foglaltak állást, hogy V. Havel legyen a köztársaásgi elök mig A. Dubcek a parlament elnöke. A tanácskozáso megegyeztek abban is, hogy a törvényhozás 24 megüresedett képvisleői helyét az országban müködő pártok között osztják fel. Igy a CSKP két jelöltet, a csehszlovák néppárt egy jelöltet állithat,mig 16 helyre polgári fórum ötre pedig a közvélemény az erőszak ellen szlovákiai mozgalom jelöltjei kerülhetnek.

Párizsban a Közös Piac tagállamainak külügyminiszterei az alkotmányos redn helyreállitását sürgetétk Panamában. nyilaktozatukban ugyanakkor óvatosan fogalmaztak. Igy nem deürl ki egyértelmüen, hoyg a nyugat-

(Hírek 11 h.)

európai gazdaságik özösség ellenzi vagy helyesli az Egy. Államok katonasi akcióját Panamában.

Bulgáriában Mladenov pártfőtitkár is javasolta, hogy nyilvánitsák hivatalos ünneppé a karácsonyt és a husvétot. (Ismétlés.)

- o O o -

PETŐFI - adó.

HÍREK. 11 h.

(Megegyezik a Kossuth rádió hireivel.)

- o O o -

Hung. Monitoring 23.12.89.-e.

KOSSUTH - adó.

DÉLI KRÓNIKA. 12 h.

Avar Károly vagyok a mai Déli Krónika szerkesztője.

Más években ilyenkor már ünnepi hangulatban számolunk be a karácsonyi dolgokrók. Az idén ez máskétn van. Romániában ugyanis még mindig véres harcok folynak. A biztonsági szolgálat midnenre elszánt egységei tovább harcolnak Bukarestben és több erdélyi városban is. Alighanem a minden mindegy alapon, ők az elmult évek tettei alapján nem remélnek kegyelemt. Ezért harcolnak tovább.

Müsorunkban részletesen beszámolunk a legfrissebb eseményekről. A többi között arórl, hogy Bukarest központjában folynak heves harcok, Brassóból és Temesvárról is összecsapásokat jelentettek. Tudósitónk részben a helyszinről, részben a magyar határról, részben a hazai segélyszállitmányokról küldtek, illetve készitettek jelentéseket.

MIndenek előtt az MTI bukaresti tudósitójának Oltványi Ottónak jelentésekövetkezik. ő a román főváros központjában lakik és elmondta, hgy éjszaka lakásának a fő utvonalra néző ablakait ugy-szólván nem lehetett megközeliteni, olyan heves volt a lövöldözés a környéken. Hallgassuk meg beszámolóját a legfrissebb esmeényekről!

-A felkelők zászlókkal járják Bukarest utcáit Élő láncot alkotva mentik az objektumokat, anép egy emberként küzd a szabdság végső kivivásáért. Időköztben tovább ropognak a fegyverek mindenütt. Mentő egységek érkeztek helikopterekkel és az ejtőernyösők megerősitették a TV székházának védlemét. A város sok pontján nagy utcai csaták zajlanak. A fegyverek zaját egy-egy alkalomaml helikopterek zugása nyomja el. Katonai támaszpontokról érkezett segitséegt kapott a főváros. Közben kiderült, hogy miért volt oly drámai az éjszaka. A titkos helyen tartózkodó Ceausescu iráynitásával a Romániában kiképzésen lévő idegen zsoldosok az éj leple alatt megzsállták a főváros több pontját és segitséget nyujtottak a securitate egységeknek. Szemtanuk megerősitik,hogy a megbuktatott rendszer külföldi terroristákat is vetett be. Ezeknek holttestei fekszenek az utcákon. Ebben ahelyzetben a forradalmi erők felvették a kapscoaltot a bukarest shovjet nagyköveséggel, amely azonnal kaotnia segitséget igért a felke

(DK.)

lőknek. Ropog, reng minden, a helyzet most is eléggé áttekinthetetlen.

A jelentésben emlitett szovjet igéretet a kaotnai segitségről, azaz Moszkvából, cáfolta a külügyminsiztérium. Azonban miközben Oltványi Ottó szalagját, felvételét hallgattuk, két fontos hir érkezett a hirszerkesztőségünkből. Ezekben a hirekben sok szó esik majd arról, hyg kik lehetnek ezek a bizonyos külföldi zsoldosok. A bemondó kollega Ulbricht András:

Bukarestben drámai forudlatot vettek az események, mert éjszaka helikoptereken a fővárosba szállitották azokat a külföldi zsoldosokat állitólag sziriaiakat és libiaiakat, akiket Romániába küldtek kiképzésre. Az ellenállást, egyes jelentések szerint a továbbra isrejtőzködő Ceausescu vezetésével irányitják. Mint kiderült a hadseregnek már alig van lőszere. Ezért kérik a fegyverhez jutott felkelőket is, hogy takarékoskodjanak a lőszerrel. A rádió és a TV drámai hangu nyialtkozatban kérte a bukarestieket, öregeket, gyermekeket, munkásokat, asszoynokat,hj ogy élő láncot alkotva próbálják megvédelni a rádió és a TV székházát.
A román fővárosban már nemcsak kézi fegyverekkel, hanem tankokkal és nehéztüzérséggel is lövik egymást. Jelentések szerint életét vesztett egy francia ujságiró is, akit egy harckocsi taposott halálra.

Ez nagyonf otnos jelentés. És talán kevesen értik, hoyg miért ilyan fontos a televizió és a rádió. Hát egy ilyen népfelkelésnek ez az ütőere. Innen lehet közvetiteni az egész országba, hogy mit és hogyankéne tenni és hol kéne tüntetni.
De hallgasusk meg a másoik jelentést.

A bukaresti rádió adását megszakitva jelentette be, hogy eltartóztatták Tudor Postelnicut, Ceausescu egyik legközelebbi munkatársát. A hiradásban jelezték, hoyg segitséget kérnek mert feltétzelezhető, hogy cicilruhás securitate ügynökök jutottak be a rádióba,hogy megakadályozázk amüsorok sugárzását. A rendkivüli közleményben sürgetté hoyg jelentkezzenek mindazok akik ismerik a bukaresti elnöki palota, valamint a pártszékház közötti alagut és kazamata rendszert, vagy térképük van a titkos alagutakról.

Hung. Monitoring 23.12.89.-e.

(DK.)

Nos, most néhány szót a legérdekesbeb témáról. Milyenek lehetnek az erőviszonyok a hadsereg és a securitate emberei között. KELETI GYÖRGY ezredes,a honvédemi minisztérium szóvivője percekkel ezelőtt bent járt a Rádióban és munkatrásaink felvételt készitettek vele. Ez a felvétel e pillanatbanmég nincsen kész, de este hallhatják. Néhány szót mond róla P. Szabó József.

- Igen. Végighallgattam a beszélgetést. Arról van itten szó, hogy a securitatenek a katonai ereje az kb. 7o.ooo főnyi. A fegyverzetük igen kiváló. 7.62 mm-es géppisztolyaik vannak, aknavetőik vannak, helikoptereik vannak. MIndjárt hozzáteszem, hogy harckocsijaik nibncsenek de páncélozott szállitó járműveik vannak nekik. ilyen gumi kerekes járművek. A hadseregnek a étzsáma KELETI GYÖRGY szerint 17o.ooo fő, ebbe persze mind ahárom fegyvernem benne van. Ugyhogy a szárazföldi erő az kb. olyan 1oo.ooo főre becsülhető. Na most a securitate abból a szempontból van előnyösebb helyzetben,hogy 17 zászlóalja az orzság különböző területen, szétszórtan helyezkedik el, szionte minden nagyobb városaban. Ahogy hallottam négy van közöttük Bukarestben. Kettő pl. Kolozsvárott. A kiképzésük,a kiképzettségük az jobb mitn a ahdseregé. Viszotn a hadsereg mellett szól kétségtelenü az, hoyg a tömegek támogatását egyértelmüen a hasereg élvezi.-

A részleteket nyilvűán az EM-ben, illetve a Hírvilágban tudhatják meg. Azonban eközben is érkezett, pillanatonként jönnek az ujabb és ujabb hirek. A legutóbbi hir ,ez rendkivül érdekes. Arról szól, hogy miként szökött meg tegnap Ceausescu a fogságból:

- A felkelők a TV-ebn elmondták, hogyan szökött meg tegnap Ceausescu. Délelőtt, amikor a forradalmárok betörtek a pártközpontba, Ceausescu még beszélni próbált velük. Ám a tömeg fenyegetően közeledett felé je és kövekkel dobálták meg. Ekkor a biztosnági emberek körbe fogták és az épület tetején indulásra kész helikopterhez vitték. Később a helikoptert megtalálták, de a condukator onnan gépkocsival menekült tovább. Feltételezhetően egy ttkos földalatti bunkerben tartózkodik. A TV-ben beolvasták Tuduir Postelnicu, volt belügyminiszter felhivását. A letartóztatott belügyi vezető felszólitotta a még harcoló biztosnági alakulatokat, hogy azonnal szöüntessék be a tüzet és adják meg magukat.

Hung. Monitoring 23.12.89.-e.

(DK.)

Most pedig tekintsük végig hirekkel, hirügynökségi jelentésekkel, tudósitásokkal, hogy mi a helyzet Erdélyben.
A városok Brasso, Arad, Kolozsvár, Temesvár, Marosvásárhelyen.
A bukaeresti rádió jelentése szeirnt mészárlás kezdődött Brassoban. A securitate emberei elfoglalták a városi kórházat, ahol módszeres kivégzés folyik akórtermekben. A biztonsági erők egységei polgári otth nokba is betörnek és válogatásnlkül agyonlőnek mindenkit. A bukaresti rádió Brasso és Szeben azonnali megsegitésére szólitott fel.

Aradon a városháza előtti tömeget felszólitották, hoyg térjen haza. mert félő, hoyg a biztonsági alakulatok helikopterekről fognak az embe rekközé lőni. A securitate 6io embere elbarrikádozta magát a Park Hote ben és felvetétk a harcot a katonákkal. Ugyanakkor az utcán a rendőrse emberei autókból, válogatás nélkül lövik a békés járókelőket. Az éj- szaka agyonlöttek két magyar gépkocsivezetőt, akik segélyszállitmányo kat vittek a városba. Közülük az egyik TÓTH SÁNDOR? aki a Magyar Demokrata Fótrum hódmezővásárhelyi szervezetének segélyszállitmányát vitte Aradra.
Kolozsváron a helyzet nyugodtnak tünik. Délelőtt nagygyülést szervez- tek,ahol az erkélyekre kitett TV segitséégvel követétk az emberek a bukaresti fejleméyneket.
Temesváron a biztosnági szolgálat emberei gépkocsikból válogatás nélkül lövik az itcán sétálókat. Ugyancsak tüzet nyitottak a securita emberei a fegyvertelen katonai alakulatokra is. Temesváron egyéb- kétn egész éjjel folytak a harcok. A titkosrendőrség egységei megpró- bálták bevenni a hadsereg alakulatainak főhadiszállását, amelyet az operaház épületében rendeztek be. Még reggel is voltak lövöldö- zések az operaház előtti téren.
Ugyanakkor a Tanjuk hirügynökség ugy értesült,oyg eddig 12.ooo áldo- zata van a városban a vérengzésnek. A securitate több mitn 13.ooo emb vett őrizetbe Temesváron és közülük 2.6oo-t (??) kivégeztek.

Az ÖTLET cimü hetilap munkatársai,Szeri István és Valkó Béla ma éjjel készitették Aradon akövetkezőp interjút egy kétségbeesett asszonnyal.

(Folytatás a következő oldalon.)

(DK)

- Amikor először meghallottam, hogy.....a gyereket Bukarestben hagyom. De aztán azt gondoltam,.... ha ő (meghal, akkor inkább én is haljak meg). Nem tudom mi történt, mert mire odaértem csak a lövöldözésekre szaldtam oda, és nem volt..... Lőttek, ...mondtuk ne lőjetek, mert gyerekek vagytok és a mi gyerekeinket lövitek le. ..... és azt mondtam, ne lőjj, ne, tényleg ne lőjél, nem látod milyen fiatal vagyok még? És akkor jött egy páncélos és sortüzet adott le mellettünk, és .....kiabálták, hogy álljatok meg, álljatok meg.....a rádió, a tv bemondta, hogy ez..... a Securitate beadta a .....(nem győztek még, nem győztek még, de meghalnak a gyerekek).
- Hogy Aradon az éjszaka milyen drámai események játszódtak le, arról Orosz József, kiküldött munkatársunk megrázó rövid telefonjelentése ad szomorú illusztrációt. A felvétel éjjel két óra tájában készült. Sajnos azóta munkatársunkról nincs hír.

- Az egyszerűen elképesztő, hogy ilyen rettenetben, ilyen sortűzben az emberek védtelenül.....ott állnak az aradi városháza előtt. Csak egy zászló van a kezükben és .... van aki nem kapott fegyvert. Újból egy lövés. (Szőrnyű fegyverropogás) Újból egy lövés, de most .... lövés a tanácsházáról. (Ism. 1758 old)

-

-.....Marosvásárhelyen Béres Évával sikerült telefonon beszélnem.

- E pillantban egy népgyűlés van, amelyen sokan többszázan, ezren vesznek részt, ahol beszélt többek között Király Károly, ... magyarországi vöröskeresztesek.
- Mondja meg vannak-e harcok, tudnak-e harcokról a városból vagy környékéről.
- A városban n incsen, a környékről nincs tudomásom, viszont Bukarestben nagy baj van.
- Igen azt mi is tudjuk.
- Tehát Marosvásárhelyen és környékén nincsenek harcok.
- .... A környékről nincs tudomásom, de több mint valószinü, hogy egyelőre ott is csend van és reméljük hogy csend is marad.

(DK)

- Mit mondott Király Károly ebben a beszédében?
- Király Károly románul és magyarul is beszélt a tömeghez, és nagy szimpátiának örvendett, tényleg, azt hiszem, hogy először évek hosszú sora óta, hogy a vásárhelyi kulturpalota terén épen úgy fogadták Király Károlyt a magyarok és románok is, a nagygyűlésen felolvasták a magyar nemzetiségek követeléseit. Reméljük hogy ezuttal teljesíteni fognak.
- Mik ezek a követelések?
- Egyenjoguság biztosítása,magyar nyelvű oktatás az iskolákban. A kulturális életnek a végre nemzetiségi nyelven való megszólaltatása.

-

- Mi a helyzet a Bukarestben élő, dolgozó magyarokkal? Király Edit felhívta a külügyminisztériumot .

- Elhangzott a hír, hogy a bukaresti CS nagykövetségen dolgzó diplomaták családtagjait külön repülőgépen hazaszállították. Nekünk van-e valami hasonló elképzelésünk? Kató? Ferenc a külügyminisztérium ügyeletese a vonal másik végén.
- Ebben a pillanatban ilyen elképzelés, vagy erre vonatkozó döntés nincsen. A körülményeket folyamtosan vizsgálják az illetékes vezetők bevonsával.
- És mi a legfrissebb hír a bukaresti magyar nagykövetségről?
- A nagykövetséggel külön vonalon folyamatos kapcsolatban vagyunk. Néhány perccel ezelőtt az ideiglenes ügyvivő arról tájékoztatott, hogy a kora reggeli órákban rendkívül heves lövöldözés volt hallható, néhány száz méterre a nagykövetség épületétől. Azonban ez az utolsó fél órában jelentős mértékben csökkent. Jelenleg több család tartózkodik a követség épületében, ők valamennyien jól vannak. Sajnos nincsen kapcsolatunk azokkal a családokkal, akik viszont nem tartózkodnak a nagykövetség épületében és nem is tudnak egyelőre kapcsolatba lépni velük.

-

- Azt tudjuk, hogy nagyon sok magyar indult el Romániába, pedig ez rendkívül veszélyes. Márványi Péter pillanatokkal ezeolőtt

(DK)

egy felhívással érkezett a stúdióba.

- A Honvédelmi Minisztérium kéri, hogy senki ne induljon Romániába. Senkinek az élete nincs biztonságban. Aki a határállomásra érkezett, menjen a legközelebbi magyarországi katonai laktanyába, hangsúlyozom Magyarországon maradjon. O tt a katonai laktanyában kaphat ellátást, szállást, segítséget, a lényeg az, hogy ne menjen tovább Erdély felé. Annak ellenére kéri ezt a Honvédelmi Minisztérium, hogy egyébként a határátkelőhelyek nyitva vannak. Kaptunk arról is hírt, hogy Gyulán átjutott egy szállítmány és román határőrök veszik át megőrzésre. Egyébként a határőrség azt kérte, hogy lehetőleg korlátozottan lépjék csak át a határt, saját felelősségre. Aki sok ennivalót visz, próbáljon meg orvosi vagy KÖJÁL-igazolást szerezni hozzá. De azt hiszem, hogy ennél fontosabb a Honvédelmi Minisztérium felhívása, hogy ne menjenek át a határon.

Még egy információ.

Nem tudnak átjutni a levegőben a segélyszállítmányok Nyugat-Európából, ill. Magyarországról Romániába. A román légtér teljes zárlat alatt van, megszünt a légiforgalom, a légifolyósokat nem használhatják azok a gépek sem, amelyek nem szállnának le, csak átrepülnének. A magyar légierő szállítógépei a tegnapi tervekkel ellentétben nem tudtak elindulni Bukarest felé konzervszállítmányukkal. A bukaresti repülőtéren az MHSZ készített elő szállítógépeket, de ezek sem indulhatak el. A MALÉV ügyeletese elmondta, hogy egy nyugat-euirópai szállítógépk tegnap éjjel a levegőben kellett, hogy visszaforduljon a h atár előtt.

Még egy üzenet:

A SZDSZ felhívja Rajk László ügyvédet és Magyar Bálintot, hogy sürgősen jelentkezzenek. Rajk László kora reggel egy 5o teherautóból álló konvojjal lépett be Romániába. Egyikükről sincs még hír azóta.

-

(DK)

- Most pedig kollegáink, a Napközben szerkesztői Szitnyai Jenő és ifjabb Tóth György összefoglalják mindazt, amit a magyarországi segélyszállítmányok ügyében tudni illik, érdemes. Hallgassák meg az ő információikat.

- A Pestmegyei Sütőipari Vállalat az Aradra küldött hatezer kilós kenyérszállítmány után felkészült arra, hogy még ma további 2o ezer kilógramm kenyeret gyártson. Amennyiben lehet és amennyiben van a szállításra vállalkzó, ezek jelentkezését kérik a 267-o1-63-as telefonszámon. Temesvárra nem, Aradra viszont vérplazma készítményekkel eljutott a szociáldemokrata és a cigánypárt küldöttei.
- Minthogy nagyon sok telefon érkezett most is, rengeteg az érdeklő. Ugy gondoljuk nem árt megjegyezni a három nagy ügyeletet tartó párt telefonszámát. A MDF a 131o29o-es, az SZDSZ a 1184o88-as míg az MSZP a 13347o6-os számon hívható. Természetesen a koordinátor a Vöröskereszt az Arany János utcai központban állandó ügyeletet tart.
- Komárom megyében ma és az ünnepnapok alatt is ügyeletet tartanak a Vöröskereszt városi és megyei szerveztei. Tatabányán címük Mártírok útja 81/b. Az MSZP és a MDF helyi szervezeteinek felhívására ugyanitt jelentkezhetnek gyógyszerekkel, tartós élelmiszerrel, takarókkal. a véradóktól nevük és címük meghagyását kérik. Komárom megyében egyébként kevés a szállító jármű. Ha tudnak segítsenek!

-

- Móron az MDF különleges akciót szervezett. Gépkocsikkal járják körül a várost és a házaktól gyűjtik össze az adományopkat. Egyébként 23-án és 24-én reggel 8-tól este 6-ig a móri véradó álléomáson lehet jelentkezni vért adni. Szegeden a Fonógyári út 8 szám alatt vállalják a Tisz-Füszért szakemberei azoknak a gépkocsiknek a tárolását , ill. a z áruk megőrzését, amelyek valamilyen okból nem jutottak át a határon. Hívható a 62-269oo-as telefonon.
- A Borsod-Abauj-Zemplén megyei Vöröskereszt a szakszervezetekkel közösen gyűjtést tart Miskolcon a szakszervezeti székházban és a

(DK)

Vöröskereszt megyei irodájában. Címük: Miskolc, Kossuth utca 11. REggel 8-tól este 18-ig várják az adományozókat. Kérik a megye lakosságát, hogy tartós élelmiszerekkel, ruhákkal, takarókkal és gyógyszerekkel segítsenek.
- Kiskunhalasról az a kérés érkezett, hogy mindenki a Vöröskeresztes állomásra, a kórházba küldje az adományait. Ugyanis ott van a begyűjtő hely. Ajka városában és környékén a lakosságot önkéntes véradásra kérik. Reggel 8-tól 16 óráig fogadják a véradókat.
- Székesfehérváron eddig több mint kétmillió ft. értékű adomány gyűlt össze a vállalatoktól, egyházaktól, társadsalmi szervezetektől. A Megyei GAbonfeldolgozó félmillió Ft. értékben lisztet és száraz tésztát ajánlott föl. A fehérvári Ikarusz dolgozói átalakítottak egy buszt, amelyet igy 18 sebesült biztonságos szállítására tettek így alkalmassá. És végül az SZDSZ felhívása:

Egyidőben a Varsóban, Berlinben, Prágában tartandó hasonló megmozdulásokkal, a SZDSZ az MTI-hez eljuttatott felhívásában ma délután 14 órára nagygyűlést hírdet a budapesti román nagykövetség előtt. A tüntetésre a berlini ellenzéki szervezetet, köztük az Új Fórumot tömörítő román szolidairtási bizottság kérte fel a magyar közönséget. A tüntetés köszönti a román forradalmat, Tőkés Lászlót és a magyar kisebbség felszabadulását, a romániai demokratikus megujulást. Az SZDSZ felkéri azösszes ellenzéki szervezetet, Budapest lakosságát, hogy csatlakozák.

- És végül arról, hogy a Rádiót milyen számon hívhatják. Mostantól a 138-7o-7o-es telefonszámon kaphatnak felvilágosítást.

-

- Kedves hallgatók, Keszthelyi Gyula kollegám percekkel ezelőtt érkezett vissza a bpesti román követségről, ahol ha jól tudom a nagykövettel is sikerült beszélned. Mit tudtál meg?
- Popala? Románia bpesti nagykövetével beszéltem, remélhetőleg a beszélgetést a későbbiek folyamán közvetíteni lehet. ARra

(DK)

kéri a romániai menekülteket, hogy nyugodtan keressék fel a követséget, minden támogatást megadnak nekik, hogy hazatérhessenek minél rövidebb idő alatt.

- Reméljkük, hogy ezt az interjút majd esti műsorainkban hallhatjuk.

- Újabb hírek érkeztek azonba. A hírszerkesztőség munkatársa, Tóth Valéra érkezett a stúdióba néhány információval.

- Az első az Országos Vöröskereszttől érkezett. A segélyszervezet Niva kisbusza péntek este fél 8-kor karambolozott a kunszentmártoni elágazásnál. Az egyik orvost, aki egyébként Romániába indulot volna segíteni, nagyon súlyos fejsérülés érte. Egy Zsiguli segített a balesetnél. A Vöröskereszt azt kéri, hogy az a Zsigulis, aki segített, adja le az orvos iratait, mert ez a kezeléshez szükséges lenne, akár Kunszentmártonban a kórházban, akár bármel y hjelyi vöröskeresztnél vagy a rendőrségen. - A református egyház turkevei szervezetétől érkezett segítségért fordulnak a lakossághoz. Cukrot, lisztet, zsírt, olajat, tojást, füstölt húst, konzervet, burgonyát kérnek. A segítséget a turkevei Finta Múzeumba várják a jövő szerdától péntekig 8-17 óra között. Békésmegyében a gyűjtést a megyei tanács koordinálja. Központi ügyeletének telefonszáma? 28812, 21833 . A testület a helyi tanácselnököket arra kéri, hogy kerüljék az egyéni élelmiszer és gyógyszerszállításokat. Arra is felhívja a figyelmet, hogy romlandó élelmiszert ne gyűjtsenek. A gyógyszeradományokat pedig orvos, vagy gyógyszerész ellenőrizze. Ha jelentős mennyiség gyült össze, az vasuti kocsiba rakható B.csabán, Kétegyházán, Orosházán.

-

- Kedves hallgatóink most csak kettő vagy három percre térünk át más témára, hogy a műsor legvégén ismét beszámolhassunk a legfrissebb romániai eseményekről. De hát a politika úgyszólván elsöpörte a karácsonyi hangulatot, pedig holnap Karácsony van, a szeretet ünnepe. Hogy most ebben a műsorban nem hallhatnak

(DK)

ezalkalommal lírai eszmefuttatásokat azt hiszem megértik, amikor Romániában ártatlan emberek halnak meg kicsit keserű szívvel beszélnénk az ünnepről. Így most csak egy nagyon józan közérdekű ismertetés arról, hogy mit érdemes tudni az ünnepeken az üzletek nyitvatartásáról, a közlekedési eszközök forgalmi rendjéről és ilyesmiről. ---

-

168 óra tartalma: Interjú V. Havellel. ---

-

Reklám: ---

Időjárás:

Az ország nyugati és északi részén átmenetileg erősen megnövekszik a felhőzet és szórványosan kisebb eső lehet. A sokfelé megélénkülő délkeleti szél napközben északnyugatira fordul. Főként a duánántúlon időnként viharos széllökések is várhatók. Délután 9-14, este 4-9 fok között lesz a hőmérséklet.

-

- Most megpróbálom összefoglalni, hogy mit hallhattunk Romániáról a műsorunkban:
-Az bizonyos, hogy véres harcok folynak Bukarestben és több erdélyi városban is. Az állambiztonság néhány osztaga fanatikus dűhvel küzd a hadsereg alakulataival szemben. Olyan hír is érkezett, hogy a volt elnök N. Ceausescu egy rejtekhelyről irányítja a hozzá hű egységeket, amelyek között külföldi zsoldosokból álló csapatok is vannak. Ehhez kiegészítés volt az, hogy éjszaka állítólag helikoptereken szállítottak Bukarestbe olyan külföldi zsoldosokat, itt mindenféle nációról szó van. Nem érdemes belemenni a részletekbe. Mindenesetre ezek olyan zsoldosok lennének, akiket Romániában képeztek ki. Az ellenállás és a harcok Erdély több városában, Temesváron, Aradon is folytatódik. Azt is tudjuk, hogy rendkívül veszélyes elutazni Romániába. A Honvédelmi

(DK)

Minisztérium felszólított mindenkit, hogy ne menjenek Romániába, amíg biztosabb hírekrről, jobb hírekről nem tudunk beszélni. Tehát Karácsony előtt egy nappal még mindig nem ünnepelheti végső győzelmét Románia lakossága. Azt remélhetjük, hogy holnapra talán teljes joggal mutathatják Románia-szerte embereket a Viktória "V" betűjét. Hát mindezek ellenére boldog Karácsonyt Románia és boldog Karácsonyt mindenkinek itt Magyarországon.

Búcsúzik a szerkesztő Avar Károly, a viszonthallásra.

- ooo -

PETŐFI ADÓ

HÍREK 13.oo h

A határőrség tájékoztatja a Romániába szándékozókat, hogy a magyar-román határszakaszon a nyírbárányi átkelőhely kivételével zavartalan a személy- és teherforgalom. Ugyanakkor a határőrség nyomatékosan felhívja a figyelmet arra, hogy ne induljon el senki Romániába. A segélyszállítmányokat a román területen esetenként helikopterről támadják, uttorlaszokkal akadályozzák. Ezért a határőség kéri a különböző társadalmi szervezeteket, hogy az összegyűjtött segélyszállítmányaikat most még ne indítsák útnak. Azok tárolják a határ közelében a magyar oldalon, mert megérkezésükre semmilyen garancia nincs. Biztonsági okokból ezeknek a szállítmányoknak az átléptetését a határőrség egyelőre szünetelteti.

Bukarestben drámai fordulatot vettek az események, mert éjszaka helikoptereken a fővárosba szállították azokat a külföldi zsoldosokat, akiket Romániába küldtek kiképzésre. Mint kiderült, a hadsergnek már alig van lőszere, ezért kérik a fegyverhez jutott

(hírek, 13)

felkelőket is, takarékoskodjanak a lőszerrel. A rádió és a TV drámai hangú nyilatkozatban kérte a bukarestieket, öregeket, gyermekeket, munkásokat, asszonyokat, hogy élő láncot alkotva próbálják megvédeni a Rádió és a TV székházát. A román fővárosban már nemcsak kézifegyverekkel, hanem tankokkal és nehéz tűzérséggel is lövik egymást. A felkelők egyébként elmondták, hogy szökött meg tegnap Ceausescu. Délelőtt, amikor a forradalmárok betörtek a pártközpontba, Ceausescu még beszélni próbált velük. Ám a tömeg fenyegetően közeledett feléje, és kövekkel dobálták meg. Ekkor a biztonsági emberek körbe fogták és az épület tetején indulásra kész helikopterhez vezették. Később a helikoptert megtalálták, de a kondukátor onnan gépkocsival menekült tovább. Feltételezhetően egy titkos földalatti bunkerban tartózkodik, és onnan irányítja a Securitate hozzá hű alakulatainak ellentámadását. A TV-ban beolvasták a volt belügyminiszter felhívását. A letartóztatott belügyi vezető felszólította a még harcoló biztonsági alakulatokat, hogy azonnal szüntessék be a tüzet és adják meg magukat. A bukaresti rádió azt jelentette, hogy arab csapatok heves támadást intéztek a rádió épülete ellen. A nemzeti felszabadítási tanács, a hadsereg azonnali segítségét kérte.

Időjárás: ---

- ooo -

KOSSUTH ADÓ

HÍREK 14.oo h

A határőrségtől kapott információ szerint a határ romániai oldalán a Securitate alakulatai minden segélyszállítmányt megpróbálnak elfogni és az adományokat az egészségügyi berendezéseket, a vérkészítményeket a helyszinen megsemmisítik. Ezért a határőrség nyomatékosan felhívja a figyelmet arra, hogy ne induljon el senki Romániába. A határőrség arra kéri a különböző társadalmi szervezeteket, hogy az összegyűjtött segélyszállítmányokat semmiképpen se indítsák útnak. Azokat a határ közelében a magyar oldalon tárolják, mert a szállítmányok biztonságos eljuttatására nincs garancia. A határőrség egyelőre nem engedi át Romániába a magyar segélyszállítmányokat.

Telefonértesítést kaptunk arról, hogy a Securitate a határon átkerülő minden magyar gépkocsit és személyzetét megsemmisíti. Senki induljon útnak. Aki pedig úton van, forduljon vissza. Hasonló hírt kaptunk a Vöröskeresztől. Más forrásból a hírt nem erősítették meg, de közreadjuk,m ert nagyon nyugtalanítónak tartjuk: Bukarestben ma délelőtt harcok voltak a magyar nagykövetség közelében, de a déli órákra megszüntek a fegyveres összecsapások. A külügyminisztérium értesülései szerint a magyar kolónia tagjai sértetlenek.

Jelentések szerint a bukaresti rádió körül visszaverték azt a támadást, amelyet állítólag arab zsoldosok indítottak az épület ellen. Ugyanakkor mint kiderült, Bukarestben a francia ujságíró a központi bizottság épülete előtt vesztette életét, amikor a téren összegyűlt tömegbe 3o tank hajtott bele.

Temesvárról érkezett jelentések arról számolnak be, hogy k ülföldi ujságírók egy csoportját toloncolták ki Romániából. Ugyanakkor a városban mintegy 2ooo Ceausescu-hoz hű biztonsági ember továbbra is ellenáll a hadsereg támadásának.

A TV-ban beolvasták a volt belügyminiszter felhívását. A letartóztatott belügyi vezető felszólította a még harcoló biztonsági alakulatokat, hogy azonnal szüntessék be a tüzte és adják meg magukat.

(hírek, 14)

Kolozsváron a helyzet nyugodtnak tűnik. Délelőtt nagygyűlést szerveztek, ahol az erkélyekre kitett tv segítségével követték az emberek a bukaresti fejleményeket. Kolozsvárott megjelent a "Szabad Kolozsvrá" című lap. A héttagú szerrkesztőbizottságnak két magyar tagja van: Russó ? Enikó és Csete Zoltán. A lap *címoldala 11 pontos felhívást közöl a kolozsvári lakossággal.* A belső oldalakon pedig Tőkés László írása található.

A romániai események nyomán a világ különböző fővárosaiban működő román nagykövetségek jelentik be, hogy elismerik az új bukaresti vezetést. Brüsszelben a román nagykövet személyesen tépte ki a tV-kamerák előtt a Ceausescu rezsimet jelképező címert a román nemzeti lobogóból. A nagykövet egyben ismertette a bukarest i külügyminisztérium Ceausescut megbélyegző nyilatkozatát. Hasonlóképpen jelezte szolidaritását Románia berlini, amani, tel-avivi nagykövetsége is.

Időjárás: ---

- ooo -

KOSSUTH ADÓ

IPARGAZDÁK 12.1o h

Beszélgetés Zsíros Géza békéscsabai vállalkozóval.
(A vállalkozó hat hetes amerikai útjáról számol be. Elmondja, milyen hasonlóságok és különbségek vannak az Egy.Államok és hazánk gazdasága között. Még Teller Edével is találkozott)

- ooo -

PETŐFI ADÓ

HÍREK 15.oo h

A határőrségtől kapott információ szerint a határ romániai odalán a Securitate ember minden fegyverszállítmányt megpróbálnak elfogni és az adományokat az egészségügyi berendezéseket, a vérkészítményeket a helyszinen megsemmisítik. (Ism. 788)

Telefonértesítést kaptunk arról, hogy a Securitate a határon átkerülő minden magyar gépkocsit és személyzetét megsemmisíti. (1788)

Hasonló hírt kaptunk a Vöröskerszttől. Más forrásból a hírt nem erőstették meg, de közreadjuk mert nagyon nyugtalnítónak tartjuk. Bukarestből egymásnak ellentmondó jelentések érkeznek. Mindazonáltal biztos, hogy sem a belügyi alakulatoknak, sem a felkelőkhöz hű kormányerőknek nem sikerült ellenőrzésük alá vonni a helyzetet. Hajnalban helikopterekkel állítólag arab nemzetiségű zsoldosokat szállítottak vidékről a fővárosba a megbuktatott rezsim támogatására. Később többször alakult ki veszély-helyzet a bukaresti rádió és TV épületénél, azonban a hadseregnek és az utca népének sikerült megakadályoznia, hogy a Securitate emberei bejussanak az épületbe. A helyzetet bonyolítja, hogy a hadsereg néhány alakulata is átállt a biztonsági erők oldalára. - jelentette a CNN amerikai tv-társaság. A legsúlyosabb harcok Temesváron folynak. A Securitate mintegy 2 ezer Ceausescuhoz hű embere elbarrikádozta magát a városban. Aradon ugyanakkor a rendőrség csoportjai autókból lövöldöznek a békés járókelőkre. Brassóban állítólag mészárlás kezdődött. A titkosszolgálat emberei a város kórházának kórtermeiben lövik agyon a sebesülteket.

Bukarestben délelőtt harcok voltak a magyar nagykövetség közelében, de ott a déli órákban megszüntek az összecsapások. A külügyminisztérium értesülése szerint a magyar kolónia tagjai sértetlenek.

Moszkvában M. Gorbacsov a parlamenti vita megnyitásakor azt mondta: a SZU napokon belül dönt, hogy orvosi vagy egyéb segítséget nyújtson a román népnek. Ugyanakkor a szovjet külügyminisztérium határozottan cáfolta, hogy a SZU katonai támogatást igért a román népfelkelőknek. - ooo -

KOSSUTH-adó 12 h 30

HOGYAN TOVÁBB? BESZÉLGETÉS A KÖLTSÉGVETÉS ELFOGADÁSA UTÁN

Riporter: Farkas Zoltán

- -- Mi egy szomszédos studióban vagyunk, itt hangzott el a DK és a studió vendégeivel, KUNOS Péter pénzügyminisztériumi államtitkárral és SURÁNYI Györggyel, az Orsz.Tervhivatal államtitkárával izgatottan hallgattuk, hogy milyen hírek érkeznek Romániából. Megkérdeztem vendégeinket, hogy vajon a kormány tagjai latolgatják-e, hogy milyen következményei lehetnek 1990-ben a romániai eseményeknek, ill. egyáltalában mérlegelik-e, hogy milyen kilátások következtében, mi minden történhet Romániában, hogyan alakulhatnak a magyar-romániai kapcsolatok? Megtudtam a vendégektől, hogy erről a kormány még hivatalosan nem tárgyalt, ámde elképzelésük van arról, hogy milyen következményei lehetnek a romániai fejleményeknek, KUNOS Péter.

Kunos: - Hát ha ez most csak költségvetési kérdés lenne meg azzal összefüggő kérdés , hogy Magyarországon az ellátás hogyan alakul, mert nagy mennyiségű román importtermékről van sz ó, akkor azt mondom, hogy természetesen ennek lehetnek negatív hatásai, de én sokkal fontosabbnak tartom azt, hogy végülis azok a változások, amelyek elindultak, eredményre vezessenek és majd utána megnézzük, hogy ez mit jelent a költségvetésnek és a külkereskedelmi fronton.

- Surányi György?

Surányi: - Én is azt gondolom, hogy ez alapvetően nem k özgazdasági, nem költségvetési kérdés. Ha a jövő évi gazdasági feladatokban, eredményekben csak az okoz kiesést, romlást, ami a román kapcsolatokból fakad, azt hiszem, hogy nagyon jó évet fogunk zárni.

- Minden esetre az elmúlt időszakokban az hangzott el többször is, hogy minden fajta politikai viszálykodás ellenére a magyar-román gazdasági kapcsolatok egészen a legutóbbi időkig elég normálisan alakultak, nem voltak nagy lemaradások.

- Igen, ez így igaz, azonban ennek ellenére meg vagyok róla győződve, hogy azok a politikai változások, amelyek egyébként mindann yiunkat megráznak, messze fontosabbak ebben az esetben, mint a gazdasági oldal. Tehát én nem hiszem el, hogy Magyarországon bárki is amiatt aggódna, hogy ennek következtében esetleg az ország gazdaásgi működésében valamilyen fennakadás következne be.

- A pénzügyi kormányzatot elég vád érte a legutóbbi időszakban, hogy elsősorban a költségvetés szempontjából nézi az ország helyzetét

és a világot, itt most határozottan kijelentem, ahogy Surányi György mondta, ez nem költségvetési kérdés és itt semmi olyan veszélyt nem látok, nagyon őszintén me gmondom, ami az ország pénzügyi egyensúlya szempontjából komoly veszély lenne.

- Hogyan lehet tervezni egy olyan 1990-es évet, amikor az összes környező országban politikai változások vannak? Be lehet-e kalkulálni azt, hogy a csehszlovákiai, NDK-beli, bulgáriai, romániai fejlemények nek milyen kihatásuk van, milyen gazdasági következményei vannak?

- Tkp. ez talán a legnagyobb bizonytalansági tényezője a jövő évi gazdaságpolitikai ..., de tovább megyek, nemcsak az öt kis KGST-országban zajló változások, hanem ennél nagyságrenddel fontosabb a SzU-ban végbemenő fejlemények. A magam rész éről azt hangsúlyozn hogy nemcsak a költségv etésbsen, az egész gazdaságpolitika alapvet céljainak az elérésében meghatározó, hogy a magyar-szovjet kapcsolat a jövőben hogy alakulnak.

- Itt abszolút fenyegető híreket hallottunk, hogy veszélyben forog a SzU energetikai szállító készsége, képessége, hogy emiatt energiakorlátozások lesznek. Mennyire valóságosak és megalapozottak ezek a hírek?

- Az elmúlt hetekben valóban többször volt fennakadás néhány energiahordozó importjában a SzU-ból. Most tkp. úgy néz ki, hogy a szovjet partnerek megpróbálnak minden erőfeszítést megtenni annak érdekében, hogy az általuk vállalt exportot, azaz a mi importunkat teljesítsék. Természetesen ez összefügg nagyon nagyrészt avval, hogy a SzU belső társadalmi, politikai helyzete h ogy fog alakulni az elkövetkez ő hónapokban.

- Ez pontosan így van, azt hiszem, ez nemcsak elhatározás kérdése most már a szovjet fél részről, hogy akar-e, óhajt-e, szándékozik-e nekünk energiát, olajat sz állítani.

- Hát igen, ez így van és én most szeretném ennek a költségv etési oldalát hangsúlyozni, hogy olyan a mi árrendszerünk, elsősorban vilá piaci árakra épül az alapanyag szférában, hogy nekünk a sz ovjet nye anyagszállításban, energiaszállításban az elakadás nemcsak a reál folyamatokban okoz nagy gondot,h anem a költségve tés egyensúlyában is több tíz milliárdos, egyensúlytalanságában is több tíz milliárdos gondot okozhat.

- És ez benne van ebben a költségvetésben, amelyet elég nagy szavaza többséggel fogadott el a parlament, van valami fajta kalkuláció arró hogy kedvezőtlen fejleményeknek,a szovjet energiaszállítások kimaradásának, esetleges kimaradásának milyen következményei lehetnek? U

én végigolvastam BÉKESI László beszédét,amelyet a napilapok közöltek és ebből az derül ki nagyon sok minden mellett, hogy ez a költségvetés fantasztikusan feszített, tehát itt fillérekre el van költve minden, politikai tényezők nagyon szolidan?vannak mérlegelve és ha egyáltalán, akkor hazaiak és nem a környezetünk politikai fejleményei.

- Őszintén meg kell mondani azt, hogy ebben a költségvetésben valóban minden egy irányban feszített, szakmailag azt lehet mondani, megintcsak nagyon őszintén, hogy a jelenlegi tudásunknak megfelelő képet vázoltunk fel ebben a költségvetésben. Tehát korrekt maga a költségvetés, amit előterjesztettünk, pillanatnyilag a magyar gazdaság, még inkább a magyar társadalom nincs felkészülve arra, hogy ezen a költségvetésen belül komoly tartalékokat képezzünk. Tehát én a legnagyobb veszélyt, bizonytalanságot abban látom, hogy a mi kalkulációink egy irányban feszítenek és hogyha az egyirányú feszítésnek a leggyengébb pontja, a KGST-kapcsolat, ezen belül is a szovjet kapcsolat - és itt a meghatározó nyersanyagok és alapanyagok energiahordozóknak az importjában komoly fennakadás következik be, akkor természetesen ez a költségvetés nem hozható, de ami ennél sokkal fontosabb, az országnak a tőkés fizetési mérlege is felborul.

- *Ez azt jelenti, hogy akár a téli hónapokban már nagyon rossz esetben*, megsemmisülhet mindaz, amit a parlament vérrel-verejtékkel és egyebekkel 1989 decemberében elfogadott?

- Nincsen kizárva, de visszatérve azért az alapkérdésre, én azt hiszem, a lényeg ott keresendő, hogy valamivel a tervező szerveknek, a pénzügyi számításoknak számolni kell. Mi számoltunk mindennel, ilyen eshetőséggel is számoltunk, de betervezni hiba lett volna .

- Szóval előre betervezniazt, hogy fennakadások lesznek a szovjet nyersanyag szállításban, hogy milyen következményei lesznek a mostani román eseményeknek, ezt, azt hiszem hogy nem lett volna szabad és főleg azért nem, mert eleve akkor intézkedéseket kell hozzárendelni az ebből adódó rosszabb költségvetési pozíció és az elérendő költségvetési pozíció közti különbözet áthidalására.

- Boldogan elhiszem, hogy ilyesmit nem lett volna szabad betervezni, de ugyanakkor én bennem az a gyanú .h ogy ez volt az egyszerűbb megoldás, hiszen így is eléggé komoly viták voltak, hogy a költségvetési kiadásokat hogyan lehet csökkenteni. Minden esetre tény és való, 1990-re Magyarországnak van érvényes költségvetése.Ennek fejére BÉKESI László miniszter igéretet tett arra, hogy most aztán talán sikerül megőrizni az ország fizetőképességét,remélhetőleg sikerül

megállapodni a Nemzetközi Valutaalappal és mindazon fenyegetések, amelyek a megelőző napokban elhangzottak, azok egyik napról a másik napra elfelejthetők. Igy van-e ez?

- Azt gondolom, hogy ak öltségvetés elfogadása egy szükséges, de nem elégséges feltétele annak, hogy a jövő évben a magyar gazdaság megőrizze fizetőképességét. Az, hogy a költségvetést elfogad ta a parlament, az egy nagyon fontos állmoás, ezután következik a végrehajtás, mindazokkal a bizonytalanságokkal, amelyekről az előbb szó volt. Ezek közül is a legnagyobb a KGST.Azt gondolom, hogy most nagyon fontos tárgyalások következnek a Nemzetközi Valutaalappal, be kell fejezni sürgősen a tárgyalásokat. Lényegében a külső , folyó fizetési mérlegről közel kerültek az álláspontok, a költségvetésről ugyancsak, amin nagyon komoly vitánk van még az elkövetkezendő napokban, azok a monetáris, pénzügyi, h itelpolitikai elképzelések. Ha ezeket is sikerrel be tudjuk fejezni, akkor januárban m eg lehet kötni a megállapodást, ami alapfeltétele annak, hogy a nemzetközi pénzügyi közösség,most már a magán-pénzpiacok is bizalommal forduljanak Magyarország iránt.

- Szeretnék ehhez egy dolgot még hozzátenni, hogy mostanában az kapott nagyon erőteljesen hangot, hogy a Nemzetközi Valutaalappal a megállapodás milyen fontos. Én azt aláhúzom és ez igaz, de hozzá kell tennem, hogy már most, a beszélgetés során, ugye, a külső tényezők kaptak és mi is tudtuk, hogy ezeknek lesz nagy jelentősége, de én még egy dolgot hozzáteszek, a belső politikai helyzetet és a belső politika alakulását.

- Azt hiszem, azt mindenki elismeri egy perc alatt, hogy ha itt erőteljes pártpolitikai érdekek azt kívánják, akkor nemcsak ezt a költségvetést, bármelyik költségvetést egy pillanat alatt szét lehet rombolni.

- Úgy bizony. Én ezt még fontosabbnak is tartom, elnézést, hogy ilyet most mondok. Most már, a költségve tés elfogadása után én ezt tartom most a legfontosabbnak.

- Egyelőre az a benyomásunk mindennek ellenére, hogy az ellenzéki pártok nem csináltak ügyet a költségvetési vitából, nem léptek föl ellenségesen, ezt azért leszögezhetjük, hogy a legerőteljesebb tömegtámogatást élvező pártok nem szólították fel az országgyűlést arra, hogy ne fogadják el a költségvetést és semmilyen indulatot nem tápláltak, gondolom jól megfontolt érdekükben, mert ezekkel a problémákkal nekik is szembe kell nézni.

- Miért is tették volna ezt?

- Ámde most először jelentek meg adatok arról, hogy milyen tényleges nézetkülönbségek vannak a Nemzetközi Valutaalap és a magyar kormány szándékai között. Kiderült, hogy a Nemzetközi Valutaalap költségvetés aktívumot szeretett volna már 1990-ben látni. Kiderült korábban az, hogy a támogatások erőteljesebb leértékelését követelte volna mega magyar kormánytól. Hogyan fest ez gyakorlatilag, a Nemzetközi Valutaalap számokat ír elő vagy gazdaságpolitikát ír elő? Mennyire hagyja szabadon a magyar kormány döntési lehetőségeit? Kérdezem ezt azért is, hiszen korábban , májusban már fölröppent az, hogy a Nemzetközi Valutaalap komolyabb leértékelést vár, a forint komolyabb leértékelését, mint ami történt és amiről most már nagyon sokat beszélnek -
- Mármint ami akkor történt.
- Igen. És amiről nagyon sokan beszélnek, hogy feltétlenül pozitív reálkamatot, vagyis a mostani kamatszínvonal 3-4-5 %-os emelését. Hogy fest ez az egész?
- Azt hiszem, hogy egy picit bonyolultabb a dolog. Hosszú éveken keresztül a magyar kormány a saját maga elképzeléseit terítette a nemzetközi pénzügyi intézmény elé és a saját maga által elfogadott gazdaságpolitikára kívánt támogatást kérni a Nemzetközi Valutaalaptól Ezeket a terveket az onban sorozatosan nem teljesítettük. Tehát tkp. arról van szó,h ogy egy bizalmi válság jött létre a nemzetközi pénzintézet és a magyar kormány között az elmúlt egy-másfél évben. Ebből a szempontból nagyon fontosnak tartom azt, hogy a novemberi, decemberi tárgyalásokon roppant közel tudtunk egymáshoz kerülni és leényegében a megállapodás küszöbére érkeztünk. Egy megjegyzést szeretnék még ehhez hozzáfűzni. Valóban a Valutaalap a fizetési mérlegben azt gondolta , kiindulópontja az volt, hogy a magyar kormány a 89 elejei, tehát az egy évvel ezelőtti céloknak megfelelő, 1990-es értékeket kívánja elérni. Abban valóban egy alacsonyabb fizetési mérleghiány és ennek megfelelően egy jobb költségvetési pozíció szerepelt. Annak következtében, hogy ez az év sajnálatos módon és meg nem engedhető módon súlyosan eltért az eredeti elképzelésektől, mi nem tartottuk reálisnak azt, hogy visszatérjünk teljes egészében az 1988. végén, 89 elején elképzelt pályához.
- Pontosan azt nem mondtad, hogy ez a stabilizációs program volt, tehát ők erre -
- Ez a GRÓSZ-kormány stabilizációs programja -
- Úgy van -
- Ami azt ígérte, hogy 1990-re az adósságállomány növekedését megállítja és a folyó fizetési mérlegben nem lesz hiány.

- Ezt kérték most számon rajtunk, ill. erre a pályára akartak bennünk visszaállítani.
- És erre nincsen esély -
- Hát -
- Ez nem reális.
- Nem reális. Arra azért hadd térjek vissza, hogy ők itt nekünk követeltek vagy ultimátumokat adtak, hát nem erről van szó. Arról van szó, hogy a tárgyalások során értésünkre adták, hogy melyik az a fizetési mérlegszám, melyik az a költségvetési mérleg, amihez hajland ők h itelt adni, amelyiket alapul elfogdnak egy megállapodás során. Tehát az egy más helyzet, amikor követelnek, hogy ezt kell csinálni,. azt kell csinálni, hanem ők azt mondták, hogy ehhez és ehhez meg ilyen összefüggésrendszerhez adnak hitelt. Na most, hát ugye, ezt tudni kell, hogy az a hitel ugyan nem olyan nagy terjedelmű, nem olya nagy mennyiségű hitel, de ez az alapja minden más , számunkra kilátás helyezett segélyeknek és hiteleknek.
- Hiszen mind a kettőt, a Közös Piac is meg az összes országcsoport, amelyik hiteleket, segélyeket helyezett kilátásba ehhez a tárgyalásh
- Hát és elemi érdekünk nekünk az, hogy mi ebbe az irányba elinduljun Tehát ezért más a helyzet, mert ha követelnek és nekünk nem érdekünk azt megcsinálni, ez egy egész más helyzet . De itt most arról van szó, hogy az, amit itten a pénzügyi lobbi meg a - már most ahogy ezt szokták mondani -
- Vagyis Önök -
- rólunk, - most már jóideje mond, hogy itt egy sokkal keményebb fiskális és pénzügyi és hitelpolitikára van szükség, mert ez feltéte annak, hogy ebből a válságból kikerüljünk, pontosabban az összeomlás elkerüljük, hát itt az érdekeink teljesen azonosak.
- Igen, ez tkp. tényleg így van. Egy megjegyzésem lenne még. Magyarország segélyt lényegében nem kap, nem is ajánlottak fel neki. Ugy gondolom, hogy ezen az alapon nem is szabad nekünk tárgyalni. A magyar kormányok az elmúlt négy évtizedben mindig eleget tettek fize tési kötelezettségeiknek, meggyőződésem, hogy a jövőben is ezt kell csinálni. Na most, ami miatt mégis vita van vagy vita volt az Alap és a magyar kormány között, az az, hogy a nemzetközi pénzügyi közöss az országnak a fizetőképességét másként ítéli meg. Tehát ők úgy lát hogy ha az eladósodást nem tudjuk belátható időn belül megállítani, akkor hiába van az a szándék Magyarországon, hogy fizessük tisztessé gesen a kamatokat és a lejáró törlesztéseket, nem leszünk erre képesek. Tehát ők egy nagyon szolid bankári alapállásból kérik azt, hog

próbáljuk meg minél előbb egyensúlyba hozni a külső mérlegeinket.
- Nagyon sokan fölvetették már azt, hogy ha Magyarországon új kormány alakul, akkor, ugye, ez a kormány a korábbinál nagyobb nemzetközi támogatás élvez vagy élvezhet - ez egy feltételezés. Számíthat-e az eljövendő magyar kormány arra, hogy neki nem ilymódon kell szembenéznie az egész adósságproblémával? Magyarán, hogyha Magyarországon választott parlament lesz és új koalíciós kormány, akkor célszerű-e az, hogy ez a kormány belemenjen abba az utcába, hogy elfogadja a hiteleket, a pénzügyi támogatást és egyebeket, jobb pénzügyi lehetőségekkel indulhat-e eza kormány?
- Biztos vagyok benne, hogy nem. Minden politikai erő, amely ebben az illúzióban ringatja magát, óriási kiábrándulásban lesz része a választások után. Ennek a kormánynak, amely ma Magyarországon hatalmon van, a nemzetközi megitélése nem rossz. Ugyanakkor azonban itt gazdasági kérdésekről van szó. De menjünk tovább egy picit. Az elmúlt napokban számtalan hír reppent fel arról, hogy Lengyelország már az aláírás küszöb-én áll, a Valutaalappal kötendő szerződés aláírása előtt áll.
- Sőt azt hiszem, hogy az is fölröppent, hogy amit feltétlenül akar a Nemzetközi Valutaalap, az az árak teljes felszabadítása és aktív költségvetés, a költségvetési hiány drasztikus és azonnal fölszámolás.
- A költségvetési hiány drasztikus fölszámolása, az összes fogyasztói ártámogatás eltörlése, az árfolyam teljes felszabadítása és piaci alapokra helyezése.Mindezeknek a következtében a lengyel külügyminiszter Brüsszelben közölte HORN Gyulával és a magyar delegációval, hogy kb. 20-30 % közötti reálbér-csökkenésre kell számítani 1990-ben Lengyelországban, olyan körülmények között, amikor tíz éve az életszínvonal fokoz atosan romlik, pontosabban nem fokozatosan, ugrásszerűen, drasztikusan romlott, az árúellátás elfogadhatalanul alacsony színvonalú, az infláció mértéke az év végére a négy számjegyet fogja elérni, tehát ezer százalék körüli lesz és ilyen viszony között, egy óriási nemzetközi támogatás mellett,egy abszolút belföldi politikai támogatás mellett kéri ugyanezt a nemzetközi pénzügyi közösség. Szóval azt gondolom, hogy illúzióban ringatnánk magunkat.
- Azért gyorsan tegyük hozzá, hogy Magyarország és Lengyelország pénzügyi helyzete különb özik, lényegesen különbözik,Magyarország fizetőképes mindmáig, tehát ez az analógia abból a szempontból nem érvényes, hogy jönnek majd az új emberek, jön majd egy új kormány és azonnal ilyen drasztikus intézkedésekkel kell, hogy kezdje.
-Abból a szempontból nem érvényes, de abból a szempontból igen, hogy

az új kormány is megkapja majd azt a támogatást, amit meg kell kapni gondolom, hogy azt a támogatást, most Magyarország esetében, amit megkapott a mostani kormány.
- Mi az, amivel kezdenie kell egy új kormánynak a tényked ését? Tehát mi az, ami a mostani költségvetésben nincsen benne?
- Elő kell készítenie az 1991-92-es időszak hasonló kemény és határozott intézkedéseit és tkp. már ezt nekünk el kell kezdeni, Tehát mi már úgy akarjuk, hogy a választások után elképzelésünk legyen legalább arról, hogy mit akarunk 1991-ben.
- Lényegében arról van szó, amit a Nemzetközi Valutaalap is kifejtett, hogy az év közepén szándékukban áll egy három éves, középtávú megállapodást kötni Magyarországgal, ennek következtében az új kormá a kormányra lépés pillanatát követően nagyon gyorsan, nagyon hatásos hozzá kell lásson egy középtávú gazdasági program kidolgozásához és erre megnyerni a nemzetközi pénzvilág támogatását.
- Nem mondták ki, de gondolom ebbe beleértendő az is, hogy ez nem a fellendülés programja lesz és nem az élets zínvonal növekedésének a programja.
- Itt van egy tévedés és azt hiszem, ez megint alkalom,h ogy eloszla sunk, elképzelhetetlen az, hogy egy nagy intézkedés-csomaggal vagy akár egy-két évi intézkedési sorozattal ezen a válságon úrrá legyünk Az összeomlást kerültük el vagy kerülhetjük el és ez más dolog. Ahho hogy most minden gondot magunk mögött hagyjunk, most a legfontosabba ról beszélek, mert mindent persze soha nem lehet, azért itten ez legalább öt-hat éves időszak, ami nem feltétlenül kell, hogy v g életszínvonal-csökkenést jelentsen.
- És pláne nem mindenki számára.
- Ez már a 90-re, a következő évre, én erre felhívom a figyelmet, hogy itt ez nem úgy van, hogy mindenki rosszabbul fog élni.
- Jó akkor lapozzunk bele ebbe a költségvetésbe, aholis 40 milliárt forinttal csökkentek a támogatások és bizony ezek között olyan tételek szerepeltek, hgoy 26 milliárd forinttal csökkentek a termelői ártámogatások, mindenek előtt az agrártermelés területén. Mekkora árnövekedés jöhet ebből ki?
- Mai ismereteink szerint a várható inflációs ráta a 20 %-ot nem haladja meg. Természetesen itt figyelembe kell venni azt, hogy ebben alapfeltétel két dolog. Az egyik az, hogy a termelés át tudja hidaln a KGST-export visszaeséséből adódó kieséseket. Ez önmagában, hogy a KGST-exportot korlátozni kell, egy 3-4 %-kal csökkenti az összes termékmennyiséget. Ezt ki kell egyensúlyozni, belföldi piacon és fő-

a tőkés piacon. A másik pedig hogy józan keretek közöttmaradjanak a kereslet-növekedések. Ha ez igaz, akkor egy olyan keresletkorlát alakul ki a gazdságban, ami mellett jól kézben tartható és 20 % alatt tartható az inflációs ráta.

- Ez egy éves átlagos inflációs index, de ezen belül, pusztán az agrártermelés támogatásának drasztikus csökkentésének milyen hatásai lehetnek? Tehát az agrártermékek, élelmiszerek árai hogyan nőhetnek?

- Hát nyilván hogy ott, ahol nagyobb mértékű termelői támogatás leépítésre kerül sor, ott nagyobb mértékű termelői és fogyasztói áremelkedés várható.

- Vagyis?

- Hát ez , most azt tudnám mondani, hogy a mostani elgondolásunk az, hogy ez 30 %-nál többet nem érhet el és hát emögött is persze, bizonyos differenciálódás lesz. Amit én azt hiszem, itt fontosnak tartok, hogy nem állunk tehetetlenül az előtt, hogy most az élelmiszerárak hogy fognak emelkedni. A szabad árak, az annyit jelent,hogy a termelők érvényesítik a költségeiket és valami fajta nyereséget is kalkulálnak majd az áraikba és ettől fog nőni. Ez egy olyan folyamat lesz, amiben látsz ólag a fogyasztó a vesztes és mindenképpen és elkerülhetetlenül. Azért itt vannak olyan intézkedések, amelyek -

- Élelmiszerimport például?

- Élelmiszerimport is szerepel és egy olyan intervenciós alap, amelyik beavatkozik, hogyha irreálisan magas termelői és fogyasztói árak alakulnának ki.

-Egy ipari vállalatvezető mondta a minap, kicsit keserű a megjegyzés, hogy végre egész Magyarország megtudja, hogy milyen pokoli drágán t ermel a mezőgazdaság. Nyilván ez egy abszolút elfogult vélemény, de van benne azért közgazdasági ráció, hogy az árt ámogatások megszűnésével világossá válik, hogy ez a kert-Magyarország álom vagy ez a kert-Magyarország illúzió, ez illúziónak ugyan szép, de kicsit költséges.

- Igen, azt hiszem, hogy ez igaz , vagy részben igaz ez a megállapítás. Én úgy vélem, úgy érzékelem, hogymind az ipar, mind a mezőgazdaság borzasztó drágán termel, s egyúttal alacsony a hatékonysága általában. Természetesen, hogy nagyon sokan vannak olyanok, akik nemzetközi mércével is jók, ugyanakkor hozzá kell tenni azt, hogy ameddig az árakat központilag szabályozzuk az agrárszférában, adminisztratív bürokratikus eszközökkel, addig az agrárlobbi, ha úgy tetszik, állandóan zsarolhatja az épp aktuális kormányt és a lakosságot is. Ha ettől meg akarunk szabadulni és valós versenykörül-

ményeket akarunk teremteni, akkor ettől az adminisztratív beavatkozá tól meg kell szabadulni. Azt gondolom, hogy bizonyos szempontból az agrárszakértők, az agrárágahzat képviselői is illúziókban ringatj magukat, nevez etesen ők azt gondolják, hogy minden költséget el tudnak ismertetni az árakban. Azt gondolom,h ogy fordítva kell a *lóra ülni, nem a költségek fogják meghatározni alapvetően a továbbia* ban az árakat, rövid távon talán igen, hosszabb távon a piaci keresl kínálat arányának kell kialakítania az árakat.

- Menjünk tovább, a következő tétel a költségvetésben:a háztartási energia és a helyi vasúti közlekedés támogatásai nem növelhetők, azt hiszem pontosan így szerepel ebben az anyagban. Milyen áremelés jöhet ki ebből 1990-re és mikor?
- A háztartási energia, az a fűtési szezon után -
- Milyen mértékű?
- Differenciált, ilyen 30-tól 50 %-os fogyasztói áremelkedéstjelent ez a különféle energiaféleségeknél. A helyi közlekedésnél febr.1-tő Én most itt azért arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy a helyi közlekedésben meghatározó szerepet játszó városi közlekedésbe a tanácsok rendelkezésére álló pénz, nagyon nagy pénz arra lehetősé ad, hogy kifejezetten tényleg csak a támogatás színten maradásából adódóan emelkedjenek a fogyasztói árak -
- A tanácsok részt vállalhatnak a támogatásban , a közlekedés támogatsáában, ami nyilvánvalóan csak ideiglenes megoldás,hiszen ennek a pénznek másutt is helye van.
- Kérem szépen, a helyi közlekedés támogatása beépült a tanácsi á- mogatási rendszerbe, benne van abban a 110-111 milliárd forintban.
- Egy utolsó kérdés, egy utolsó nagy tételről. Mi a helyzet az álla nagyberuházásokkal? Itt 6 milliárd forintos csökkenés szerepel a *költségvetésben. Mi a helyzet Bős-Nagymarossal, Tengízzel és van-e* még egyáltalában ilyen tétel?
- Borzasztó szűk a költségvetés jövőre az állami nagyberuházások terén. Bős-Nagymaros esetén, ugye, a csehszlovák kormány minden valószínűség szerint módot ad arra, hogy a tárgyalásokat folytassuk és új alapokon próbáljunk megegyezésre jutni. A mi kalkulációnk szerint nem a beruházás befejezése szerepel természetesen, hanem a rekultiváció és az elkerülhetetlen további invesztíciókkal sz á- moltunk Tengíz kérdésében. Tengíz kérdésében a kormány csökkentett a beruházási költségeket. Alapvetően attól függ a tengízi beruházás azé n megitélésem szerint, hogy mikor térünk át dollár-elszámolásra a SzU-val. Dollár alapon egyértelműen veszteséges a tengizi beruház

- Ez nem is lehet másképp, mert itt olyan borzasztó nagy rubel-forint szorzókat emlegetnek, akármilyen árfolyamon számolom át a rubelt dollárra, csak ezt -
- Igen. Valószínűnek tartom, a személyes véleményem szerint, hogy alapvetően egy rossz szerződésről van szó, az ország számára előnytelen beruházsról van szó. Ennek ellenére nemzetközi szerződésből egyoldalúan kiugrani nem lehet, következésképpen itt ujra kell tárgyalni a feltételeket. Erre kaptak az ipari minisztérium és a kereskedelmi minisztérium vezetői megbízást a kormánytól.
- Hogy aztán azt már melyik kormány, a jelenlegi vagy pedig a jövőbeni kormány vagy kormányok fogják ezt megtenni, az majd elválik. KUNOS Péternek, SURÁNYI Györgynek köszönöm ezt a mai megbeszélést, amiből számomra az derül ki, hogy lehet, hogy talpon maradunk, de itt még nagyon-nagyon sok minden van hátra vagy nekünk, vagy másoknak. A v iszonthallásra!

- Hogyan tovább? - címmel beszélgetés hangzott el a költségvetés elfogadása után. Farkas Zoltán riportját hallották.

- o -

KOSSUTH ADÓ

168 ÓRA 16.oo h

Felelős szerkesztő Mester Ákos.

Jó napot kivánok, műsorunk 9. évfolyamának 5o. számával, a 927. adással jelentkezünk, amely enyén szólva nem a szokásos módon készül. Ezért nem az elején nem tudom tájékoztatni önöket a műsor tartalomjegyzékéről, mert őszintén szólva nekem magamnak sics pontos információm arról, hogy mi lesz majd a mai műsor tartalma. (Felsorolja a stábot). A mai műsor, amely föltehetően 12o perces, két órás lesz, Romániáról szól majd, a román helyzetről. Az első tudósítást a romániai ügyekkel kapcsolatban elég furcsa és hihetetlen módon nem Bukarestből adjuk és nem Bpestről, hanem Moszkvából jelentkezik a tudósító Barát József.

- A szovjet kormány úgy döntött - jerlentette ki m a délután M. Gorbacsov a népképviselők kongresszusának ülésén, hogy a VSZ tagországainak kormányait felhívja az együttműködésre a román nép érdekeinek támogatásában. A szovjet kormány operatív bizottságot hozott létre, amelynek feladata, hogy figyelemmel kísérje a romániai eseményeket. Az SZKP főtitkára elmondta azt is, hogy a SZU gyógyszereket és orvosokat küldött Bukarestbe, hogy elsősegélyben részesítse a rászorulókat. Moszkva együttműködik ebben a Nemzetközi Vöröskereszttel, a bolgár, a magyar, a jugoszláv és a francia kormánnyal. Az első repülőgépek már megérkeztek Romániába. Ám azokat blokkolták. Nem engedték fel.... A TASZSZ a délután folyamán közleményt adott ki arról, hogy Bukaretben a szovjet nagykövetség kereskedelmi képviseletéhez tartozó egyik lakóház a harci események központjába került Mint kérdésemre a külügyminisztérium ügyeletese elmondta az épületbe a Securitate emberei hatoltak be és onnan lövik a felkelőket. A lakóház kigyulladt. A TASZSZ közleménye megállapítja, hogy szovjet állampolgárok, köztük gyermekek és asszonyok életét fenyegeti veszély, amit a SZU nem nézhet ölbetett kézzel. A szovjet kofrmány követeli, hogy az állampolgárait veszélyeztető cselekményeket azonnal szüntessék meg.

(168 óra)

És most az üggyel kapcsolatos hírügynökségi jelentések:

- Először is annyit, hogy amit most hallottunk Barát Józseftől, laz első jele annak, hogy a romániai helyzet polgárháboruvá fa_ julása nemzetközi következmányekkel járhat. Ennek alátámasztásául pillanatokkal ezelőtt kezembe került hír. KÁRPÁTI Ferenc honvédelmi miniszter egy Bpest környéki légvédelmi alakulatnál kijelentette: számolni kell azzal a lehetőséggel,hogy a Securitate egységei terrorista támadást kísérelnek meg Magyarország ellen. Az éjszaka két páncélozott szállítójármű elindult Magyarország felé, de nem érték el a magyar határt, viszont két helikopter Battonya térségben berepült az országba, de ezek a gépek rövid időn belül távoztak. A magyar honvédség és légvédelem felkészült az ilyen incidensek megakadályozására, a magyar katonai vezetés ugyanakkor folyamtosan kapcsolatban van a román hadsereg vezetőivel, kölcsönösen tájékoztatják egymást - mondta KÁRPÁTI Ferenc.

- Most pedig bukaresti helyzetkép Oltványi Ottótól:

(folytatás a következő oldalon)

- Most pedig bukaresti helyzetkép Oltványi Ottótól:
- Véres harcok folynak. A felkelők egyelőre tartják állásaikat, de az elmúlt éjszaka is, ma is állandóan szóltak a fegyverek, tartanak az utcai harcok, amelyekbeatitkos helyen tartózkodó Ceauescu irányításával külföldi terrorista csoportok is bekapcsolódtak. A légi úton szállított kommandó tagjai együtt küzdenek a Securitatéhoz még hű egységekkel. A hadsereg emberfeletti munkát végez. Ploestiből páncélosok érkeztek a fővárosi erők megsegítésére. A délutánhoz tartozó nagy probléma, hogy a harcok az éjszaka mé g keményebbé válhatnak, a besz ivárgott alakulatok együttes támadást kísérelnek meg a TV é s a rádió elfoglalásáért. Igy a bukarestiek az éjszaka ismét virrasztással és félelemmel telik el. Felszólították a fiatalokat és a mun kásokat , tartsanak ki éjjel is a két fontos objektum védelménél. Közölték, hogy a Ceausescuhoz h ű Securitate-egységek megtévesztéseket hajtanak végre. Beszivárogtak a honvédség tagjai közé és azt terjeszt ik, hogy a katonáknak vissza kell vonuln a laktanyákba. Az üzemek dolgozóit pedig arra kérik, ne menjenek dolgozni. Mindeztazért teszik, hogy a katonai védelmi erőt a központi helyeken gyengítsék és a létfontosságú üzemeket pedig,mint a villanyerőművet és a gázművet magukra hagyva, üzemképtelenné tegye Bukarestben most minden vegyül. Vannak diákok, akik karszalagot és fegyvert kaptak.Látni homloksérülésselh arcolókatonákat és nemzetmentő katonai alakulatokat páncélosok védelmére. A nemzetiszínű zászlót kitűzik a gépkocsikra és a teherautókra, de ezeknek a lobogónak a közepe üres, kivágták a régi címert. Kiégett házak, szétlőtt autók, felforgatott városközpot a látvány, halottakkal, sebesültekkel, akiket ma délre már mind a kórházakba szállítottak. A központi klinikák már teltek, ezért a Bukarest környékén lévő kórházakat jelölték ki az újabb sérültek számára. Az utcán visont száguldanak az autók, zászlókat lobogtatnak. De vannak megtévesztő kocsik is, amelyekből Securitatés tisztek lövöldöznek. Másutt pedig a házak tetejére húzódott erők tüzelnek a békés lakosokra. A helyzet Bukarestben ávltozatlanul súlyos és a főváros, amelynek védői, a katonák és a felkelők már kevés lőszerrel rendelkeznek, ismét nehéz órák előtt áll.

- Azt halljuk tehát, hogy a Securitate még ezekben a percekben is véráldozatokat követelő harcokat folytat a román nép ellen Bukarestben, sőt az erdélyi nagyvárosokban. Igenám, csakhogy a bukaresti

rádióban a Securitate egyik legfőbb vezetője a következőt közölte néhány perccel ezelőtt, idézem: Mi a hadsereg oldalán vagyunk, azok viszont, akik a fegyveres konfliktust provokálják, nem a titkos biz tonsági szervezet, tehát a Securitate emberei, hanem - és most idézőjelbe kell tennem, amit mondott a tábornagy: ezek, kérem, terroristák, külföldi terroristák. A bukaresti hírmagyaráhzatok egyre gyakrabban emlegetik fel, hogy különböző Harmadik Világbóli, főként arab fegyveres szervezeteknek vannak óriási kiképző bázisai Romániá ban és állítólag ezek adják az utánpótlást Ceausescuéknak. Egy imént érkezett hír szerint Líbia cáfolja, hazugságnak minősíti ezeket az imént hallott híreket, elvégre világszerte elterjedt néze t, hogy Ceausescu líbiai zsoldosokat alkalmaz. Egyébként az arab világban működő három román nagykövet jelentette már be, hogy szolidáris a Nemzeti Megmentési Fronttal, tehát támogatja a néphatalmat.
-Gyakorlatilag ezt a hírt folytatjuk akkor, amikor elmondjuk, hogy

Budapesten a kora délutáni órákban tüntetés volt a budapesti romániai nagykövetség előtt. Ott volt a rádió közvetítő kocsija is, ah onnan Márványi Péter jelentkezik:
-Szorongó, türelmetlen, kétségbeesett emberek gyűltek össze kora du. a román nagykövetség előtt. Nem tudtam pontosan felmérni a számukat, talán több tízezren is lehettek és ez alkalommal az emberek szinte végig állandó vitában voltak a szónokokkal.Ami-kor pl. egy Temesvárról érkezett fiatalember azzal kezdte a beszédét, hogy megbukott a diktátor, azt kiáltották, hogy még nem. És általában kétségbeesetten követelték, hogy történjenek konkrét dolgok a román felkelők és a román hadsereg megsegítésére. A hangulat csak akkor fordult a szónokok mellé, amikor KISS János felolvasta a Szabad Demokraták levelét, amelyet a kormányfőhöz intéztek. Ebben a következőket követelik, teljes egyetértésben a tüntetőkkel: mivel a Romániában történt események Közép-Europa biztonságát veszélyeztetik és mivel a népírtás nem lehet egy ország belügye, történjék ENSZ-erők vezetésével nemzetk özi katonai beavatkozás a felkelők és a román hadsereg oldalán. A magyar hadsereg segítse a román hadsereget munícióval. A magyar kormány nyilvánítsa ki, hogy tiszteletben tartja Románia területi egységét, integritását. A tüntetők első soraiban azok voltak, akik már hetedik napja tartják itt éhségsztrájkjukat. EGyikük elmondta, hogy amikor a tragikus híreket meghallgatták éjszaka a rádiójukon, a rendőrök épp úgy sírtak velük, mint ők. Az éhségsztrájk részvevői ugyancsak elmondták, hogy időnként Securitate-ügynökök provokálták

őket, megpróbáltak vitát kezdeni. Visszatérve m agára a tüntetésre, nem sokkal 3 óra előtt a román nagykövet is megjelent a nagykövetség erkélyén és rövid beszédet mondott, amleyet többször pf ujolás, többször pedig éljenzés szakított félbe. A nagykövet kijelentette, hogy a diplomaták örülnek Ceausescu bukásának és beszéde végén a magyar-román barátságot éltette.

- A budapesti román nagykövet tehát, ahogy mondani szokás --

(folytatás a következő oldalon)

(168 óra)

- A budapesti román nagykövet, ahogy mondani szokás, átállt, egyébké őt majd a mai műsürban hallani fogják. És gyakorlatilag hasonló dolog történt Varsóban is. A lengyel fővárosból jelentkezik Nemes Gábor:

- (hangképes tudósitásban számol be a varsói tiltakozó nagygyülésről a varsói román nagykövetség elött, ahol Geremek felolvasta L.Wales nyilatkozatát. Walesa szolidaritását fejezte ki a harcoló román néppel, majd hangoztatta: "A deklarációk már nem elegendők. A nemzet közi közvéleménynek, melyet meg rázott e hatalmas gazság, a lehető leghatározottabb cselekvésre kell szánnia magát. Segiteni kell Románia népének." - Walesa felhivta a lengyel kormányt, forduljon az ENS Biztonsági Tanácsához, hogy az nyujtson azonnali segitséget a románoknak.) Amikor Michnik ... arról kérdeztem milyen fajta konkrét segitségre, milyen akciókra, esetleges fegyveres beavatkozásra gondol Walesa? Azt a választ kaptam, hogy még minden cseppfolyós, bizonytalan. Mindenesetre Geremek és a parlaent alelnöknője a nagygyülés után bevonult a nagykövetségre tárgyalni. Elötte a nagyk vet is fels7ólalt az ülésen és éles hangon itélte el Ceaausecu dikta rikus bűnös rezsimjét és teljes szolidaritásáról biztositotta a harcoló népet és a hadsereget. --

- A tudósitás jelzi, hogy készülődik a romániai helyzettel kapcsola ban egy külső beavatkozás. Studiónk vendége FÜLÖP Mihály a külügyi intézet osztályvezető helyettese. Hogy értékeli ezt a tényt?

- Meg kell őrizni nyugalmunkat és méltóságunkat. Tudomásul kell vennünk, mert hiszen ez egy befejezett tony, a forradalom győzött. A forradalom győzött politikailag. 23 millió román, magyar, német áll szemben néhány ezer kétségbeesetten harcoló terroristával szembe A forradalom győzött erkölcsileg, hiszen soha nem fogja senki megbocsátani azt a sokezer halottat, amit Temesváron éppen most ástak ki. A forradalom még nem győzött teljesen katonailag, de Románia népeire kell bizni azt, hogy ezt a győzelmet maga vivja ki. Annál is inkább, mert kétségtelen, hogy Bukarestben mindenki tudja, 2o.ooo külföldi diák tanul. Az is kétségtelen, hogy a Ceuasescu rendszer az arab ter ristákkal együttműködött, sőt kiképezte őket. Azonban nincs okunk feltételezni, hogy a román hadsereg, a román nép egységes küzdelmében nem tudja legyőzni ezeknek az elszigetelt csoportoknak az el-

(168 óra)

lenállását.

- Most bekapcsolódik a beszélgetésbe László József kollegám is.
- Elnézést, de én azt szeretném kérdezni, hogy olyan esetben, amikor tényleg naponta ezrek halnak meg, hiszen a hirek erről szólnak Romániá legkülönbözőbb részeiből, aklkor egy esetleges olyan megoldás, amely megakadályozná ezeknek a tényleg ártatlan embereknek a halálát, ez nem lenne-e ebben a helyzetben ésszerü?
- Nincs olyan hatalom Románia szomszédságában vagy távol, aki a jelenlegi helyzetben kellő információval rendelkezne, hogy hol,. mikor, hogyan, milyen erőkkel kellene beavatkoznia. Hiszen tudomásul kell venni, hogy a román hadsereg vezérkari főnöksége irányitja a katonai hadműveletet. Ceausescu valószinüleg egy Kárpátok alatti földalatti hadiszállásra menekült itt azonban a kommunikációs vonala elfoglalták és mostanáig képtelen volt a rádió és TV épületét elfoglalni, ahonnan a forradalmat irányitják.
- Ugyanez a véleménye LÁNG Lászlónak a külügyi intézet igazgató-helyettesének is?
- Igen, nagyjából egyetértek ezzel a megközelitéssel. Természetesen bármilyen megoldás, amely életet, életeket menthet meg, az kivánatos és sürgős. De egyelőre én nem látok ilyen beavatkozási lehetőséget, bármilyen sulyos a helyzet.

- Folytatjuk műsorunkat, 4 óra 16 perc van. A műsor nem a szokásos módon és körülmények között készül - nincsen forgatókönyvünk -- gyakorlatilag mindenki a fedélzeten van --

-

(Folytatás a következő oldalon...)

(168 óra)

- Abban a pillanatban tegnap amikor megtudtuk, hogy kinyiltak a határok, akkor a riporterek vették a magnóikat kocsiba ugrottak és elindultak Románia felé, hogy minél előbb helyszini tudósításban számolhassanak be tapasztalataiktól, és hogy ne másodkézből, hanem közvetlen értesülések alapján tájékoztathassák önöket. Az eslő aki elindult egy fiatal riporter Orosz József volt, aki repülővael szeretett volna eljutni Bukarestbe, ám a gép amivel odament volna meg sem érkezett a magyar fővárosba. Így egy angol újságíró társaságában kocsival vágott neki az útnak és mint később majd kiderül, a háborús állapotok kellős közepébe érkezett. Egyedül, mert a brit ujságíró túl kockázatosnak tartotta a vállalkozást. Ugyanezidő alatt két másik kollegám Hollauer Tibor és Szőrényi Péter eredetileg azzal a céllal indult el, hogy szerencsés körülények között majd találkozni fognak Tőkés Lászlóval. Ez nem sikerült legnagyobb sajnálatunkra. Viszont a két fiatal riporter este megérkezett Aradra.
- Első uticélunk Arad, a régi városháza előtti tér. Péntek este 9 óra van.
- (román ének, beszéd) Kit kell tisztelni itt a megjelentekben? Valamilyen szervezetet képviseltek?
- A demokrata pártot? Ez ma alakult.
- Itt aradon ?
- Nem Temesváron alakult és megalakult az aradi demokrata párt is.
- Én ne bírok beszélni.
- Miért?
- Magának megvan az útlevele, mindene, úgyhogy fel fog menni és beszél a főnökökkel.
- Fogságban vannak? ---
- Hány éves vagy?
- 19 leszek pont holnap.
-Ez most a katonai szolgálatod.
- Igen.
- Gondolom nem számítottál rá, hogy ez itt történik meg.
- Féltem is tőle. De megtörtént. Valamikor meg kellett történnie. Most boldog vagyok.
- Nem félsz?

(168 óra)

- Nem. Tudom, hogy a nép boldogságáért vagyok itt.
-Lőttél már a géppisztollyal?
- Még nem.
- Kire fogsz?
- Hát csakis a Securitatéra. Azokat kell kiírtani azországból. (kiabálások)
- Most itt állunk a balkonon.
- Mondja, most a helyi pártvezetés vag y a helyi hatalmasságok hol vannak? kommunista párt, funkcionáriusok.
- Azok be vannak zárva a katonasági fogdába.

- Akarom mondani, hogy nagyon fáradt vagyok. --- Nem aludtam semmit három napja. (Egyetemista a riportalany Kolozsváron.) Nem bírtuk tovább. Nem volt halálfélelem, senki nem félt.
- Na de Temesváron haltak meg többszázan.
- Temesváron több tízezer ember.
- Önöknek éppen ezért félniük kellett volna.
- Nem igaz. --- Mi azt akarjuk, hogy rendbe tegyük a dolgokat. Mi fiatalok vagyunk, de nem egyedül csináljuk ezt. --- Román vagy magyar nem számít.

- Aradon tehát péntek este 11 körül jókedv emelkedettség, bizakodás. Eg yóra múlva Temesváron még hasonló hangulatban szálltunk ki az autóból.

- (Egy férfi elmondja, hogy a katonaság és a rendőrség egymással verekednek.)
- Most vissza akartunk menni a kocsinkhoz, de most mondta, hogy onnan lőnek. - Egy sötét mellékutcában húzódtunk most meg, egészen szorosan a falhoz lapulva, mert nem lehet tudni, hogy mikor lőnek ide. (lövések) Futás van. Akkor fussunk. (gépfegyverropogás) Vigyázz észrevettek! Vigyázz,vigyázz!!! Azt hiszem a csőnek a mozgását jó lesz figyelemmel kisérni. (nagyon közeli lövések) Futnak visszafelé az emberek a sarokról.
- Jönnek velem vagy nem? Gyere velem.
- Hát most futunk a szállodába, mert más megoldás nincsen. Lassan elérjük a szállodát, most beértünk a szállodába. Itt állítólag biztonságosabb.

(futva, lihegve: lassan elérjük a szállodát is, most beértünk a szállodába, itt állítólag biztonságosabb. Felmentünk egy olyan szobába, ah onnan a térre lehet látni, ahol elvileg lövöldöznek. Itt guggolunk Temesvár belvárosához nagyon közel eső szállodai szobában. Kinézve az ablakon - ott fekszenek emberek, oldalt, valószínűleg fegyverrel a kezükben . - Fegyverropogás. - Ezek géppuska sorlövések voltak, de hogy honnan hová lőnek, azt nem tudni. Valószínűleg a harckocsik lőnek, már látjuk is, hogy hova lőnek. --Egy ablakot lőttek szét. -- Úristen! Éjjel három negyed egy van, s zombat reggel már. -- Érthetetlen számomra, hogy emberek futnak, igyekeznek takarásba kerülni, de fentről kitűnő célpontot nyujtanak. Mint ahogy lőnek is. Fantasztikus, hogy nem félnek ezek az emberek, vagyis hogy félnek, de mégsem mennek haza. - (lövöldözés) (férfi:) - Hogy a nép ne ijedjen meg, a katonaság nem lő az emberekre, a Securitate el akarja hódítani a románok...Én a román nemzetközi szinháznak .., az új, a Román Demokratikus Fórum uj párt, amit itt összeállítottak.) - (közlemény hangszóróból) - Mit kiabáltak? - Fent a temesvári szállodában, ahol mi vagyunk, fölvételeket csinálnak, magnószalagra fölvesznek hangokat, oda lőjenek. (sortűz) - (gépfegyverropogás, hosszan) - Tibor, ide lőttek, itt fölöttünk. - Sándor, nem kéne becsukni az ablakot. - (gépsor) - ...Gábor: a családom otthon maradt, gyerekem 12 éves kisfiú, amit találtunk, karácsonyi ajándékot, az megvan, sajnos valami nagyon - ha én, mikor gyerek voltam, ha ilyet kaptam volna, nem örültem volna neki. A gyerekem nem tudja, hogy itt vagyok, ott van anyósomnál. A feleségem tudja, mikor elmentem, sírt. Könyörgött, hogy ne jöjjek, de mondtam, hogy én román vagyok, itt kell legyek. És azért jöttem ide vissza. Nemcsak a gyerekemért csináltam. Amit én meg bírtam neki venni, azt megvettem. Ez az egész román nemzetiségnek akarom ezt csinálni, nem a gyerekemnek, nem a feleségemnek. Az egész gyerekeknek Romániában, az egész feleségeknek Romániába nemcsak az enyémért. Mindenki azt gondolja, nem a saját családai. Az mindenkinek, a minden családjai. - Nem te vagy az első, aki ilyen hangon beszél velünk, rekedten, alig ejtve a hangokat. - H árom napja itten a központban, minden nap, minden délután, minden éjjel egyfolytából kiíbáltunk: le a Ceausescuval! - Mi lesz, ha befejeződnek a harcok, mi vár az emberekre? - Egy új világ, egy olyan világ, ami mindenhol megvan. Megvan Magyarországon, ami megvan Jugoszláviában, ami mgvan Németorz ságban, itten is az lesz.)

- Ebben a percben kaptam a belügyminisztérium közleményét, amely arról szól, hogy Romániában a helyzet változatlanul áttekithetetlen, ezért bizonytalan a segélyszállítmányok sorsa, nincsen garancia arra, hogy a segélyek a rás zorulókhoz jutnak-e. A magyar állampolgárok biztonsága érdekében a segélyszállítmányok átjuttatását átmenetileg a belügyminisztérium korlátozza, csak egyéni esetekben, a biztonsági szempontok mérlegelése után engedélyezi. Egyelőre senkinek nem javasolják az egyéni uazást. A segélyküldemények ideiglenes elhelyezésére az illetékes megyei tanácsok gondoskodnak. Kérik a lakosságot, hogy újabb segélyeket ne indítsanak el Romániába, adományaikat, elsősorban tartós élelmiszert és kötszert a Magyar Vöröskereszthez juttassák el.
- Itt van a studióban most STUFLIK ? Rezső, a VK főtitkára. Ön mi[illegible]l kívánja tájékoztatni a hallgatókat.
- Tegnap a TV-ben már megpróbáltam érzékeltetni,h ogy csak megfontolt, szervezett, a Nemzetközi VK égisze alatt történő segélyakciókat kell bonyolítani. A hozzánk érkező összes felajánlást megpróbáljuk felvenni és reggel kiadtunk egy kommünikét, hogy senki se induljon egyénileg, saját döntése alapján, segéllyel Romániába. Nem bizt osítható, hogy megfelelő helyre érkezik a segély, másrészt értelmetlen kockázatnak teszik ki az életüket. Azt kérem, a továbbiakban is telefonon közöljék, hogy mit szeretnének felajánlani. --Állandó ügyeletet tartunk. Egyénileg ne induljanak el! Sokan jelentkeztek véradásra. Nem kampányszerű véradásról van szó, hanem azt kérjük, hogy talán tegyék kicsit későbbra a segítő készségét, január-február folyamán folyamatosan kell majd pótolni mindazokat a készítményeket, amelyeket most majd sürgősen kell, mikor erre lehetőség lesz, továbbítani.
- Nagyjából ugyanezt mondta el az egészségügyi minisztérium képviselője az adás előtt, hogy van elegendő vér, vérkészítmény, s amennyiben újra lesz szükség, azt majd a rádió, ill. a MTI utján közölni fogják.

-

....(érthetetlen) ...amely békés beszélgetésekkel, aztán pedig gépfegyvertűzzel zárult, életveszéllyel, falhoz lapulással, guggolva, térdelve, rohanva, reményekkel, kétségekkel és azzal az elhatározással hogy a riportnak mihamarabb el kell jutnia Budapestre. És amig Hollauer Tibor és Szörényi Péter a temesvári tűzharcból gyakorlatila kiemenekülve elindult Budapest felé, egy másik riporter, az a fiatal kollégám, akiről az imént beszéltem, Orosz József eljutott az aradi városházára és leadta azt a tudósítást, amit alighanem átvesz majd

a civilizált világ valamennyi rádióállomása. Kérem szépen,a felvétel eredetileg egy kb. háromnegyed órás élő közvetítés volt, most, az elmúlt éjszaka. A budapesti studióban az adás műsorvezetője, Szitnyay Jenő a kalandos úton Aradra eljutott Orosz József kollégánkat szólította és a most következő, kb. tíz percben önök is hallhatják azt a tudósítást, amelyről túlzás nélkül elmondhatom, hogy mélységesen megrendítő és a legmegrázóbb, amit ebben a műfajban én magam valaha is hallottam.

Szitnyay: - Kapcsoljuk Aradról munkatársunkat, Orosz Józsefet.

Orosz: - Jó estét kívánok ----

(folytatás a következő oldalon)

(168 óra)

- (Orosz) Jóestét kivánok Aradról. Én csak sejtem, hogy adásba kapcsoltatok, igazából nem hallok semmit visszafele. Mindenesetre az aradi városháza egy sötét szobájában vagyok, ahol többed magammal a földön hasalunk. Ennek az az oka, hogy Temesváron ujból löttek a Securitate emberei a tömegbe. Nem tudni, hogy hányan sérültek meg és hogy meghalt-e valaki Temesvárott. Mindenesetre kb. 2o-an a Secur: tate embereiből átjöttek ide Aradra és megpróbálják blokád alá venni város tanácsnak a házát. Az elöbb osztották ki a fegyvereket. A tanác háza elött az óriási téren pácélos autókat láto és kb. 5-8oo embert, akikzászlókat tartanak. Egyszerüen elképesztő, hiszen ez egy óriási tér, amit körbe vesznek a házak és abszolut védtelen és bármelyik pillanatban szétlőhetik itt Aradon is, csakugy mint Temesvárott az embereket. Én akkor megpróbálom kirakni az ablakba a telefont,. hogy lehessen hallani. Megérkezett egy páncélozott jármű az egyik mellékutcából - most három páncélozott járművet - vizágyuval felszerelt tüzöltóautót. Az emberek abszolut rendben állnak a téren és mindenki retteg attól,hogy melyik házból fognak lőni a Securitate emberei. -
- Jóska, nem tudom, hogy a jelenlegi helyzetben fel tudod-e mérni az erőviszonyokat, hogy vajon a népfelkelők vagy a Securitate erő az erősebbek most?
- Az biztos,. hogy a népfelkelők közül szinte mindenki kaphat fegyvert itt a városi tanácsháza elött. Arról lehet tudni, hogy ki a népfelkelő, hogy a karjukon egy fehér szalagot hordanak, illetve román nemzetiszinü szalagot. Ámbátor lehet, hogy közéjük kevered a Securitate egy-egy embere. Nem lehet tudni pontosan igazán, hogy ki van a Securitatetól, de az biztos, hogy itt Aradon az emberek, a nép felkelők képesek arra, hogy megvédjék magukat, jöjjön bárhonnan is a lövés.
- Az ellenállás letörésében a román reguláris hadsereg erői résztvesznek-e? ők osztják ki a fegyvereket és a lőszereket. Kb. félóra ezelött, tehát egyértelmü, hogy a hadsereg átállát a népfeleklők oldalára. Na most ahelyzet azért meglehetősen komplikált, hiszen az jelentették, hogy Temesvárott is átálltak a Securitate emberei a nép kelők oldalára, majd aztán kiderült, hogy dehogy, mert belelöttek a tömegbe, elfoglalták ott a tanácsházát, elfoglalták ott a postaközpo tot és akkor jöttek át kb. másfél-két órával ezelött Aradra. Megérke ujabb csoport, nem tudni honnan. - (kiabálás) - Most már a téren legalább 2.5 -3ooo-et lehetnek. Iszonyuan védtelenek. Egyedül ez a három páncélozott jármü áll a térs sarkában. Most hallottam egy lö-

(168 óra)

vést és mindenki elkezdett egy kicsit menekülni befele, - Most egyedi vagyok a szobában az ablak elött, hasalok egy radiátornál, megpróbálo fél szemmmel kinézni, hogy mégis csak lássam mi történik a téren. Emberek rohannak át a téren tizes-huszas csoportokban.... fölkapaszkodnak , lehetnek vagy 4o-en a páncélozott harckocsira- fel ez nem azt jelenti, hogy elfoglalnák a harckocsit. - Most mondják egyébként itt mellettem, hogy hátul viszont az aradi tanácsháza hátulját lövik - Hányan lövik?

- Nem tudják, hogy hányan lövik, de nem tudom hogy hallatszott-e a lövés hangja, de lövik az aradi városházát háromnegyed 2-kor Romániában és Aradon. - Ur Isten, most egy óriási lövés csattant, nem tudom honnan. Pontosan a főtérre nézek, valahonnan a főtér balsarkából - azt se tudni, hogy a Securitate emberei löttek-e, azt se tudni hogy valamennyi lövést viszonoztak a népfelkelők. Most mindenesetre elkezdtek rohanni a téren és azt kiabálják, hogy szabadság, szabadsá szabadság.... ott állnak az emberek Arad főterén teljesen védtelenül (lövések hangja - a riporter kiabál de érthetetlen - megintult a lakosság ellen.....husz-huszöt Securitate tiszt, aki átjött Temesvárról .... Aradon háromnegyed kettő után egy perccel - (lövések zaj Megpróbálok kinézni az ablakon felmérni a terepet - .... a páncélozott gépkocsik, a harckocsik, dehát az egyszerüen elképesztő, hogy ilyen sortüzben az emberek ilyen védtelenül ezren - megint egy lövé ott á llnak az aradi városháza elött. Csak egy zászló van a kezükben ujból egy lövés - most a tanácsházáról az ablakokból - talán a szomszéd ablakból ahol én állok - most megcélozzák az aradi városházát - (kiabál - erős fegyverzaj - lövés sorozatok) - Megint elkezdődik a lövés ....Innen a szobából csak fényes fénycsóvákat látni, amelyek belehatolnak a sötét éjszakába. Lőnek a városházáról Aradon, de lőnek a szemben lévő épületből, noha minden ablak sötét csakugy mint az aradi városbázán, ahol mi vagyunk. Lehetünk itt a hadsereg katonávail, a népfelkelőkkel legalább 35o-4oo-an. Dehát ki tudja ezt számba venni. Most elültek a lövések, az emberek a földön fekszenek, most egyenként kezdenek föállni, egymást fölsegitik. De bármelyik pillanatban ujból kezdődhet a tüzelés. Mozdulatlanul állna továbbra is a páncélozott járművek, de valójában ők meg tudnák véden a tömeget. Még mindig a földön fekszik a téren ennek az ezernyi embe a java és ezeknek az embereknek a fegyverek ropogása közepette, ezeknek a magyaroknak, románoknak, svábokban, amikor az életüket támja ki tudja, hogy hány Securitate tiszt, van erejük arra, hogy éltes

(168 óra)

sék a román szabad ságot, a saját szabadságukat, amiért már az elmı szombat éjszaka Temesvárott 45oo embert mészárolt le a Ceausescu rezsim legsöttéebb katonái és,nem sokkal ezelött, 2.5 órával ezelöt ujabbakat mészároltak, ezek az emberek továbbra is kiabálják, Liber tate-Libertate. - Jaj Istenem, hallo Budapest.

- Igen, hallunk téged, megrendülten hallgatjuk a tudósitást.

- Most elültek a gépfegyverek, legalább is nem érkezett és i s fölmerészkedem - hallo.

- Hallo,hallunk Orosz József.

- Én is fölmerészkedem. Az ablakpárkányon kinézek, az emberek rágyujtanak, keresik, hogy honnan jöhettek a lövések. Ki támadta és honnan támadta az aradi városházát.

- Először hátul támadtak és ... előröl.....

- Kik azok a kik támadhattak?

- A Securitate, csakis a Securitate. Egészen biztos. Még ha román katonai egyenruhába vannak felöltözve, akkor is a Securitate - .....

- Erre hogyan tudnak bizonyitékot szerezni, hogy valóban magukkal vı a hadsereg a népfelkelőkkel?

- A hadsereg velünk van..... többet nem tudok mondani.

- Az emberek kezdenek megyugodni, már amennyire lehet megnyugodni. Boldogok, mert azért szabadok . - (a tömeg ütemesen kiáltozik) Le a Securitateval - az emberek azt kiabálják, hogy le a Securitatev Kb. akkori tér lehet, mint a bp-i Vörösmarty-tér, ugyanolyan vé ele mint a bp-i Vörösmarty-tér. Nem is tudom, hogy mekkora hitnek kell lenni az emberben,m hogy ilyen össztüz után lelkiierejük van arra, hogy itt vannak Aradon és képesek megvédeni a kivivott szabadságukat Teljes sötétség van az utcán. Tudom elég furán hangzik, de ugy tünik mint egy vasárnapi korzózás Budapesten. Tudom ez nagyon morbid amit mondok, de a tér.... az emberek már nem félnek itt semmitől. ... és mégis itt vannak.

-

(Folytatás a következő oldalon...)

(168 óra)

- Mégegyszer hangsúlyozom, önök most ezt a tudósítást felvételről halllották, eredetileg élő egyenes adásban hangzott el. Riporterünk, a mindössze 28 esztendős Orosz József az éjszaka kellős közepén egy szál telefonkagylóval a kezében egy radiátor alatt hasalva közvetítte a háborút, a vérengzést. Azt, amire másküllönben egy nem hivatásos beszélő valószinüleg nem is találna szavakat. Engedjenek meg egy szubjektív megjegyzést. Én nagyon jól emlékszem arra, amikor Orosz József első riportjai itt elhangzottak a 168 órában és tudom, hogy ő mennyire büszke volt arra, hogy ezek a riportok elhangozhattak. Engem a tehetség egyszerűen lenyűgöz. Azt kell hogy mondjam, hogy én büszke vagyok arra, hogy 168 óra munkatársa is egyben Orosz József. Jegyezzük meg ezt a nevet. Ebből a 28 esztendős fiatalemerből azt hiszem, nem kell mondanom, hogy nagy riporter lesz, ez már nagy rioporter. Egészen fantasztikus amit produlált. - Kaptunk a hallgatóktól telefonokat. (Telefonálók véleményüket mondják el a romániai-események kapcsán)

-

- A következő beszélgetés riportere László József.

- T.képpen ezeket a dolgokat hallva, hogy van-e elég lőszer, vagy mikor avatkozik már valaki be, küldünk-e ENSZ csapatokat, vagy küldenek-e ENSZ-csapatokat és mit tesz a VSZ, felvetődik az a kérdés, hogy vajon egy ilyen beavatkozás bármilyen formában jogos lehet-e - Láng László.

- Hangsúlyoznom kell, hogy magyar álláspontot én nem tudok mondani. Erre lesznek nálam sokkal hivatottabbak. Én hangosaan gondolkodom. --- Az az érzésem, hogy a beavatkozás gondolatával még indokoltan is játszani nagyon veszélyes dolog. Nem akarhatjuk, hogy egy bármilyen formáju, a fegyveres harcokba bármilyen formájú magyar beavatkozás, az a jelenlegi állapotot, ahol a Securitate egységei harcolnak a hadserg és a lakosság ellen, azt esetleg a nemzetiségek harcává fordítja. Ezt mindenképpen el kell kerülni. És idáig úgy hiszem, hogy a magyar média, a

(168 óra)

magyar politika éppen erre törekedett.
- Igen itt másfajta dilemmák is lehetnek, pld, az, hogy ha igaznak bizonyul az a hír, hogy itt az ideiglenes vezetés valóban külső segítséget kér, akkor fölvetődik az a kérdés, hogy föléled-e bizonyos szempotból a Brezsnyev-doktrina, amit az idén nyilvánítottak halottnak vagy pedig azt lehet mondani, hogy kéremszépen önök megtagadták a segítséget a néptől, a népírtókkal szemben. Szóval hogyan lehet ezt a dilemmát föloldalni?
- A Brezsnyev-doktrina bármely irányú feléledését nagyobb veszélynek tartanám mint ez eredményezni tud. Hiszen végül is, hogy ha azt mondja a VSZ hogy jó, most ismét beavatkozunk egy tagországba, de most emberéletek védelme érdekében, akkor ismét teremtek egy precedenst. Olyan precedenst amit más esetben is talán fel lehet használni és nagyon nehéz deffiniálni, hogy mikor igaz az ürügy és mikor nem. Én az új ideiglenes román kormánynak talán inkább - és megintcsak hangosan gondolkodom - azt sugallnám valamilyen formában, hogy tekintse a Securitate harcát terrorista, terroristák akcióinak.
- És ha igaz az a hír, hogy itt mások is, tehát idegenek is harcolnak.
- Akkor annál inkább. Terrorista akcióknak és a terrorista akciók ellen miért ne fontolhatnánk meg az ideiglenes.....bárki is legyen az.Hogy fontosabb antiterrorista egységekkel rendelkező orszázgokat felkörni antiterrorista egységek bedobására. Ez nem beavatkozás ez valami egészen más.
- Tehát mondjuk NSZK_t vagy Izraelt ,vagy akár a SZU -t és az Egy.Államokat.

- Azt hiszem, hogy a beszélgetésből elég világosan kiderül, hogy nekünk nem lehet szándékunk a hangulat szítása. Igenis meg kell őrizni a higgadtságunkat, a józanságunkat. A tárgyilagosságunkat, a racionalitásunkat.

- Közben jelzik a kollegák kívülről, tessék parancsolj:
- Ebben a pillanatban érkezett a hír a bukaresti rádióból, hogy Ceausescut és Elena Ceausescut letartóztatták.
- Fantasztikus. Én megmondom szkeptikusan fogadom ezt a hírt, tegnap ugyanis háromszor mondta be ezt a román TV, és ugyanennyiszer

(168 óra)

kellett megcáfolni. Hát reméljük, hogy most igaz.
- Egészen ellentmondásos hírek jönnek egymás után. Szinte azt lehet mondani, hogy egyszerre érkezik a hír és a cáfolat és most pedig Zentai Péter.
- A beavatkozás témához, hogy t.illik egy szovjet állampolgár megsebesült a bukareti harcokban. Ez önmagában véve kevés, de az már valamit mond, hogy ezt M. Gorbacsov jelentette be a parlamentnek az ülésén. Ezzel tehát folytatódik az a híradásunk elején jelzett cél, hogy t.illik kezd nemzetközi vetületet kapni az egész komplexus.
- Egyszóval azt lehet mondani összefoglalóan, hogy a helyzet nem ad okot csak arra, hogy nyugtalanok legyünk. Az ember nyugtalan mindenféle szempontból, és vannak magánnyugtalanságok is. Pld. itt a szerkesztőségben éppen az imént többször is emlegetett kiváló fiatal kollegám Orosz József miatt voltunk nyugtalanok egészen mostanáig, amig nem kaptunk egy telefont. Amit Nej György ismertet.

- Néhány perccel ezelőtt hívott fel minket Szalai Zoltán a Magyar Hirlap fotóriportere, és megnyugtatott bennünket, hogy Orosz József jól van, él. Ugyanis mi hajnal óta azóta nem tudjuk hogy mi van vele. Most egész biztos, hogy ma délután 2 órakor, tehát három órával korábban semmi baja nem volt. - Szalai azt mondta, eldugták őt, ne is legyen baja.

- Vannak bizonyos iformációk, de küszködünk az információ hiánnyal is. Az igazság az, hogy nem tudjuk hajszálpontosan követni a romániai eseményeket. Azt pld. hogy Ceausescut őrizetbe vették, hallottuk egy perccel ezelőtt és hogy ezt bemondta a bukaresti rádió, én igazat adok László Józsefnek abban az ügyben hogy szkeptikus, mert már hallottuk, meg ennek a cáfolatát is hallottuk, korábban és később is érkeztek erről hírek. Nem állíthatjuk, hogy biztosat tudunk. Amit biztosan állíthatunk az az, hogy a román pártvezető és ne kerülgessük a szót közönséges gonosztevő. Egyebek mellett erről is szó lesz a most következő beszélgetésben.

(168 óra)

- Bodor Pál a hírneves publicista, a Magyar Nemzet munkatársa, akiről mindenki tudja, hogy Erdélyből jött át néhány évvel ezelőtt, már készítettünk egy interjút. Azt hittük, hogy azt majd adásba lehet szerkeszteni. De tegnap reggel óta a h elyzet rengeteget változott. Az az interjú már érvényét vesztette, de nekem új kérdéseim vannak. Mindenekelőtt az, hogy elképzelhető-e, lehetséges-e, hogy ha valaki olyan mélyen bűnös életet élet mint a nagy kondukátor, úgy végezze életét hogy nem lesz megbüntetve?

(folytatás a következő oldalon)

- Én nem akarok mély lélektani kalandozásokba bocsátkozni, bár érdemes lenne eltöprengeni itt most az on,h ogy vajon van-e bűntudata Ceausescunak. Nekem az a meggyőződésem, akármilyen valószínűtlenül hangzik, hogy őt egy missziós tudat töltötte be, hogy saját szemében minden tettét igazolva látja. Ő valóban azt hiszi, hogy a román nemzet fölemelkedéséért tette mindazt a sok szörnyűséget, amit tett, mert ő a maga különös és ellentmondásos nacionalizmusában nem ezt a létező román nemzetet szerette. Mélyen megvetette. Ő egy elvont, majdani dicsőséges román nemzetben gondolkodott, amely nincsen és amelynek az érdkeieért sárba taposta, tönkretette és megnyomorította mai népét. Nem fog büntetlenül maradni.
- Fantasztikus dolgokat hallottam róla. Nem tudom, hogy mennyire lehe hiteltadni ezeknek a történetteknek. Elmondok pl. egyet. Azt hallotta hogy - és elég hiteles forrásból hallottam -,hogy valahol volt egy rezidenciája.Ez a rezidencia némiképp be volt rendezve amolyan kórház félének. Időnként ott ápolták őt. A rezidenciához igen közel volt egy árvaház. Az árvaházban kizárólag olyan gyerekek voltak, akiknek a vércsoportja megegyezett Ceausescu vércsoportjával és azért volt ez a közelség, mert a kondukátornak időről-időre vérátömlesztésre volt szüksége. Elképzelhető ez a szörnyűség, ez a Dracula-patentre működő történet?
- Sajnos tökéletesen elképzelhető. Most már nem árulok el semmiféle titkot és többletkockázatot sem vállalok, ha elmondom, hogy másfél éve dolgozom egy könyvön Ceausescuról, egy könyvön, amely most már valószínűleg nem fog megjelenni. Nincs különösebb értelme vagy ha igen, akkor egészen másképp kell át-, megírni. Elmondok néhány mozza natot ebből a könyvből, mert azt hiszem, ide fűződik szorosan, amit elmondottál. Az köztudott volt Romániában, hogy azokat az úttörőket, romániai szóval pionírokat, akik őt nemzeti ünnepeken, nagygyűléseken köszöntötték, megpuszilták, ugye ismerjük a régi képet, még Sztálintól, azokat egy héttel ünnepélyes jelenet előtt egészségügyi karanténba vitték, egy héten át ellenőrizték, vizsgálták őket, nehogy az istenért valamilyen bacillus, valamilyen vírus tőlük áttelepüljön a nagy vezérre. Tudunk arról pl., hogy Caciulatáról - ez egy híres üdülőhely, kíváló gyógyvízzel, naponta különgépkocsi hozta a Ceausescu - házba az ásványvizet, mert mindig a legfrissebb, mint az igazán erős hatású, tehát a tegnapi vizet ő már nem itta meg, mindig az aznapi forrásvizet tálalták neki. Tudunk arról, hogy - elnézést erről a majdnem triviális apróságért, szörnyű , hogy ilyen történelmi pillanatban WC-ügyek is ide kerülhetnek a nyilvánosság

elé, a palotájában , a rezidenciájában egy különleges kis készülék működött a WC-be beépítve, amely naponta székletmintát vett, tehát kiemelt a székletből analízis céljából székletet. Naponta ilymódon vizelet- és székletvizsgálat történt. Valóban azt hiszem, hogy még a világon nem volt olyan császár, olyan király, olyan zsarnok, akire ilyen hallatlan erőkkel - nemcsak biztonsági erőkkel tehát,h anem orvosi erőkkel, laboratóriumokkal, tudománnyal vigyzátak volna, mint őrá. A nagyvezér tehát félt. A nagyvezér ezek szerint rettegett.
- Előfordulhat, hogy a nagyvezértől még mindig félni kell? Most, amikor beszélgetünk, még ellentmondásos hírek vannak. Hol megerősítik, hol megcáfolják, hogy őrizet alatt van ő és Elena. Előfordulhat, hogy ezt a foylamatot, ami most itt elindult Romániában, ezt megfordítják?
- Én azt remélem, hogy megfordíthatatlan a folyamat, de vissza kell térnem akérdő mondatod első felére, azt hiszem, leegyszerűsítjüka képletet, ha azt mondjuk, hogy Ceausescu rettegett. Ceausescu nagyon könyörtelen realista volt, ami a hatalom megszerzésének, megragadásána és megőrzésének a technikáját illeti. Mélységesen gyanakvó volt, mert önmagából indult ki. Nem egyszerű félelem működött ezekben az önvédelmi , néha kísérteties inté zkedésekben, hanem a fölmérése annak, hogy hányféle módon lehet valakit likvidálni, lehet valakit elsöpörni, megszüntetni és így tovább. És ő igyekezett fölkészülni valamennyi változatra, azt hiszem, csak arra az egy változatra nem volt képes igazán fölkészülni, hogy több sz ázezer ember Bukarest szívében ellene zendül.
- Éppen attól tartok és azon gondolkodom, nyilván velem együtt mé nagyon-nagyon sokan, h ogy vajon lesz-e elég ereje , önuralma a román népnek, hogy önmagához való méltósággal ítélkezzen felette, magyarán hogy bíróság elé állítsák és ne fölkoncolják.

- Hallgattuk éjjel-nappal a bukaresti rádiót, már számtalanszor b eszéltek különféle szónokok, kommentátorok, írók, politikusok arról, hogy Ceausescut föltétlenül bíróság elé kell állítani és törvényesen kell elitélni. Amikor a fiát, Nicu Ceausescut megmutatták a képernyőn a tömegnek, elnézést, mint majmot a ketrecben, akkor is azt hangsúlyozták, hogy törvényes, tisztességes ítéletnek kell alávetni Nicu Ceausescut is. És én azt remélem, hogy erre fog sor kerülni. Én bevallom, nem tudom elképzelni, hogy Nicolae Ceausescut élve elfogják. Én azt hiszem, hogy ...öngyilkos lesz.

(hosszabb szakasz érthetetlen)
- A MAGYAR NEMZETb en a temesvári események után írt cikkemben azt írtam, hogy Temesváron megbuko-tt a gyűlölet taktikája. Sajnálatos módon a NÉPSZABADSÁG különkiadásában ez a mondat ....jelent meg.... úgy közölték, hogy Temesváron megbukott a győ zelem taktikája. Talán úgy értették, hogy Nicolae Ceausescu egy állandó győzelmi mámorral próbálta fedezni, palástolni .. az állandó kudarcát. De a kérdésre visszatérve, a temesvári eseményekben annak a maroknyi református magyar gyülekezetnek és Tőkés Lászlónak legalábbis katalizátori szerepe volt, rendkívül jelentős katalizátori szerepe és én azt hiszem, hogy a román nemzet története nem fogja elfelejteni ennek a kis temesvári magyar gyülekezetnek a szerepét abban a fantasztikus folyamatban , amely most megfordította ....élet menetét. Azt remélem, hogy az atény, hogy az ..... bizottság megteremtése pillanatában TŐKÉS László, DOMOKOS Géza neve azonnal bekerült abba abizottmányba, hogy a Bukarestben megalakult Magyar Demokrata Front elnöke?....., ... azt jelzi, hogy a románság haladó erői, a román, lendületbe jött tömeg valóban fölisme ri, hogy csak együtt, a magyarsággal és a többi kisebbséggel lehet értelme demokráciának, szabadságnak, racionális életnek Romániában.

-

(168 óra)

- Amit hallottak felvételről ment és én élőben szóltam közbe, azt akartam mondani, ... Bodor Pál itt ma délelött ugye eltünődött azon, hogy vajon elképzelhető-e, hogy élve elfogják Ceuasescut és ő szerint ez nem elképzelhető. Viszont ....hivatkozv arra, hogy elfogták.
- A bukaresti rádió 16 óra 55-kor majd 16.58-kor megismételve a hir közöte Ion Petrescu a nemzet megmentése..... bejelentését, mely szerint Ceausescut és feleségát Elene Ceausescut elfogták és katonai őrizet alatt áll. Ez azt jelenti, hogy győzött a forradalom, győzött a hadsereg, győztek Románia népei és holnap a VSz külügyminiszterei immár ezt a tényt fogják konstatálni.

- Pontosan erről kaptam egy hir, miszerint HORN Gyula külügyminiszter bejelentette, hogy valószinüleg holnap kerül sor a Varsói Szerződés külügyminisztereinek talákozójára, amelynek célja, hogy megvitassák a romániai helyzetet. A külügyminiszter elmondta azt, hogy a magyar kormány felvette a kapcsolatot a szovjet vezetéssel és megvitatták, hogy milyen lépéseket tehetnek ebben a helyzetben.

- És hogyha már a katonapolitikánál vagyunk, akkor hadd mondjam el, hogy Kárpáti Ferenc a magyar honvédelmi miniszter ma katonákkal tanácskozott és ujságirók is jelen voltak e tanácskozáson. Ott volt a 168 óra képviseletében Tamási Zoltán kollegánk, aki most érkezett a studióba.

- Igen, a műsorban is elhangzott, mintha készülne valamilyen nemzetközi beavatkozás. Magyarország ne avatkozik be. De nincs is rá sz ükség, mert a román hadsereg képes megbirkózni a helyzettel. Ezt mondta többi között ma délután Kárpáti Ferenc. A honvédelmi miniszte aki egy azonnal hadba léptethető, vagyis állandó készültségben lévő légvédelmi alakulatot látogatott meg Pest környékén, megerősitette, hogy folyamatosan tájékoztatást kapnak Romániából. Megismételte azt is, hogy egyelőre mindenki tartózkodjon a határ átlépésétől, mert senki nem tudja garantálni az emberélet biztonságát odaát. Aeea vonatkozóan, hogy a román hadseregnek állitólag fogyták a lőszere, Kárpáti ferenc határozottan kijelentette, hogy ezt elképzelhe tetlennek tartja. A hadsereg győzelme szerinte nem lőszer, hanem csa idő kérdése. A Securitate esetleges terror cselekményeitől ahadsereg kész és képes megvédeni Magyarországot, mondta a miniszter. Az elmul

(168 óra)

24 órában mindössze két emlitésre méltó eset történt e tekintetben. Egyszer két páncélozott jármű tartott a határ felé, de rövid idő után visszafordultak. Később két helikopter, mint kiderült a Securit helikopterei megsértették a magyar légteret, de csak pár percig. Ha mélységben repültek volna az ország belseje felé, megtettük volna a szükséges intézkedéseket, tette hozzá a szintén jelenlévő Sto... altábornagy a légvédelem parancsnoka. A magyar vadászgépek ugyanis már a berepülés idején felszállásra kész állapotban várakoztak. A találkozón terror cselekményeket végrehajtó külföldi fegyveresekről is szó esett. Kárpáti Ferenc szerint nem valószinű, hogy Ceausescu csapatokat tudott volna importálni. A romániai kiképzésen résztvevő libiai, sziriai vagy más állampolgárok esetleg bekapcsolódtak az összecsapásokba, de a harc végső kimenetele szempontjából nmem játsz nak döntő szerepet, mondta a honvédelmi miniszter.

- Nyitott studió ajtók mellett zajlik a műsor, nyilván friss hireket kaptunk a technikai helyiségből, tessék parancsol, -

- Kiegészitésként az elöbbi hirhez: A buakesti TV-ben Ilescu bejelentette, hogy I.Ceausescut és ... is letartóztatták illetve több vezetőt.

Arra kérem most Fülöp Mihályt a k ülügyi intézet osztályvezető helyettesét, hogy térjünk vissza arra a hirre, amely nemrégen került hozznk, tehát hogy HORN Gyula külügyminiszter bejelentette a VSz külügyminisztereinek holnapi találkozóját. Azt hallottuk, hogy a magyar hadsereg képes megvédeni Magyarországot és semmiképpen nem avatkozik be egy kiszélesedő vagy hát elképzelhető romániai akcióba. A hir utolsó sora ugy hangzott, hogy megvitatta a szovjet vezetéssel a magyar kormány, hogy milyen lehetséges lépéseket lehet tenni ebben a helyzetben. Mit lehet tenni?
- Én csak találgatni tudok, dehát nyilvánvalóan olyan élelmiszer, gyógyszer segélyről van szó, olyan rengeteg a sebesült pl. és nyilvá valóan a román határmenti kórházak is tele vannak sebesültekkel, ily helyzetben a humanitárius segély elengedhetetlen és minél gyorsabban érkezik meg annál hatékonyabb.

(168 óra)

- Éppen erről a segélyről lesz szó a most következő percekben - Kérem, tegnap hat ellenzéki párt, a MDF, az SzDSz, a FIDESz, a Kisgazdapárt, a Szociáldemokrata párt, a kereszténydemokrata Néppárt közösen megfogalmazott táviratot küldött Bukarestbe. Ugyancsak tegnap este az SzDSz levelet intézett NÉMETH Miklós miniszterelnökhö amelyben a magyarországi segélyakciók koordinálására kormánybizot ki nevezését kéri. A táviratot aláiró pártok egyébként ma délelött válság stáb felállitásáról is határoztak. E lépések hátteréről és a romániai forradalom esetleges magyarországi hatásairól kérdezi Szente László Fischer Györgyöt a Szociáldemokrata párt, Vidos Tibort az SzDSz, Rockenbauer Zoltánt a FIDESz és Kulin Ferencet az MDF képviseletében.

- A kollegáim biztatására inkább szerettem volna megkérdezni önöktől hogy önök prátjának mi a véleménye mindarról, ami az elmult 24 órába: bár inkább az elmult 7-8 órában Romániában történt. Nem kérdezem még: mert fölteszem és mivel bólogatnak ezt megerősitésnek veszem, az önök véleményében ezügyben nincsen semmiféle eltérés. Ezt egyébként a távirat is mutatja melyet Bukarestbe küldtek tegnap este. Ennek a tá' ratnak a szövege elhangzott délelött, de szeretném, hogyha Kulin Ferenc elmondaná a lényegét most is,.

- Köszönti a győztes román forradalmat és azt a vivmányt konstatálja, úhogy ledőlt az utolsó korlát az euróopai egység utjában korlátok köz A legfotosabb mozzanata mégis az ennek a táviratnak, hogy a hat ellenzéki párt kijelenti, hogy kész azonnali párbeszédre a román politika vezető erőivel abból a célból, hogy minden olyan problémát ami a Ceausescu diktatura terhes örökségekén nehezedett a magyar-román kapcsolatokra, ezekről a problémákról azonnal párbeszédet szeretnénk kezdeni.

- Na most ezzel a távirattal, helyesebben azzal, hogy ez a hat párt aláirta, ezzel egy olyan helyzet állt elő, amit már hosszu ideje nem tapasztalunk Magyarországon, az tudni illik, hogy olyan pártok irtak alá közösen egy deklarációt, amely prátok az utóbbi hetekben és hónapokban, vagy e pártok egy része legalább is vitatkozott egymás sal, hogy finoman fejezzem ki magam, érthetem-e ezt ugy, hogy a romániai forradalom gyakorlatilag átrajzolna kicsit a magyarországi politikai vonalakat is, a politikai kapcsolatokat a pártok között?

- Nem rajzolja át a magyar politikai térképet. Azok a nézetkülönbségek a négypárti koalició és az MDF között, amelyek meg voltak, jele

(168 óra)

leg is léteznek Abban azonban minden demokratikus erő Magyarországon egyetért, hogy baráti, tartós baráti együttműködés csak szabad és demokratikus politikai berendezkedésben élő nemzetek között jöhet létre. Én annyit hozzátennék, hogy minket szociáldemokratákat mindig rendkivül élénket foglalkoztatott az, ha az emberi jogokat megsértették. Történjék ez Kinában, Chilében vagy Délafrikában. Ezért magától értetődő és természetes az, hogy ebben a kérdésben a többi demokratikus ellenzéki párttal tökéletesen azonos az álláspontunk.

- Fischer Györgynek igaza van amikor azt mondta, hogy az alapvető nézetkülönbséget nem fogja megváltoztatni ez a romániai forradalomhoz való egyforma viszony. Ugyanakkor bizalomépitő lehet. Tehát amennyiben az ellenzéki pártok együtt tudnak működni bizonyos alapvető kérdések megoldásában, később akár egy kormány-ellenzéki viszonban a bizalom lehetőségét.

- Rockenbauer Zoltán, tessék:

- Nincs mit csodálkozni. Tehát ugyanis ellenzéki egység abban az idő pontban amikor erre borzasztóan szükség volt. Akkor volt ellenzéki egység, amikor egyet akartunk az alapkérdésekben, demokcáriát akartunk diktatura helyett, meg az MSzMP lebontását, az álampárt lebontását. Közösen, talán eltérő taktikával de nyilvánvalóan egy célért folytattuk, Most is ugyanez a helyzet. Abban teljes mértékig egyetért ez a nlégy párt, de valószinüleg az összes többi párt Magyarországon, talán egy-két kivétellel, de ebbe ne menjünk bele, hogy a Ceausescu diktaturas az abszolut közös ellenség, annak a megszüntével egyszerüen nem lehet nézetkülönbség.

(Folytatás a következő oldalon...)

(168 óra)

_ - ÉN nem tudom egyébként, hogy a dolog csakugyan ilyen egyszerű-e. Szóval nekem olyan benyomásaim vannak, hogy az emberek egy része, nem akarom azt mondani, hogy többsége, vagy a kisebbsége, akiket én ismerek, azoknak egy része úgy látja, hogy nálunk a pártok közötti viták és a csatározások az előtt kezdődtek el, hogy igazán amieről Rockenbauer Zoltán beszélt t.illik a pártállam lebontása és egy új alaphelyzet fölállása megtörtént volna. Én azt hiszem, hogy akár akárják, akár nem, ezek a fajta ellentétek m uszáj hogy háttérbe szoruljanak most, amikor jól tudom, egy közös válságstábot szándékoznak fölállítani. Nem?
- Ez igaz, hogy akarunk egy ilyet felállítani. Én mégis vitatkoznék ezzel a felfogással. T.illik ellentétben a közvéleénnyel, én azt a tényt, hogy Magyarországon az ellenzék nagyon tagolt, és hogy a választások előtti periódusban érezhetően éleződnek közöttük az ellentétek, ezeket énk alapvetően pozitív fejleménynek tartom, és sokkal tragikusabban fognám fel azt a helyzetet, hogy ezek a lappangó ellentétek majd a választások után robbannának felszinre, és akkor tennének működésképtelenné egy olyan kormányt, amelyikbe a nép nagyon szeretne bízni.
- Ön azt mondja, hogy azok akik most irigykedve néznek az NDK-ra vagy CS-ra, ahol az ellenzék rendkívül egységesen lép fel, ők igazi egy optikai csalódás áldozatai.
- Ha jól értem ön azt mondhja, hogy a magyarországihoz képest ez egy kezdetleges...
- Pontosan erről van szó. ---
- Beszéljünk a konkrétumokról. Most, amikor beszélgetünk fél 11 múlt 5 perccel. Én tudom, miután itt a folyóson is beszélgettek egymásközt, hogy önök egy olyan válságstábot kívánnak fölállítani a romániai forradalom kapcsán ami ahogy Vidos Tiobr mondta akár lo perc alatt is felállhat. Mit szeretnének pontosan és mit várnak ettől?
- Hogy koordinálni tudjuk azt a segélynyújtási és adománygyűjtési tevékenységet, amely ma rendkívüli nagy mértékben, rendkívüli összevisszaságban, kuszaságban folyt az országban, s amelynek következtében feltehetően már most is sok-sok érték ment veszendőbe és sok-sok emberi energia pocsékolódott el.
- Konkrétan mit tudna csinálni egy ilyen válságstáb? ---

(168 óra)

-Épp ezt a kapcsoalttartást tenni lehetővé, hogy az önálló szervezteek, az egyes pártok vagy a kormány a vöröskereszt önálló szervezetei által egy megszervezett segítség, az összefusson egy kézbe. Arról lehessen tudni, hogy mikor megy autókonvoj, ahol egy fél üres teherautóra még rá lehet tenni valamit. Nem beszélve arról, hogy rendkívül gyorsan változik a hadihelyzet Romániában. Tehát itt arról van szó, hogy az összes szervezetet közösen kell visszatartani majd hirtelen elenegedni, amikor megteremtődik, amikor kinyilnak a kapuk, a mikor megteremtődik a segélynyujtás lehetősége.
- Én ezt értem, viszont azt nem értem, hogy akkor m it várnak a korjmánybiztostól, akinek a kinevezését kérik Németh Miklós miniszterelnöktől. A tegnapi levél értelmében.
- A kormánybiztosnak az lenne a szerepe, hogy rendelkezzen mindazokkal a felhatalmazásokkal, ami lehetővé teszi azoknak az eszközöknek az igénybe vételét, amely ennek a segítségnek az eljuttatásához és megszerzéséhez szükséges.
- Hogyan próbálják megszervezni ezt a válságstábot? Melyek azok a pártok, amelyek szóba se jönnek, vagy egyáltalán nincsenek ilyenek? ---
- Én ugy gondolom, hogy egy kritikus pillanatban nincs alkalom arra, hogy milyen párttal leüljön az ember tárgyalni. Az a hat ellenzéki párt, amelyik az említett táviratot is aláíerta és akik az ellenzéki kerekasztalnak meghatározó erejét képviselte, úgy hiszem, hogy ennek kell most megszerveznie ezt a válságstábot és később ehhez csatlakozhatnak mások is. A legfontosabb feladatának amellett amit itt most Fitos Tibortól hallottunk én azt tartom, hogy várhatóan elvi állásfoglalásokat kell h oznunk a következő napokban, hetekben arról, hogy hogyan alakuljon a roániai, az erdélyi, magyar kisebbség sorsa és milyen igényeket, milyen elképzeléseket tudunk megfogalmazni, hogyan tudjuk támogatni az ottani, a nemzetiségeket is védő demokratizálódási folyamatot.
- Ha jól értem, akkor itt mindenképpen arról lesz szó, hogy a tíz perc alatt felállítható egy ilyen válságstáb és v.szinű, hogy a 168 óra adásának időpontjában ez már létre is jön, akkor itt nincs szó egyébről,minthogy kizárólag romániai forradalom hozza

(168 óra)

magával ezt az eseményt, és semmiféle magyar belpolitikai vonatkzása ennek nincsen.
- Szükségképpen ennek nincsen. De maga a tény, hogy ez a válságstáb remélhetőleg működni fog, ez valóban lehetővé teszi néh-ány alapkérdésben való konzultálását, konzultálást az ellenzéki pártok között, és ne felejtsük el, hogy eközött az alapkérdések között az elméletileg is sokat vitatott nemzeti kérdés áll középpontban.

-

- megmondom önöknek őszintén, nincsen tudomásom arról, hogy létrejött-e a válságstáb vagy nem. Talán .... Dezső, a Vöröskereszt főtitkára meg tudja mondani. Tájékozott ezügyben?:
- A Vöröskereszt részéről arra törekszünk, hogy egyeztetés és koordináció létrejöjjön a tegnapi nap folyamán is és a mai nap is sor került egy egyeztetői megbeszélésre különböző egyházak Máltai szeretetszolgálat résztvételével és mi ezt a szüikség szerint folytatni kívnjuk. A tegnap értekezeltünkön az MDF képviselője is résztvett, természetesen készek vagyunk minden olyan szervezettel, segélyszervezettel, a segély ügyében és a humanitárius segítség alapján együttműködni és résztvenni, hogy ez valóban egy egyeztetett lépés legyen. Annyit azonban szeretnék mondani, hogy nemzetközi jogi alapja arra, hogy hogyan történjék ezt a segélyezés, a Vöröskereszt nemzetközi bizottságának van.
- Igen, hát igazából nemcsak a vöröskeresztnek lenne a feladata, koordinálni az adományoknak a begyűjtését, továbbítását és a rászorultakhoz való eljutását. A sok szervezetben csak az egyik bár nem a leglényegtelenebb természetesen a vöröskereszt, és úgy tudom, hogy vannak akadozások, mert az egyik kollegám pld. azt mondta, aki ügyeletben volt az éjszaka, hogy az éjszaka folyamán 2oo-nál több gépkocsivezető jelentkezett egy felhívással, hogy indulna Romániába de a megadott helyszinen senki nem tudott semmit.
- Kérem szépen ezt a hírt én i s hallottam. --- ezt a felhívást nem a magyar vöröskereszt tette közzé, mert később a gépkocsivezietők átjöttek a magyar vöröskereszt székházába. Megpróbáltunk

(168 óra)

mindenkit lebeszélni arról, hogy maga vállalkozzon de olyna felajánlások is voltak, ahol tudtuk, hogy olyan segélyigény van, ami szükséges. Így pld. a szegedi tv révén kaptunk hírt az aradi kórházból, hogy kötszerek és egyéb szerek szükségesek, így összesen négy segélyszállítmány elindult. Ezek egy híján meg is érkeztek. A legutolsó éjjel negyed 1-kor tudott átmenni a nagylaki határátkelőhelyen. Hajnali négyre már vissza is jött az aradi kórházból. Az a küldeményünk, amelyik h ajnali 2 órakor lépett át román területre, onnan már a biztonsági helyzet miatt visszajött.

- Az igazi rokonszenv kifejezője nemcsak az adomány, hanem sok egyéb jele is van ennek. Napokig tartott a rokonszenv tüntetés it t Bpesten a román nagykövetség előtt. Tucatnyilag hálózáskokon, pokrócokon éjszakáztak állításuk szerint addig, amig elfogják Ceausescut. Nincs most emberünk a h elyszinen a román nagykövetség előtt, tehát jött a hír, hogy elfogták, nem tudom, hogy hogyan reagáltak erre azok, akik ott jelen voltak mostanáig. Mindesetre a következő riport felidézi azokat a perceket, amikor a romániai és itteni magyarok az éppen legfrissebb hírekre reagáltak. Énekeltek, kiáltoztak örültek. A riporter Lengyel Nagy Anna.

- Mindenkitől bocsánatot kér a rádió a TV.
- Most hallgatja éppen a híreket, mit mond?
- A román rádió bemondta, hogy bocsánatot kérnek mindenkitől a h azugságokért. Mától szabad a román rádió, tv, sajtó, mindenkit várnak haza. Mindenki menjen, ünnepeljen velük együtt. A tanákokon kenyér van és tej van. A tankok félrevonultak az útból. ---
- (Egy másik elmondja, hogy ő már megjósolta, hogy megbukik a rendszer, de mindenki bolondnak nézte)

(folytatás a következő oldalon)

(- Mikor jött ide Magyarországra? - Három hónapja. Nyolc éve csinálom ezt, ujságíró vagyok. És mindenki bolondnak nézett. Van egy papírom otthon, amit betettem a szekrényembe, hogy a végén le fog esni a Ceausescu-rendszer. Ezelőtt két héttel, pár nappal mondtam, hogy az idén leesik. Mindenki bolondnak nézett. - Hova megy haza? - Szatmárra. - És Maga mióta volt itt? - (nő:) - Három hónapja. Már nincs mit félni, vége Ceausescunak, a gyilkosnak. - Ki várja magát? - A férjem és a kicsi leányom. - Mikor lehet hazamenni, az a kérdés. - Hova megy haza? (férfi:) - Aradra, ott van két kisfiam. Nem tudom, mi van velük. - (kórusban:) térdeljetek le, harangoznak. És nem dél van, emberek hallgassátok! - Térdeljetek le, de közben hallgasd a harangszót. (uj hang:) - 1989 dec. 18-ától vagyok itt a nagykövetségen, egyetlen egy percet nem aludtam. Ha itt kellett volna lenni egy évet, akkor egy évig itt lettem volna a nagykövetségen. - Kirabolták a palotáját Bukarestben. Megrohanta a nép a palotáját. Hallgatom a SZABAD EUROPÁt, Kossuthot, mindent. - Reméljük, hogy nem lesz semmiféle megtorlás azoknak, akik most veszik át a hatalmat a volt rezsimmel és a volt rendszerrel szemben. - Milyen érzés, mert én nem tudok objektív lenni. - Ez egy nagyon nagy, csodálatos ér zés - Tülkölnek az autók, a rendőrök és a tüntetők összeölelkeznek, volt-ilyen? - Csodálatos érzés, ezt egyszerűen - itt senki nem tud tkp. objektív lenni, nem lehet kívül helyezni magunkat az eseményeken. - Ha már halottaknak kellett lenniük Romániában, egy is nagyon sok ahhoz, hogy egy rendszert megbuktassanak, de én úgy gondolom, nem kéne most per pillanatban egy írtó hadjáratot rendezni a securitate emberei ellen, velük szemben. - Kb. egy órája hoztak ide egy bábút, Ceausescu-bábút és felhúzták a fára. Ez eltünt, 12-kor úgy eltünt. - Az itt van, az a bábú, egy megsemmisült hatalomnak a jelképeként ezt ma meg fogjuk gyujtani. - A hadsereg átállt a néphez! - kiabálás: (nő:) - Én megyek haza, csomagolok és megyek Aradra a rokonaimhoz. Remélem, hogy ma este már tudni fogom, hogy mi van velük. - Autódudák - a villamost engedjétek el. - Gyere!. - Vége, vége! - Az éjszaka... Megbukott, megbukott (éljenzés, taps, ujjongás) - (a Magyar Rádió Híreiből:) - A rádióban a német nyelvű műsor egyik munkatársa bocsánatot kért a Romániában élő magyar és német nemzetiségektől azokért a gonoszságokért? , amit ez a két....(éljenzés, taps) - EGy felhívás: Magyarország legyen az elsők között, akik segítenek. (hangos éljenzés, taps. (Skandálja a tömeg:) Meg-bu-kott, meg-bu-kott, meg-bu-kott, közben taps) - (Valaki bemászott a román nagykövetség kertjébe a kerítésen át és a román zászlót felhúzta a zászlórúdra, a

a zászló közepén a címer kivágva. - Éljen a román-magyar barátság! Éljen, éljen!)

- Ez a riportfelvétel tegnap készült a budapesti román nagykövetség előtt.

- Most pedig hallgassák meg Keszthelyi Gyula interjúját a - tegnap még úgy mondtuk volna, hogy a Román Népköztársaság, ma pedig egyszerűen Románia budapesti nagykövetével, Traian Poppal.

Keszthelyi: - Nagykövet úr! Románia hivatalos képviselőjeként hogyan értékeli ön a legutóbbi napok eseményeit?
(román válasz) Meg szeretném köszönni önnek az alkalmat, hogy a rádión keresztül a magyar néphez szólhatok. Mint köztudott, Ceausescu diktatúráját elsodorta a nép. Eltávolították a kormányt, az államtanácsot és a volt diktátor személyi uralmát biztosító hatalmi szerveket. Románia részeként, a nagykövetség minden tagja szolidáris a Nemzeti Megmentés Frontjának tanácsával és ünnepélyesen kijelentjük, hogy az általa kidolgozott programot tiszteletben tartjuk és valóra váltjuk.
- Az ön véleménye szerint hogyan alakulhatnak a jövőben a két ország kapcsolatai?
(válasz(- A 24 órával ezelőtti romániai események kétségtelenül pozitív hatást fognak gyakorolni a román-magyar viszony alakulására is. Mint ismeretes, az utóbbi években a két ország közötti viszony megromlott és olyan nézeteltérések adódtak, amelyek mindkét népre nézve károsak voltak. Az a valóság, hogy a két nép egymás mellett él Európának ezen a részén és itt is kell maradnunk mindörökre. Két szomszédos nép között kötelező a jó viszony, a barátság, az együttműködés. A román-magyar határ, mint minden más europai határ,ezentúl közelítsen és ne távolítson, legyen a barátság határa!
- Mit üzenne a Magyarországra és más országba menekült román állampolgároknak?
(válasz románul) Nagyon röviden. A menekülteknek Romániában van a helyük. Függetlenül attól,hogy miért hagyták el az országot és hogy milyen nemzetiségűek, románok, magyarok, németek vagy mások, vissza kell térniök szülőföldjükre, hogy a románokkal együtt építsék majd a jövőt.

-

- Többek kérésére elmondom,hogy mi a VK telefonszáma, van éjszakai információadás is.---
Egy felhívás Nej Györgytől:

A DEMISZ vezetősége kér bennünket, hogy mi kérjük meg a DEMISZ 25 kocsiból álló konvoját, hogy azonnal térjenek vissza Magyarországra amint arra lehetőségük nyílik, azután, miután a segélyszállítmányt az első, arra alkalmas helyen lerakták Romániában. - Ez a konvoj 4 órakor lépte át a határt.

- Állandóan hallgatjuk a bukaresti rádiót, mármint románul beszélő kollégáink és most egy nagyon fontos új hírrel érkezett Heltai Péter:
- Ion Iliescu, a Nemzeti Felszabadítási Front tanácsának az elnöke a bukaresti rádióban hivatalosan is megerősítette a Ceausescu házaspárt,Nicu és Ilie Ceausescut, Emil Bobut, Ion Dincát és a többi volt vezetőt letartóztatták és a hadsereg felügyelete alatt vannak.

- Minden történelmi időszaknak megvannak a maga kiemelkedő személyiségei. Az elmúlt hetekben a temesvári lelkész, TŐKÉS László volt az, aki helytállásával példát mutatott honfitársainak és az ellenállás szimbóluma lett. Van azonban Erdélyben egy olyan személyiség, SÜTŐ András, aki hosszú évtizedek óta - talán nem túlzás, hogy - egy személyben testesítette meg az ellenállást, reményt adva ezzel az erdélyi magyarságnak. A securitate azt hitte, hogy ügynökeivel elszigetelheti a magyar írót környezetétől, magyaroktól és románoktól, de ez nem sikerülhetett. SÜTŐ András - ma látjuk a legjobban - az erdélyi románoké is. Vele készített telefoninterjút Bőjte Csaba:
Sütő: - KIRÁLY KÁROLYnak az irányításával megalakult egy helyi, átmeneti jellegű tanács, amely a fölmerülő politikai és adminisztratív kérdésekben próbál majd a maga lehetősége szerint cselekedni, hogy a központi Nemzetmentő Tanáccsal vegye föl a kapcsolatot.
- Kik ennek a tanácsnak a tagjai?
- Románok és magyarok vegyesen, fele-fele arányban . Lesznek benne munkások, értelmiségiek, egyetemi tanárok, írók, színészek. Többek között KIRÁLY Károly, Emil Bancu egyetemi professzort, az egyetem volt rektorát, FERENCZY István sz ínművész , MARKÓ Béla költő és természetesen jómagam.
- Említette, hogy amikor Önt fél 3-kor, kb. háromszáz ember a kulturpalotába invitálta, a kulturpalota elé, akkor tartott egy szónoklatot a tömegnek. Miről volt szó ebben a szónoklatban, össze-

foglalná egy pár gondolatban?

- A történelem folyamán nem egyszer sikerült a román és magyar tömegeket egymásra uszítani és hogy ez az első csodálatos alkalom, amikor minden fenntartás nélkül, szívben, lélekben és törekvésben együtt vannak a románok és magyarok.

(folytatás a következő oldalon)

(168 óra)

- A történelem folyamán nem egyszer sikerült a román és magyar tömegeket egymásra uszitani és, hogyez az első csodálatos alkalom amikor minden fenntartás nélkül szívben, lélekben és törekvésben együtt vannak a románok és magyarok.
- Hogy fogadta a tömeg ezt?
- óriási lelkesedéssel.
- Tehát teljes a román-magyar barátság Marosvásárhelyen?:
- Teljes a román és a magyar összefogás. Ilyenre példa nem volt még az én megitélésem szerint a történelem folyamán. Ebben a vegyes lakta városban a teljes egyetértés jegyében ugyanazok célok bővületében vonultak fel a tizezrek.
- Ez a tnaács gyakorlatilag helyettesitené az eddigi városi vez tést, vagy az eddigi városi vezetés is helyén marad?
- A városi vezetés teljes egészében és minden vonalon eltünt, nem lehet tudni, hogy mi történt. Minden hivatal üres, minden olyan állami és pártfórum üres, ahol eddigmugye a város és a megye vezető sége székelt. Ez a tanács, amely hirtelen ugye összeállt ma délután ez későbben fogösszeülni, hogy a feladatait meghatározza. Erről mos konkrétebbet nem tudok mondani.
- Ön személy szerint, SÜTŐ András milyen lehetőségeket lát a demokratikus kibontakozás elött?
- Minden azon mulik, hogy a fővárosban miként alakula helyzet.
- Mi Budapesten hallottunk egy olyan hirt, hogy DOMOKOS Géza vezeté sével megalakult a Magyar Demokratikus Tanács.
- Ezt a hirt magam is most hallottam ezelött egy órával. E zután pr lom megkeresni bukaresti barátainkat, hogy tájékozódjam erről az üg ről. Közelebbit nem tudok róla.

- Tehát Marosvásárhelyről adott itnerjut Sütő András, aki a beszélg tés elején és ezt szeretném megbismételni, a király Károly meggyilk lására vonatkozó hireket cáfolta. Itt ül a studióban az interjut készitő Bőjte Csaba, aki egy másik neves magyar -
-(Mester) Bocsánatot kérünk önöktől, közben itt egy kis zürzavar van, nem olyan nagy, igazán nem lényeges, kicsit tulfutott az interjut, topvább tar tott, mint ameddig gondoltuk volna. Kérem Prágában a diákok, egyetemi hallgatók jelenleg általános sztrájkot tartanak. Képviselőik kijelentették, a sztrájk midaddig tart, amig Csehszlová parlamenentje meg nem választja az uj államelnököt. A Vencel-tér reggeltől estig tele van fiatalokkal, akik táblákkal, feliratokkal

(168 óra)

követelik, hogy Havelt a Hradzsinba, az államelnöki hivatalba. A legjelentősebb politikai erők ma Csehszlovákiában a Polgári Fórum amelynek elnökjelöltje Vaclav Havel és a prágai feliratok, plakátok, falragaszok városszerte egyre tanusirtják,hogy Havel a nép egyetlen jelöltje az államelnöki posztra. Személye szinte a szabadság szimbólumává vált. A csehszlovák sz övetségi parlament ugytünik meghajolt a nép akarata elött és most december 29-ére kitüzte az elnökbálasz tást. Hallgassák meg R ózsa T.Endre interjuját.

- Ugy tünik, hogy a keleteurópai változások élén többnyire értelmiségiek, köztük is irók haladnka. Pl. Magyarországon Konrád György vagy Csurka István, Csoóri Sándor és ön Vaclav Havel, ön s zintén drámairó. Az iróknak vagy az értelmiségnek valamilyen különleges szerepe van Keleteurópában?
- (Havel csehül) Nem hiszem, hogy véletlen lenne. Az ugynevezett szocvialista rezsimek társadalmilag is megváltoztatták a természetes értékrendeket és lényegük fontos elemévé vált, hogy a mondatok, a sza vak ereje irreálisan megnövekedett. A végig gondolt és kimondott gondolatok különleges hangsulyokat kaptak. Mindnyájan jól emlékszünk, egyetlen elhangzott mondat hatalmas vihart tudott kavarni. Vagy akár egyetlen szó miatt is kitörhetett a botrány. Ez a helyzet az ér miséget társadalmilag kuclshelyzetbe hozta. Nemcsak az irók vagy a művészek, de az egész értelmiség a központba került. És a gondolkodó ember lelkiismerete ujra és ujra fellázadt a valóság kiforgatása, a mindennapos hazudozás ellen. Ez az oka tehát, hogy az értelmiségnel jutott a társadalmi igazság kimondásának szerepe és ezáltal egyre jol ban megbénitotta a hatalom gé pezetének működését.
- (többen beszélnek egyszerre) - elnézést, hogy nem térek ki most Ceausescura, mert semmit se tudok -
- Itt kénytelen a riporter önmagát kommentálni, tegnap délelött 11 órakor Prágában fölrántotta valaki az ajtót és bekiabálta, hogy a magyar rádióból tudja, Ceausescu megbukott.
Jelen pillanatban, lehetséges, hogy Magyarországon az egyik legkomolyann problémát az jelenti, hogy a korábbi hatalmi elit megpróbál átmenteni magát a jövőre.
- (Havel) Ez a veszély Csehszlovákiában sem ismeretlen. Nem a legfels vezetőkre gondolok, mert ők eddig tulságosan is reflektor fényben voltak, tehát nem bujhatnak el észrevétlenül. ... irányitóknak és ... bizonyos eszközök a kezükben maradtak. De ennek semmiképpen sem sza-

(168 óra)

bad eltuloznia a fontosságát. A csehszlovák társadalom megnmozdult ereje megkezdte átvezetni az eddigi totális államrendszert a demokratikus államiság felé. Ez egy hatalmas erejü folyamat és néhány száz vagy néhány ezer ügyeskedő nem jelenthet komoly fenyegetést.

- Csehszlovákiának komoly demokratikus hagyományai vannak. 1918-ban Masaryk elnökletével létrejött a csehszlovák köztársaság és egészen 1938-ig a csehszlovák köztársaság állampolgárai megtanulhatták a demorkatizmus alapszabályait. A Polgári Fórum egyik leghatásosabb jelszava Csehszlovákia térképe alá irva, bissza Európába. És egyuttal a házak falára fölkerült spotán módon a csehszlovák zászló. De ez csak a demokratikus önérzet ujjászületését jelenti és nem egy agressziv nacionalizmus megnyilvánulását. Vajon Magyarországon, ahol nem beszélhetünk olyan erős demokratikus hagyományokról, mint Csehszlovákiában, lehetséges-e, hogy a demokratikus fejlődés harmónikus uton fog járni?

- (Havel) Kétség kivül Magyarországnak a multban nem nyilott arra lehetősége, hogy tul sok tapasztalatot szerezzen a demokratikus államiság működési rendjéről. Azonban ezt a hiányosságot nem szabad eltuni. Nem lehetetlen, hogy az önök politikai utja kissé hosszadalmasabb nehézkesebb, esetleg néha zavarosabb is lesz mint a miénk, de még ez sem biztos. Meggyőződésem ellenben, hogy az ut végén Magyarország és Csehszlovákia is azonos állomáűshoz fog érkezni a demokratikus állam megvalósulásához.

- Ma Magyarországonkomoly viták zajlanak le az államelnök szerepéről. Hogy erős elnöke legyen-e az országnak, vagy pedig egy gyenge államelnök, amelyik inkább csak reprezentativ funkciókat lát el. Jelen pillanatban Magyarországon ugy tünik, hogy a többség affelé hajlik, hogy egy középerős államelnök legyen Magyarországon. .... önt megválasztják, ön milyen elnök kiván lenni?

- (Havel) Amennyiben engem választanak Csehszlovákia elnökének, akkor ezt a parlament teszi meg, még pedig a jelenleg létező csehszlovák alkotmány alapján. Természetes és nyilvánvaló, hogy az alkotmány által körül határolt elnöki funkciót én más tartalommal akarom megtölteni mint a korábbi államelnökök. A polgári fórum már a közvélemény elé terjesztette az általa kidolgozott alkotmány tervezetet. Ennek ismeretében feltételezem, hogy a csehszovák államelnök politikai szerepehamarosan felerősödik, azonban semmiképpen sem lehet annyira erős, mint pl. a francia vagy az amerikai elnöké.

- Mi a szerepe Európában a kisállamoknak és különös képpen mi a sze-

(168 óra)

repe a keleteurópai, középeurópai kisvállamoknak?
- (Havel) Véleményem szerint két téynező a legfontosabb. Egyrészt az illető középeurópai kis ország milyen szerepet kiván betölteni. Másrészt a szándékaiból mit tud valóra váltani. Mit képes kivivni a nemzetközi szintéren. Azt viszont nem hiszem, hogy a történelem szempontjából a népek, nemzetek és államok jelentőségét a területük vagy a lakosságuk nagysága szabná meg.
- Ha jól értem, ön ugy látja, hogy abban van önnek szerepe, hogy elősegitse az átmenetet a totális államtól a demokratikus államhoz. Utánna visszatér a művészethez?
- (Havel) Igy tervezem, ez a szándékom.
- Érdekes, mert Konrád Györgynek is ez a véleménye és a többiek is ezt gondolják.
- (Havel) Ők is ugy gondolták el a saját szerepüket mint ahogyan én.
- Itt Csehszlovákiában milyen benyomsát k eltettek azoknak a változásoknak, azoknak az eseményeknek a hirei, amelyek Magyarországon a köze elmult egy év során bekövetkeztek?
- (havel) A magyarországi, de a lengyelországi, a SzU-beli és legutóbb az NDK-ban történt változások számunkra igen fontosak, mert nagyon kedvező feltételeket teremtettek Csehszlovákia politikai átalakulása, társadalmi előrejutása számára. Hanmgsulyozni kivánom ugyanakkor, ka Csehszlovákiában a nemzeti öntudat legszélesebb értelmü ujjászületése zajlik... Egy nép nemzeti öntudata évszázadok alatt alakul ki békés és küzdelmes szakaszokon át. Ez az oka annak,hogy ugynevezett internacionalista segitséget még soha semmilyen nép nem adhatott egy másik népnek. Az erre való hivatkozással csak a politikai vagy a katonai erőszakot akarták elleplezni. Ha az önálló csehszlovák államiság 1918-as kikiáltásával vetjük össze a mai helyzetet, akkor azt hiszem, jelenleg jobbak a körülményeink, ugyanis a csehszlovák köztársaság 1918.-ban ugy alakult meg, hogy magára kellett vennie az első világháboru politikai következményeinek terheit is.
- Önnek tehát az a véleménye, hogy az ujjászülető nemzeti öntudatok valójában nem egymás ellen fognak fordulni, hanem az egymás közötti me békéléshez fognak elvezetni?
- (Havel) Ez szilárd meggyőződésem. A Csehszlovákiában és a környező országokba most ujjászülető nemzeti öntudatok megtisztulást és megbé - kélést hoznak az itt élő népeknek. Teljesen nyilvánvaló, hogy Európána ezen a részén is rövidesen megnyilik az ut a nemzetek közötti valódi barátság felé és végleg befellegzett az elnyomó hatallmi gépezetek ált

(168 óra)

kinyilvánitott baráti vagy testvéri államközi kapcsolatoknak, amiknek hazugságai csak viszályokat szültek népeink között.

- Az adás közben elhangzott vagy érkezett hireket megismétlik röviden önöknek László József:

- HORN Gyula külügyminiszter bejelentette, hogy valószinüleg holnap kerül sor a VSz külügyminisztereinek találkozójára, amelynek célja, hogy megvitassák a romániai helyzetet.
A szovjet kormányfő ugy vélekedett, elfogadhatatlan lenne, ha szovjet csapatokat küldenének Romániába a felkelők támogatására.
Rizskov ugy nyilatkozott, hogy személyes véleményéről van szó.
Nem sokkal ezelött Gorbacsov közölte, a Kreml kapcsolatba lépett a VSz tagállamaival, hogy megvitassák a Romániának nyujtandó támogatást.
Mint már többször elmondtuk, a román hadsereg elfogta és letartóztatta N. És E.Ceausescut. Ezt Jon Tiriescu, a nemzeti megmentáésfront taanácsánakelnöke jelentette be a bukaresti TV-ben.
Ugyancsak őrizetbe vették I.Ceausescu altábornagyot volt nemzetvédelmi m,iniszterhelyettest, a Conducator fivérét

- Nos, itt ül a studióban ismét két vendégünk, LÁNG László a Külügyi Intézet igazgatóhelyettese és FÜLÖP László osztályvezető - Mihály, elnézést. azt szeretném kérdezni, hogy miután nagyon sok vélemény hangzott el itt arról, hogy hogyan alakulhat a mostani romániai változások után a magyar-román barátsát, mennyire lehet ez intenziv, egyáltalán hogyan változhat a két nép kapcsolata, a két ország kapcsolata? Fülöp Mihály:

- Az erdélyi magyarság számára elérkezett az a történelmi idő, történelmi pillanat, amikor saját sorsát végre kezébe veheti és politikai önszerveződés utjára léphet. Más oldalról pedig végre leomlott az utolsó akadály is, hogy a Magyarország és Románia egymásra találjon, hogy a határ valóban átjárhatóvvá váljon.
- Történeti görcseink nem fognak egycsapásra oldódni. Hosszu ut áll elöttünk.

- Kéremszépen, ezzel gyakorlatig azt lehet mondani, hogy a romániai események krónikáját nagyjából lezárjuk. Természetesen csak itt ebben

(168 óra)

a műsorban,

- Egyébként a hét első felében a legfontosabb esemény és beszédtéma az vot, hogy vajon a parlament elfogadja-e a kormány által beterjesz.-tett jövő évi költségvetést, Az ülésszakkezdetén még kérdéses volt, hog y a parlament valóban feloszlatja-e önmagát és, hogy mikorra irják ki a választásokat, valamint miké nt reagál NÉMETH Miklós miniszterelnök arra, hogy sajátpártjának elnöksége nem támogatja minden részletében a jövő évre vonatkozó gazdasági kormánykoncepciót. Ez a kiinduló pontja a vele készült beszélgetésnek.

- Meglehetősen nagy visszhangja volt annak, hogy ön lemondott elnök. ségi tagságáról a Magyar Szocialista Pártban, az erről kiadott közle-. mény is az én véleményem szerint legalább is eléggé szűkszavu volt. Márpedig ugy gondolom, hogy a közvéleményt indokoltan érdekli az ön döntésének háttere.

(Folytatás a következő oldalon...)

(168 óra)

NÉMETH:

- Én a levelemet múlt pénteken írtam meg, és küldtem el a párt elnökének. Lényegében két indokkal. Az egyik, hogy én megértem azt, hogy ebben az átmeneti helyzetben bizonytalan politikai helyzetben amiben az ország van, az egyes pártok közte az MSZP is eltérően értékeli mondjuk a gazdasági csomag-tervét, de leginkább a költségvetést. Mint ahogy azt a kormány javasolja. Ugyanakkor én egy nagyon sajátos tudathasadásos állapotba kerültem ezáltal, hiszen a pártelnökség ülésén, amelyen egyébként londoni utam miatt nem tudtam résztvenni egy olyan álláspontot alakítottak ki, amely csak fő vonalaiban tartotta támogathatónak magát a költségvetést is. És ezenbelül egyértelmű elutasítást kapott a lakásgazdálkodás rövidtávú kezdeményezése. Ilyenkor az ember egy nagyon skizofrén helyzetbe kerül. Képviseli a kormányban azt, amit nagy gyötrelmes és szenvedések árán kiküszködtünk, nem magunk, nem az én személyem, hanem az ország megmentése érdekében. És tagja vagyok egy olyan testületnek, amely testület ezt elveti.

- Nem tudom, hogy megharagszik-e ha én megkockáztatom, hogy az én érzésem szerint ez a tudathasadáos állapot, ez azért nemcsak ebben az egy esetben fordulhatott elő, hiszen végül is, itt egy olyan kormány van, amely egyre inkább tekinthető nemzeti kormánynak függetlenül attól, hogy még a szabad választásokig van néhány hónap. De abban az értelemben feltétlenül, hogy ezt a kormányt nem a Jászai Mari térről instruálják. EBből következően a pártérdek és a kormányérdek nem feltétlenül vég egybe és az ön pártelkötelezettsége el tudom képzelni, hogy némiképp zavarja a kormányelnöki teendőinek az ellátásában.

- A pártállam lebontása természetesen azt is jelelntette, hogy a gyakorlatban .....kötelező határzat, mondjuk egy bármilyen párttestület részéről, ami a korábbi időszakot jellemezte. Ez nem zárja ki azt, hogy egy pártnak vagy egy párt elnökségének a társadalom vagy a gazdasági bizonyos kérdéseiről ne legyen álláspontja. Van is álláspontja. És kell is legyen. De a kormány amikor felismerte, hogy itt pártérdekeknek akár jobbról, akár balról, akár felülről,alulról támogatják a kormányrudat rendeli alá politikáját vagy a stratégiáját akkor a lehető legrosszabat teszi az országnak. Mi ezt szerettük volna elkerülni. Ezért mondottuk azt a megváltozott új helyzet ben, hogy mi a parlamentnek

(168 óra)

felelős és a parlamenten keresztül az országnak felelős nemzeti kormány vaguynk. Nos én az átmenet és az ország érdekében választottam azt az utat, amit a döntésemben megfogalmaztam, hogy tehát a parlamentnek és az országnak felelősséget vállalva teljesítsünk két dolgot, mert ez alapvető. Nemcsak nekünk, az utánunk jövő gyerekeink, generációnak is alapvető, vizsgázni az első többpártrendszeri választáson Európa és a világ előtt egy elfogadható eredménnyel. Ehhez biztosítani a politikai és jogi feltételeket. Tehát hogy ez egy tiszta vállalható választás legyen, és másodszor - ez a nehezebb - mutatta az elmúlt napok költségvetési vitája is. Megtenni megtenni mindent azért, hogy ez az ország ne veszítse hitelt a világban, bizalom legyen iránta, vagyis lássák azt, hogy mindent megteszünk azért, hogy elinduljunk egy más úton mit amin eddig jártunk.
- Az összes külföldi útja után arról bizonyosodtunk meg, hogy igenis van bizalom irántunk és van bizalom ön iránt személy szerint is. Itt tegnap vagy tegnapelőtt a parlamentben az egyik képviselő nagyon érdekes dolgot mondott önnel kapcsolatban. Azt, hogy önnek három könyörtelen edzője volt az elmúlt időszakban, és mindhárom erősítette önt, nem azért, mert az elmúlt időszakban gyengének bizonyult, hanem azért, mert bizonyára szüksége volt egyfajta lelki erőre. Azt hiszem ez kétségtelen. Na most ez ahárom edző. Az egyik a közvélemény, a második a parlament, a harmadik pedig a külföldi hitelezők. Nos, ismerve az ön tevékenységét igazán nem vádolható azzal, hogy ön mondjuk engedett a közvélemény és a parlament nyomásának, de vannak akiknek az a véleménye, hogy a külföldi hitelezők presszójának nem tudott ellenállni.

(folytatás a következő oldalon)

(NÉMETH, folyt.)
- Hát én egy negyedik jó edzőt is felsorolnék, ez a kormány. Ez a kormány május óta személyi összestételében igen jó edző partner, nekem is meg egymásnak is. Ami a külföldi nyomást vagy edző partnert illeti, itt én határozottan szeretném leszögezni, az igazság az, hogy a Valutaalap nem gyakorol ultimátumszerű feltételeket és nem támaszt olyan követelményeket, amelyek elfogadhatatlanok. A Valutaalap nélkül is Magyarországnak ezt a kemény költségvetést el kellett volna készítenie. Az igazság másik oldala persze az, hogy a Valutaalap jótállási bizonyítványa nélkül,ma a világ olyan, 1979 óta, a magánb ankok és a kormányok sem szívesen hiteleznek.
- Minden esetre egy ilyen hármas vagy -
- négy -
- ha úgy tetszik négyes szorításban az ember nem feltétlenül erősödik, el tudom képzelni, némiképp vergődik. És ezt csak azért jegyzem meg, mert nem ez az első interjú, amit készítek Önnel és nem először hozom szóba azt,hogy az Ön munkálkodásában , úgy hiszem, hogy sokkal több az erőfeszítés, mint a diadalmenet. Ez a dolog természe téből következik, és Önnek már a kezdés sem volt könnyű. Mert az a benyomásom, hogy - talán kicsit erős lesz, amit mondok, de akkor is komolyan gondolom, szóval az a benyomásom, hogy az Ön nagy hatalmú megbízói annakidején, a nagy politikai bábművészek úgy gondolták, hogy Önt könnyen fogják majd mozgatni, mert Ön tkp. ebben a bábművészetben úgy szolgál majd, mint egy rekvizitum, mondjuk,mint egy kesztyű, amelyikbe a párt beledugta a kezét.
- Kérem, lehet, hogy annakidején, akik erre gondoltak vagy így gondolkodtak, valóban ilyen meggondolást nem zárok ki döntésük mögött, engem azonban, akik korábban is ismertek, nagyon jól tudták, hogy eléggé határozott véleményem van kérdésekről és azt képviselem is mindaddig, amíg az ellenkezőjéről vagy egyéb változatról, megoldásról nem győztek meg. Tehát rosszul tették, akik így spekuláltak. Tudtam azt is, hogy ez nem lesz diadalmenet, megmondottam többször is, ez év elejétől kezdődően, hogy nagyon kemény út áll előttünk.
- Tkp. amit Ön mond, az már annak a kérdése, hogy honnan hová akar eljutni az átmenet kormánya. Én azt hiszem, hogy itt nemigen van más rendező elv, mint az, hogy működőképes állapotban tartani az országot minden nehézség ellenére és így átadni majd egy következő kormánynak. Vagy van ennek alternatívája?
- Nincs alternatívája, egyetértek. Ez az egyik a kormány előtt

lebegő célok közül.A másik az, amire már tettem utalást, hogy ne az utca, hanem a demokratikus intézményrendszer működési körülményei között, békésen eljutni az első választásokig. Ez nem kis feladat, egyik se. Nincs alternatívája, hogy röviden válaszoljak.
- Dehát ezen az úton - hogy mondjam csak? - ki kell alakítani újfajta kapcsolatokat is. Pl. újfajta kapcsolatokat a most szerveződő pártokkal. Föl kell ismerni azt, hogy ki az, akivel együtt kell működni, ki az, akivel együtt lehet működni, kik azok, akikkel nem lehet együttműködni, - mert szent meggyőződésem, hogy az ujonnan szerveződő politikai erők között igenis föltűnnek a politikai szélhámosok. Ön nem így látja?
- De és én ebben látok valami természetességet is. Hiszen ha egy nagy fazékról leemeljük a fedőt, ugye, akkor általában az ember csuklóját megcsapja a gőz. Hát most így vagyunk mi is egy kicsit. Negyven-valahány párt. Tkp. a kormány, amikor amellett foglalt állást a pártokkal való találkozón, ami a közelmúltban zajlott le, azért foglalt határozottan állást a választások mielőbbi kiírása és megtartása mellett, mert szeretnénk lerövidíteni a bizonytalanság perióduást. De fejünkben az is járt, hogy derüljön most már végre ki, hogy kik, milyen pártok mögött milyen erők állnak, tehát legyen vége az álarcosbálnak és kezdjünk egy fajta új partitúrát.
- Miniszterelnök úr, ez az év utolsó 168 ÓRÁja, de azt hiszem, hogy ezúttal nagyon sztereotíp lenne, hogyha a tények, a realitások ismeretében én azt mondanám, hogy boldog új esztendőt kívánok. Talán helyesebb,ha azt mondom,h ogy békét és nyugalmat kívánok Önnek és
- Minden magyarnak -
- Igen, az országban és a határokon kívül.
- Így értettem.
- Én is.
- Köszönöm szépen.

-

- Milyen az élet! Szinte ezzel a végszóval majdhogynem egyidőben, azt egy-két perccel megelőzve hívott bennünket telefonon TŐKÉS László. És aztán megszakadt a telefon és ezért ezt a bezsélgetést most nem tudjuk lefolytatni. De reménykedünk arra, hog yújra hív bennünket. Lehet, hogy már a mostani adásunk után. És ebben az esetben a beszélgetést rögzítjük majd hangszalagon és akkor elhangzik

majd a 18 h 30 perckor kezdődő EM-ban.
Most viszont elköszönünk önöktől a 168 óra két órás műsora végén. engedjék meg, hogy ne tartsak névsorolvasást a mai műsor végén, rengeteg volt a közreműködő, akiknek megköszönöm az együttműködését, Önöknek pedig a figyelmet. Kellemes, békés, boldog karácsonyt kívánok önöknek, viszonthallásra!

- o -

KOSSUTH ADÓ

ESTI MAGAZIN 18.3o h

- Jó estét kívánok a mikrofonnál Avar Károly.

- Romániában elfogták N. Ceausescut és vezérkarát. Mint ezt már a 168 óra műsorában hallhatták, a hírt a bukareti rádió mondta be. Reméljük ezuttal nem jön cáfolat mint tegnap. Minden bizonnyal döntő lehet a harcok befejeződésében, ha valóban a hadsereg és ezáltal a nép kezébe került a diktátor, akiről most már az elmúlt napok alapján már semmi sem moshatja le a véreskezű jelzőt, hiszen bukásának, végvonaglásának hete ezrek életébe került eddig. Mivel az állambiztonsági egységek mindig harcolnak, Ceausescu elfogásának a híre talán őket is megadásra kényszeríti. A következő fél órában beszámolunk részletesen a nap eseményeiről. Mindenekelőtt a legfontosabb jelentés és hírösszefoglaló.

A Romániából érkező legfrissebb hírek szerint most már végleg elfogták és letartóztattak Nikolai és Elena Ceausescut. Ezt Illiescu a nemzeti megmentési front tanácsának elnöke közölte, helyi idő szerint nem sokkal 6 óra előtt. Hozzátette, hogy ugyancsak letartóztatták Ilie Ceausescu altábornagyot, a nemzetvédelmi miniszter volt helyettesét, a diktátor fivérét. N. Ceausescut már tegnap elfogták és őrizetbe vették. Ezzel egyidőben a román ráidóban felhívás hangzott el, amelyben a bukaresti rádió és TV megvédésére szólították fel a város lakosságát. A közlemény szerint újabb páncélos egységek tartanak a TV és a Rádió felé, hogy kiűzzék onnan a felkelőket. Az MTI bukaresti tudósítója jelentette, hogy a magyar kolónia tagjai jól vannak, mindenki biztonságban van. Kérik, hogy ne hívják a bukaresti magyar nagykövetséget, mert nem működik sem a telefon, sem a telex. A román külügyminisztérium közölte, valamennyi külföldi diplomáciai képviselettel, hogy a nemzeti megmentési front irányítása alatt áll. A külföldön lévő román nagykövetségek többsége csatlakozott a felkelőkhöz. Ezt tette a bukareti munkaügyi valamint az oktatási és nevelési minisztérium is.

- A harcok azonban még folytatódnak ezért rendkívüli fontosságú

(EM)

az a bejelentés, amit M. Gorbacsov tett Moszkvában. Hallgassák meg Barát József beszámolóját. (Ism. 18o2)

-

- Hogy esetleg szovjet katonai beavatkozásról legyen szó az erősen kétséges, ezt mutatja a következő hír:

Rizskov szovjet kormányfő szerint elfogadhatatlan lenne, ha szovjet csapatokat küldenének Romániába a felkelők támogatására. Mint külföldi újságíróknak mondta, személyes vélmeényéről van szó,és úgy véli, hogy nem szabad megismételni a múlt hibáit. Ahromejev marsall Gorbacsov katonai tanácsadója pedig azt mondta, nem tud semmit egy esetleges szovjet segítségnyújtásról.

- Újabb hír, Moszkvából érkezett.

A szovjet kormány támogatja a román Nemzeti Megmentés Tanácsának erőfeszítéseit a nyugalom és a rend helyreállítására. A SZU kész haladéktalanul humanitárius segítséget nyújtani a román népnek. - hangzik a szovjet kormány közleménye, amelyet a TASZSZ ismertetett. A dokumentum kijelenti, hogy a szovjet nép szolidáris a szabadság, a demokrácia és a nemzeti méltóság eszménye mellett hitet tevő román néppel.

- Magyarország úgynevezett szükségesnek látja, hogy a VSZ valamilyen módon közreműködjön a romániai békesség helyreállításában. HORN Gyula külügyminiszter délután a TV-ban nyilatkozott. HORN Gyula külügyminiszter bejelentette, hogy holnap összeülnek a VSZ tagállamainak külügyminszterei. Elmondta azt is, hogy hazánk kormánya felvette a kapcsolatot a szovjet vezetéssel a Romániában kialakult helyzet miatt teendő esetleges lépésekről. A mayar kormány kérte a BT: elnökét, hogy még mára hívja össze a testületet és az ENSZ hivatalosan ítélje el a Ceausescu-rezsimet. Az Egyesült Nemzetek Szervezete egyuttal nyújtson támogatást a román népnek és tegyen megfelelő lépéseket a Romániában bevezetett külföldi zsoldos kommandók ellen. - elnézést , a bevetett külföldi zsoldos kommandók ellen. Horn Gyula külügyminiszter egyértelműen kijelentette, hogy a magyar kormány a hatalom

(EM)

képviselőjének tekinti a Nemzeti Megmentés TAnácsát és máris felajánlotta támogatását bármiben, amiben a nemzeti megmentés tanácsa azt igéri. A legfontosabb gyógyszerből már sok teherautónyi jutott el a szenvedőkhöz, és a nemzeti megmentés tanácsa megígérte, hogy haladéktalanul értesíti a magyar kormányt ha további segítségre lesz szüksége. A magyar diplomácia vezetője az interjúban megerősítette, hogy a magyar kormány folyamatosan vizsgálja mit tud segíteni. Horn Gyula mindenkit arra kért, bármennyire drámai a helyzet mindenki legyen higgadt és körültekintő abban, ahogyan és amilyen segítséget nyujt. Egy kérdésre válaszolva Horn Gyula azt mondta, hogy a helyzet eszkalálódása természetesen a szomszédos országokat is fenyegetheti. ERről is szó lesz a VSZ külügyminisztereinek találkozóján . Nem mehetünk el szótlanul a helyzet súlyosbodása mellett - folytatta a külügyminiszter, ugyanakkor nem veszíthetjük el józanságunkat. A román népre nézve súlyos következményei lennének annak, ha átmenetileg a Ceausescuhoz h ű erők szereznék vissza a hatalmat. A magyar kormány a nemzetközi szervezetek mozgósításával és ideértendő a VSZ tanácskozása is, mindent megtesz azért, hogy ez ne következzen be - mondta HORN Gyula külügyminiszter.

-

- A Honvédelmi miniszter is foglalkozott a romániai helyzettel. Hallgassák meg Tamássy Zoltán tudósítását.

- Magyarország nem avatkozik be, de nincs is rá szükség, mert a román hadsereg képes megbírkózni a helyzettel. - mondta a többi között ma délután KÁRPÁTI Ferenc. A honvédelmi miniszter aki egy azonnal hadba léptethető, vagyis állandó készültségben lévő légvédelmi alakulatot látogatott meg Pest környékén, megerősítete, hogy folyamatosa tájékoztatást kapnak Romániából. Megismételte azt is, hogy egyelőre mindenki tartózkodjon a határ átlépésétől, mert senki sem tudja garantálni biztonságát odaát. Arra voénatkozólag, hogy a román hadseregnek állítólag fogytán a lőszere, Kárpáti Ferenc határozottan kijelentette, hogy ezt elképzelhetetlennek tartja. A h adsereg győzelme nem lőszer, hanem csak idő kérdése - mondta. A Securitate esetleges terrorcselekményünk hadseregünk kész és képes megvédeni Magyarországot.

(EM)

- mondta a miniszter. Az elmúlt 24 órában mindössze két említésre méltó eset történt e tekintetben. Egyszer két páncélozott jármű tartott a határ felé, de rövid idő után visszafordultak. Később két helikopter, mint kiderült a Securitate helikopterei Battonya térségében megsértették a magyar légteret, de csak pár percig. Ha mélységben repültek volna az ország belseje felé - tette hozzá a szintén jelenlévő Stock? altábornagy, a légvédelem parancsnoka, megtettük volna a szükséges intézkedéseket. Mert a magyar vadászgépek a berepülés idején már felszállásra kész állapotban várakoztak. A találkozón a terrorcselekményekert végrehajtó külföldi fegyveresekről is szó esett. Kárpáti Ferenc szerint nem v.szinű, hogy Ceausescu capatokat tudott volna importálni. A romániai kiképzésen résztvevő líbiai, szíriai vagy más állampolgárok esetleg bekapcsolódhattak az összecsapásokba. A harc végső kimenetele szempontjából nem játszhatnak döntő szerepet. - mondta a magyar honvédelmi miniszter.

-

- Kolleganőm Király Edit a Honvédelmi Minisztérium szóvivőjével arról beszélgetett, hogy a vitatódó összecsapásokban vajon ,milyen erők állnak egymással szemben.

- Romániában két ellenséges erő áll egymással szemben a Securitate és a hadsereg. Milyen erőt képvisel az egyik és mekkorát a másik. Aki válaszol, Keleti György ezredes a honvédelmi minisztérium szóvivője.
- Ismereteink szerint a Securitate ereje még a harcok kezdete előtt 7o ezer fő volt, ezek meglehetősen jól fel vannak fegyverezve különböző eszközökkel.
- Milyen fegyverzetük van?
- A.... típusú páncélozott szállító járművük van, gumikerekes, kb. 15-2o mm-es páncélzattal rendelkezik. Ennek géppuskája van, magának a szuállítójárműnek és azoknak a katonáknak akik a Securitátét képzik szintén nagyon jó fegyverzetük van 7,62 mm-es géppisztolyuk, kézigránátjuk, aknavetőjük van, péncéltörő rakétáik, ill. .... gránátjuk van, és hát amint most már tudjuk farkas kutyákkal is rendelkeznek.

(EM)

- Gondolom a levegőben is.
- Helikopterük is van. És a kiképzettségük nagyon magas szinvonalú. Ez azt jelenti, hogy jobb kiképzéssel rendelkeznek, speciálisabb kiképzéssel mint a román hadseregnek a csapatai. A román hadsereg létszáma szintén az ezévben nyilvánosságra hozott adatokra hivatkoznék, mintegy 17o ezer fő.

(folytatás a következő oldalon)

A román hadsereg létszáma - s zintén az ez évben nyilvánosságra hozott adatokra hivatkoznék - mintegy 170.000 fő, ebben benne van a haditengerészetük is, a légierejük és a szárazföldi csapatok. Ez azt jelenti, hogy a mi ism ereteink, számításaink szerint valamivel több , mint százezres szárazföldi létszámmal rendelkeznek. Én úgy gondolom, hogy most, ebben a pillanatban megmondani, hogy a hadseregből és a securitatéból milyen létszám vesz részt a harcokban, nehéz lenne. Egy azonban biztos. A securitate területi elhelyezések alapján volt, mintegy 17 zászlóaljba voltak szervezve. Ezek a zászlóaljak különböző városokban vannak -

- Például hol vannak ezek?

- Érthető, hogy Bukarestben négy ilyen zászlóalj volt, hiszen ez volta centrum, amit biztosítani kellett, de a legkülönbözőbb városokban találhatunk belőlük egyet-egyet, emlékezetem szerint Kolozsváron kettő van. Ez azt is jelenti persze, hogy nem lehet az egyik városból a másikba átrendelni őket, hiszen akkor abban a pillanatban aza város hogy úgy mondjam securitate nélkül marad. Azonban amint ismeretese, a tegnapi délután folyamán egy csoportosítás érte el Bukarestet és vette fel a harcot.Mi úgy tudjuk, hogy északkeleti irányból érkeztek Bukarestbe és ők voltak azok, akik éjszaka meglehetősen borzalmas pusztítást végeztek Bukarestben, elsősorban a belvárosban.

- Arról is érkeztek hírek, hogy külföldi z soldos csapatok is részt vesznek a harcokban. Arab holttesteket találtak Bukarest utcáin. Erről mit tud?

-Annyit tudok erről, amit a TV-ban hallottam délelőtt. A mi információink ezt még eddig nem erősítették meg, de ha megengedi , azt mondom, hogy ezen én nem csodálkoznék, ismerve Ceausescunak a korábbi kapcsolatait és baráti viszonyait el tudom képzelni.

- Tehát e pillanatban Ön úgy látja, hogy a securitate erősebb, mint a hadsereg?

- Nem. Ez a hadsereg azért erős, mert a nép mellett van. A securitate a végnapjait éli. A történelemre kell emlékezni. Amikor a hitleri fasizmust legyőzték, az utolsó napjaiban is a legádázabb kűzdelmet folytatták a saját életükért. Amikor már teljesen reménytelen volt a helyzetük. Én evvel hasonlítanám össze. És itt szeretnék arra is emlékeztetni, hogy az éjszakai harcok mindig a súlyosabbak, mert ez a securitate az éjszakai harcot szereti és kedveli, amikor szinte láthatatlanul tud egyik helyről a másikra átmenni és ki tudja kerülni azokat az összecsapásokat, ahol a hadsereg fel tudná velük komolyan venni a harcot. Ma a reggeli órákban KÁRPÁTI Ferenc honvé-

delmi miniszter beszélt ismételten a román katonai vezetéssel és a román katonai vezetők elmondták, hogy kezükben tartják a helyzetet. Mi is úgy értékeljük, hogy a hadsereg egyre szervezettebb formában lép fel és nekem meggyőződésem, hogy ez a hadsereg meg fogja nyerni ezt a harcot.

- KELETI György ezredes említette a második világháborúnak végét, amikoris egyes hitlerista hadosztályok, ezredek még elkeseredetten harcoltak akkor is, amikor már véget ért a háború. Igy volt.1945 máj. 9-én már aláírták a fegyverletételt és Prága környékén még néhány SS-egység elkeseredetten harcolt, valószínűleg nemv olt más választása. Azt hiszem, ez történik most Romániában is a securitate néhány egységével. Éppen ezért, mivel ilyen a helyzet és ilyen rettenetes harcok vannak, mindenkit veszély fenyeget, aki ma beutazik Romániába. Az illetékesek a honvédelmi minisztériumban is felszólítottak mindenkit, hogy ne menjenek át Romániába, a segélyszállítmányokat vigyék el a határig és ott várják meg, míg a helyzet jobbra fordul.Ezzel kapcsolatos a belügyminisztérium felhívása is:

A belügyminisztérium megtette a szükséges intézkedéseket az államhatár védelmére és az esetleges provokációk elhárítására - tartalmazza a belügyminisztérium közleménye. A BM határőrsége egyelőre csak a biztonsági szempontok mérlegelése után és korlátozva engedi át a segélyszállítmányokat a határon. Senkinek nem javasolják az egyéni utazást, ui. egyes meg nem erősített jelentések szerint román ügynökök stoposként felkéredzkednek az autókra, majd rövidesen kiszállnak és ezek a gépkocsik hamarosan felrobbannak.

- Ezekután nézzük végig, a romániai városokon, mi a helyzet a magyarlakta vidékek nagyvárosaiban.
Temesvárott a legutóbbi jelentések szerint csökken a harcok hevessége. Hajnalban és délelőtt még heves összecsapások voltak a román hadsereg és a securitate egységei között. A TANJUG különtudósítója közölte, a hadsereg két páncélozott harckocsija járőrözik a városban, hogy felszámolja a még bujkáló belügyi erők tűzfészkeit. Állítóla a Ceausescuhoz hű ejtőernyős egységek soraiban líbiai és szíriai katonák is vannak. Úgy tudni, hogy a temesvári vérengzéseknek tizenkétezer áldozata van. Egy szemtanu szerint adiktátorhoz hű biztonsági alakulatok kétezer főből állnak és elbarrikádozták magukat Temesvár közepén.

Brassóban a securitate terrorista egységei kis csoportokra oszlottak és így bujkálnak a városban. Veszélybe került a brassói olajvegyészeti kombinát, ez ért katonákat irányítottak az üzem védelmére.
Az Agerpress jelentése szerint Brassó központjában megszűnt a lövöldözés.
Nyugtalanító hírek érkeznek Nagyszebenből . Itt a belügyi alakulatok egységei helikopterekkel támadják a pályaudvart, ahol friss ivóvízzel teli szállító vagonok vesztegelnek.
Aradon szintén a securitate emberei garázdálkodnak és gyilkolnak.
Az éjszaka megöltek két magyar gépkocsivezetőt, lelőttek egy román mentőorvost is. Két japán ujságíró és tolmácsuk szintén megsérült, amikor Arad központjában a titkos rendőrség tüzébe kerültek. Az egyik ujságíró a fején sérült meg, a másik és a tolmács csak üvegszilánkoktól sebesült. Kórházban ellátták őket és most gépkocsin Magyarország felé tartanak.
Bukarestben a francia TV-5 riporterét, a 31 éves Calderont ?? egy harckocsi taposta halálra.

-

- Jöjjenek most egy kicsit jobb hírek . Mint azt a 168 ÓRÁban is hallhatták, TŐKÉS László él, egészséges. Debrecenből kaptuk a következő felvételt, amelyen Farkas Erika szólaltatja meg azt az embert, aki találkozott is vele:
- Szabó Lukács a helyi MDF képviselője. Most jött meg Romániából. Találkozott TŐKÉS Lászlóval?
SZABÓ: - Igen, találkoztunk. Menhely? nevű kis faluban van, ...ban. Egészséges, nagy szeretettel fogadta ... a mintegy háromszáz főnyi gyülekezete, minden nagyobb helységtől el van dugva, békességben és a külvilágtól elbúva él a feleségével együtt, aki hála Istennek a magzatát nem vesztette el és ő is egészséges. Éjjel-nappal embereknek a tíz- vagy százai ...
- Volt arról szól, hogy TŐKÉS László átjön Magyarországra....
- Nagyon remélem, hogy így lesz, én hívtam meg, hogy Debrecenben, a kálvinista ....., ha egy istentiszteletet tartanak, rögtön, mihelyt a körülmények megengedik, ő azt mondta, hogy boldogan eleget tesz a meghívásnak, habár én egyházi emberekkel ezzel kapcsolatban nem beszéltem, de gondolom, hogy ők is...

-

- Budapesten kora délután ismét nagy tüntetés volt a román nagykövetségen. Márványi Péter járt a helyszínen:
- Szorongó, türelmetlen, kétségbeesett emberek gyűltek össze kora délután a román nagykövetség előtt. Nem tudtam felmérni pontosan a számukat, talán több tízezren is lehettek. És ez alkalommal az emberek szinte végig állandó vitában voltak a szónokokkal. (Ismétlés a 168 órából.)

- A tüntetők annak ellenére nem akarják abbahagyni demonstrációjukat, hogy meghallották a hírét,hogy Ceausescut valóban elfogták. Sőt, most már legfrissebb információink szerint itt a Magyar Rádió környékén is néhány százan tüntetnek. Márványi Péter ismét beszélt valakivel:
- A vonalban a román nagykövetség előtt éhségsztrájkot tartó tüntetők egyike. A kérdés tkp. az,h ogy önök azt akarták, hogy addig maradnak ott és addig folytatják az éhségsztrájkot, amíg Ceausescut el nem fogják. Nos, ez bekövetkezett.
- Ez nem egészen igaz, mert ha valaki .....ki volt és hozta a plakátunkat, amin rajta szerepel, hogy TŐKÉS László, veled vagyunk. Több hírforrásból hallottuk azt, hogy TŐKÉS László magyar ....szerint celebrál misét. Mi addig szeretnénk maradni,m ert mi TŐKÉS László mellett döntöttünk.

-

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

- És most néhány információ arról,hogy mi van azokkal az ismert személyiségekkel, illetve ujságiró kollegákkal, akikról az elmult órákban csak azt tudtuk,hogy valahol Erdélyben vannak.
Leglőször is elmondjuk, ami nagy örömünkre szolgál, hogy Orosz József kollegánk az éjjel azt a drámai telefon tudósitást küldte, a nap folyamán többször is ismételtük, Aradról jelentkezett az éjjel egy rettenetes lövöldözés közepéből, szerencsére jól van, hirt hallottunk róla, Aradon van, a hadsereg ellenőrzése alatt lévő várban tartózkodik
Voltak azonban mások is, akik pár órára eltüntek a szemünk elöl, a közvélemény szeme elöl. Pl. a Szabad Demokraták Szövetségének két vezetője is. Hollós János kollegám beszélni tudott RAJK Lászlóval és MAGYAR Bálinttal.

- Sajnos Magyar Bálin egy rossz hirrel kezdte, megerősitette, hogy meghalt TÓTH Sándor hódmezővásárhelyi lakos, aki a konvoj sofőrje volt. Magyar Bálint elmondta, hogy az előzetes hirekkel ellentétben Tóth Sándort a vezető ülésen érte elölről a halálos golyó. Beszámolt még Magyar Bálint a tegnap esti aradi ütközetről. Ő a kórházban volt végig, a kórházba 4-5 halottat hoztak és kb. lo-15 sebesültet.
Rajk László a másik konvoj vezetője elmondta, hogy sikerült.eljuttatni a lo tonna gyógyszert, élelmiszert és gyógyászati eszközöket.
Aradon megerősitették Rajk László szerint, hogy stopost nem lehet felvenni, tehát ne vegyen fel senki, aki elindul Romániába segiteni,. ne vegyen fel stopost, ez nagyon fontos.
Még egy információ, Rajk László elmondta, hogy Arad telitett élelmiszerrel és gyógyszerrel. A probléma az, hogy nem tudják onnan továbbitani, mert nincsenek szállitó eszközök, a hadsereg mindent lefoglalt
Egyébként egy személyes élményt is elmesélt Rajk László, hogy ma magyarnak lenni Erdélyben fantasztikus érzés. Egyedül a magyarokban biznak.

- Mint a beszámolónból elhangzott, sajnos már két magyar áldozata is van a romániai eseményeknek, két taxisofőr, illetve itt csak az egyik emlékeztünk meg. Sajnos mégegy taxisofór, aki segélyszállitmányt vitt Romániába valahol eddig ismeretlen körplmények között meghalt.
A külföldi áldozatok között van egy francia ujságiró is egyébként.

- Az előző információból észrevehették, hogy bizonyos dolgok esetleg

(EM)

ismétlődnek. Sajnos rögtönözve készitjük a műsorunkat, ez elkerülhetet len. Ez igy lesz valószinüleg az este folyamán a továbbiakban is.

- A következő beszámoló ugyancsak magyarokról, de külföldiekről is szól, ujságirókról, segélyszállitmányokat vivőkről, akik egy temesvári kórházban rekedtek. A szegedi TV studió riportere Liebmann Katalin készitette a következő interjut.

- .....sikerült Aradon átmenni... Temesváron.....be tudott bennünket juttatni a kórházba, a kórház területére, hogy a segélyszállitmányokat át tudjuk adni. És ott töltöttük az éjszakát tulajdonképpen. Már amikor megérkeztünk akkor láttuk meg a nyomjelzős lövedékekből, hogy merre lövöldöznek és nagy fegyverropogásnak a zaját hallottuk a városközpontjából.
- ..... igen ott maradt a fele, kétharmadrésze a társaságnak, akik a kórházban voltak a segélyszállitmányokkal és a Békésmegyei Hireknek az ujságirói hárman.
- .....
- ők bent rekedtek a kórházban, mert kb. két perc volt arra, hogy elhagyjuk a kórházat és aki nem volt éppen ott a gyülekező helyen, hanem riportokat készitettek.....

- Nos kellemes meglepetésként éppen e szalag leforgatása közben érkezett meg a hir, hogy a békésmegyei ujságirók már kiszabadultak, kijutottaka temesvári kórházból, uton vannak hazafelé és jól vannak.

- Ezek után egy istentiszteletről, amely a magyar-román határon lesz Karácsony este.
- Karácsony este a nagylaki határátkelő hely közelében, természetesen a magyar oldalon ökomenikus istentisztelet lesz este 11 órakor a hangositás olyan lesz, hogy ahatár tuloldalán is hallani lehessen a misét. Az istentiszteletre holnap 17 órakor különbuszok indulnak az Engels-téren Volán pályaudvarról.

- Az utolsó hirünk, jelentésünk arról szól, hogy a romániai magyarok összefogásra szólitják fel az ország különböző nemzetiségeit.
- A Romániai Magyarok Demokratikus Szövetsége a magyar külügyminiszté-

(EM)

rium segitségével felhivást juttatott el az Országos Sajtószolgálatnak Ebben egyebek között összefogásra hivják fel Románia különböző nemzetiségeit. Mint a dokumentum kifejti, nincs helye károrömnek és bosszunak A szövetség ugyanakkor követeli a nemzetiségi jogok biztositását és azt is, hogy a saját maguk választotta személyek képviseljék a magyarokat a törvényhozásban, az államigazgatásban és az igazságszolgáltatásban. A másoktól rájuk eröltetett vezetők elismerését megtagadják. A Romániai Magyarok Demokratikus Szövetsége olyan oktatási hálózat kiépitését követeli, amely minden sz inten biztositja az anyanyelvi képzést. Követelik az önálló magyar tudományegyetem visszaállitását Kolozsvárott és azt is, hogy Erdélyben vezessék be kötelezően a kétnyelvüséget a román és a magyar nyelvü államigazgatást. A romániai mgyarok tiszta lelkiismerettel akarják alakitani nemzeti jövőjüket a román néppel összefogva, a kölcsönös megbecsülés és megértés alapján, fejeződik be a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetségének felhivása.

Nemcsak mi vagyunk rajta a témán, hanem a lapok is. A NÉPSZABADSÁG már ma este 11 óra körül különkiadásban kerül a bduapesti utcákra és helyszini beszámolókat közöl a romániai helyzetről. Vidékre holnp jut el ez a különkiadás.
A MAGYAR HIRLAP és a MAGYAR NEMZET is különkiadást jelentet meg a romániai eseményekről.

E pillanatban Márványi Péter szerkesztő kollegám érkezett a studióba talán valami uj információ?

- Egy örömhir, Orosz Jóska barátunk, kollegánk, aki azt a bizonyos drámai riportot közvetiette éjjel Aradról, a bukaresti magyar nagykövetségen van teljes biztonságban.

- Mielött összefoglalnánk az előző félóra jelentéseit, hallgassuk meg a meteorológiai jelentést:

- Eső, záporeső várható. Vasárnap felhős lesz az ég, időnként kisüt a nap. Északon hószállingózás is lehet. Gyakran erős,viharos lesz az ész nyugati szél. Az éjszakai hőmérséklet -2, +3, napközben 5 és 1o fok körül alakul.

A műsorban elhangzott információk röviden. --

- 0 - 000 - 0 -

Hung.Monitoring, 23.12/89 - s

KOSSUTH ADÓ 19.25 h

RENDKIVÜLI HIRADÁS

Műsorunk közben friss jelentést kaptunk Bukarestből az MTI tudósitójától. Oltványi Ottót hallják:

- Hosszas üldözés után a felkelők szombaton este 17 óra 48 perckor jelentették elfogták a menekülő N.Caeusescut, a véreskező diktátort, Temesvár, Bukarest és a román nép elvetemült gyilkosát. Hitvese, a doktor, mérnök, akadémikus és egyéb cimek jogtalan bitorlója Elena Ceausescu is a felkelők őrizetében van. Sorra egymás után tartóztatják le a bűnös vezetés egykori személyiségeit, Ilia Ceausescu colt nemzetvédelmi miniszterhelyettest, Ion Tinka volt miniszterelnök. helyettest és többek között a hatalom egyik méltatlan és ösztönösen buta hatalmasságát Emil Bobut. Valamennyiük a nép kezére kerültek és a felkelők igérik, felkutatnak mindenkit akit bűnök, gyilkosságok, embertelenségek termelnek. Egy nép nevében cselekszenek a szabad Románia érdekében. És amikor elhangzott a hősi forradalom nagy bejelentése, mintha talán elnémult volna Bukarest. Nem tudni meddig, de egyelőre alig hallani lövéseket. A magánházakba befészkelődött Securitate egységek tagjai is értesülhettek arról, hogy mindennek vége kézrekerült a nép gyilkosa, nincs vezérük, oda lett Conducatoruk. Azt még nem tudni, hogy a menekülőben vagy ujabb támadásra átszerveződőben vannak-e az egységek, de tény, a harci zaj kissá alábbhagyott és felcsillant a remény, hogy talán valamivel nyugodtabb éjszaka köszönt Bukarestre.

- 0 - 000 - 0 -

KOSSUTH ADÓ

(Egy szinházi közvetités szünetében) 2o.38 h

A népnyuzó Ceausescu rendszer erői ellentámadásba lendültek. A gyülölt Securitate osztagok gátlástalanul vérengzenek. Kezdettől fogva a Securitate megtorló akcióinak egyik fő célpontja a romániai magyarság. Tegnap éjszaka döntő fordulat állt be a romániai helyzetben. Külföldi intervenciós alakulatok avatkoztak be a fasiszta Ceausescu rendszer megmentése érdekében. A forradalmi felkelők oldalára átállt román hadseregnek fogytán a lőszere. Reális a veszély, hogy a nemzetközi reakcióval szövetkezett román kommunista fasizmus leverje a romániai forradalmat. Jelenleg Romániában a nemzetközi jogi normák szerint is genocedium, népirtás folyik. A humanitárius magyar segélyakció beindulása óta már magyar állampolgárok is áldozatául este a Securitate vad g yilkos dühének. Alattomos módon most már a segitséget élelmet, gyógyszer vivő fegyvertelen hazánkfiait gyilkolják, kihasz.-nálva a magyar nemzet segitő szándékát.Becslések szerint az áldozatok száma már megközeliti a több tizezer főt.
Ebben a vészterhes történelmi pillanatban az Erdélyi Szövetség az alábbi nyilatkozatot és felhivást teszi közzé:
Minden demokratának, legyen magyar vagy más nemzetiségü, alapvető érdeke,hogy Romániában az eddigi rendszer visszavonhatatanul felszámoltassék. Minden demokratánakalapvető érdeke, hogy a romániai magyar, szász, délszláv és egyéb nemzetek természetes és elidegenithetetlen jogait a jövőben semmilyen módon ne sérthessék meg. Ezen megfontolásból kiindulva az Erdélyi Szövetség támogatásáról biztositja a magyar kormánnak azt a döntését, hogy a romániai népek egyetlen törvényes képviselőjének a romániai nemzeti megmentés tanácsát ismerte el és felvette vele a kapcsolatot. Az Erdélyi Szövetség inditványozza,hogy a magyar kormány haladéktalanul kérje ki a nemzeti megmentés tnaácsának véleményét arra vonatkozóan, igényel-e segitségnyujtást a külföldi intervencióval szemben. Igenlő válasz esetén a magyar kormány haladéktalanul vegye fel a kapcsolatot a SzU kormányával és a VSz uj demokráciáival, hogy mindennemü segitséget adjanak meg a végveszélybe jutott és külföldi intervenció által fenyegetett romániai demokratikus forradalomnak. Alapvető nemzeti érdekünk az erdélyi és moldvai magyar városok magyar lakosai életének és biztonságának megvédése. Felhivunk minden hazai demokratikus pártot és szervezetet, hogyezekben az európai szabadság, demokrácia és a magyar nemzet szempontjából sorsdöntő órákban cselekvően támogassa felhivásunkat. Az Erdélyi Szövetség felajánlja jószolgálati tevékeny-

(Az Erdélyi Szövetség felhivása)

ségét és aktiv részvételét a szükséges lépések megtételéhez. Most Európáról van szó, szabadságról, demokráciáról és magyar nemzetünkről. Habozásra nincs idő. Az Erdélyi Szövetség felhivását hallották.

- 0 - 000 - 0 -

PETŐFI ADÓ

HIREK 21.oo h

Kolozsvárott lemondott NAGY Gyula református püspök és valószinüleg PAPP Gyula nagyváradi püspök is benyujtja lemondását a holnapi napon. Ők ketten voltak azok az egyházi személyiségek, akik hosszu idő óta minden támogatást megtagadtak TŐKÉS László református lelkésztől. Kolozsvárott egyébként karszalagos járőrök ellenőrzik a rendet. Minden kocsit átkutatnak, felnyitják a csomagtartókat és a Securitate tagjait keresik.

Rádióamatőröktől származó, de más forrásokból egyelőre meg nem erősitet hirek szerint, sulyos összecsapás van a bolgár-román határon. Ugy tudn: hogy a határmenti bolgár település .. segiteni szerettek volna a román felkelőknek és az összecsapásnak több mint 4ooo halálos áldozata volt.

Nagyszebenben a Securitate tagjai, bocsánat, a Securitate egységei helikopterrel támadják a pályaudvart, ahol friss ivóvizzel teli szállitó vagonok vesztegelnek. A támadás miatt veszélybe került az ivóviz készlet és a pályaudvar védői sürgős segitséget kérnek.

Az Erdélyi Szövetség támogatásáról biztositja a magyar kormánynak azt a döntését, hogy a romániai népek egyetlen törvényes képviselőjének a romániai nemzeti megmentés tanácsát ismertet el és felvette vele a kapcsolatot. Az Erdélyi Szövetség inditványozza, hogy a magyar kormány haladéktalanul kérje ki a nemzeti megmentés tanácsának véleményét igényel-e segitségnyujtást a külföldi intervencióval szemben.

- Most L ászló Balázs az MTI-től számol be a legfrissebb hirekről: Az MTI-ben mik a legfrissebb jelentések?

(hirek, 21 h)

A mi szórványos jelentéseink az elmult órákban a harci helyzet bizonyo foku elcsitulásáról, megnyugvásáról tanuskodnak. Kolozsvárra kiküldött két tudósitónk is a harcokon kivül arról ist, hogy a fiatalok és a lakosság ünnepli a kivivott szabadságot. A román hirügynökség fél órá ezelött érkezett jelentései arról számolnak be, hogy a nemzeti megmentési front fővárosi tanács egész sor intézkedést tett a helyzet kézbevételére. Elsősorban arról van szó,hogy igyekeznek gondoskodni a lakosság ivóvizének biztositásáról. Állandóan folyamatosan ellenőrzik a viz minőségét, nincs-e megmérgezve.
Intézkedéseket hoztak az áramellátás, a gázellátás, az ivóviz ellá és biztositására és arra, hogy a következő napokban az ünnepek alatt a lakónegyedekbe eljussanak a legfontosabb élelmiszerek. Ugyancsak védelmi intézkedéseket hoztak a gyárak és üzemek, továbbá a középületek biztositására, a kulturális és társadalmi intézmények helyiségeinek a védelmére. A sebesülteket folyamatosan szállitják a kórházakba, ahová egyébként most már érkeznek külföldről az első segélyszállitmányok is. Az Agerpressz egyelőre egy 16 tagu francia orvoscsoport megérkezéséről számolt be. Ők hoztak magukkal több tonnányi gyógyszert és orvosi műszert és a baleseti kórház munkájába kapcsolódnak be.
- Technikai jellegünek tünik a kérdésem, hogy jutnak információkhoz, hiszen mi itt a rádióban napok óta szinte egyfolytában próbáljuk hivni Oltványi Ottót az MTI bukaresti tudósitóját és nagyon nagyo n nehezen tudunk vele telefonon kapcsolatot teremteni. Az MTI-nek hogyan si rül ez?
- Oltványi Ottónak van természetesen telex vonala is, bár az is kisebb nagyobb megszakitásokkal működik csak.- Amikor be tud jönni akkor ad gyorsan hireket. Pl. reggel jelezte, hogy órákon keresztül nem tudc bemenni az irodába, mert olyan erős lövöldözés volt a környéken, hogy nem kockáztathatta ő sem testi épségét. Egyébként a Kolozsvárra kiküldött két tudósitónk is közvetlenül nem tudott telefonon jelentkezni, csak az ő irodáját hivta fel és Oltványi Ottó adta le számunkra ezt a néhány soros adásokat, jelentéseket.
Köszönöm László Balászank a beszámolót.

- ooo -

Hung.Monitoring, 23.12/89 - s

KOSSUTH ADÓ

HÍRVILÁG 22.oo h

A mikrofonnál a szerkesztő Avar Károly.

- Mint tudják, immár bizonyos Romániában elfogták N.Ceausescut, a buko elnököt és feleségét. A legfrissebb jelentések szerint egy katonai támaszponton őrzik őket, de hogy hol, azt érthető okokból nem mondják meg. Bukarestben az emberek ünnepelnek, bár még folynak a harcok. A Securitate egységei mind a fővárosban mind több magyar lakta nagyváros ban keményen harcolnak a hadsereg egységeivel.
A magyar kormány kezdeményezte, hogy hivják össze az ENSz biztonsági tanácsát. Erről adtak ki közleményt a romániai helyzettel foglalkozó koordinációs bizottság ülése után. A minisztertanács egyébként minden eszközzel segiteni kivánja Románia népeit. Minderről kormánynyilatkozatot ismertetünk. Ugyanakkor közölték, hogy a helyzet javulása miatt holnap mégsem ülnek össze a VSz külügyminiszterei.
Immár kézzelfogható bizonyitékot kaphattunk aról, hogy Tőkés László él és egészséges. Ezt egy TV interjuból kivett részlettel illusztráljuk műsorunkban.
Mindenesetre a jóhirek ellenére is tény, hogy még mindig sulyos harcok vannak Románia több városában, ezért veszélyes átlépni a határt. Az illetékesek mindenkit kérnek, hogy egyelőre ne menjenek Romániába, akik pedig ott tartózkodnak, térjenek vissza Magyarországra, amint leh

Részletes jelentések:

- Orosz József kollegánk,aki az éjszaka még drámai tudósitást küldött Aradról, most már Bukarestben van, és ami a legfontosabb, jó hirrel jelentkezett.

- Elfogták ma késő este a Conducator testvérét is az azonos nevü N. Ceausescut és átadták a katonai bizottságnak, ezt most a legfrissebb hir Bukarestben, ami azt jelenti, hogy a klán minden tagja most már fogságban van. Romániában szabadon engedik a politikai foglyokat, ezt a leendő köztársasági elnök Ionidies jelentette be a TV esti műsorában. Ez több száz, de gyanithatóan inkább több ezer elitélt ember szabadonbocsátását jelenti és azt is, hogy Románia az első után megtet te a következő lépést is a demokratizálás felé. Bukarest utcáin a népfelkelők örömittasan állitják, hogy győzött a forradalom Romániába

(Hírvilág, 22 h)

Ha a konszolidáció jelei noha az esti fegyverropogásban nem látszanak, az azonban több mint jelzés értékü, hogy a boltokban soha nem látott árukészlet, szalámi és kávé, sőt zacskós tej is kapható. Az uj kormány illetve a nemzeti megmentés tanácsa iránti bizalmat fejezi ki az a tény, hogy nemkezdődött felvásárlási láz, gyanithatóan tehát az emberek biznak Románia demokratikus jövőjében. Bukarestben ma este, illetve éjszaka is ropognak, ropogtak a fegyverek, noha sokkal kisebb hevességgel, mint tegnap éjszaka pl. igaz ennek ellentmondani látszik az a tény, hogy abukaresti repüklőtér felöl ma nehéz lövegek hangjai hallatszanak. Az esti TV beszédében Ionidiescu határozottan állitotta, hogy kezükben tartják a hatalmat, bár a Securitate egyaségeit nem siekrült még teljesen felszámolni, de ők már csak kisebb gócokban nyitnak tüzet a Ceausescu hatalomvédelmében. Az éjszakai TV-s műsorban sajnos nem mutatták be az illetőt, azonban valaki magyarul szólt a romániai magyarokhoz és azt mondta, hogy a különböző nemzetiségüekne a románokkal azonosnak kell, hogy legyenek és a magyarok most már nem akarnak elmenekülni Romániából, mert nekik itt van dolguk. A fővárosba az államtanács épülete elötti téren miközben tizezrek ünneplik a szabad Romániát, aközben többfelöl is megerősitették, hogy Kadhafi ezredes 2ooo terroristát küldött a Securitate megsegitésére. Kérdésem ma késő délután ezt a hirt a nagyszebeni helyőrség parancsnoka is megerősitette, aki már foglyul is ejtett egy ilyen terroristát.

A francia hirszolgálati iroda már a Condicator Ceausescu hollétéről is közöl értesülést.

- Az AFP hirügynökség a román TVére hivatkozva jelentette, hogy N.Ceausescut és feleségét egy katonai táborban őrzik. Kinevezték Militari tábornokot az ország uj védelmi miniszterévé. Eközben az Agerpress arról számolt be, hogy a román hadsereg ellenőrzi a TV-t és a rádiót. A szovjet hirügynökség azt jelentette,. hogy a Securitate fegyveresei partizánharc taktikáját alkalmazzák és lakóházak tetőin, alagsorokban barrikádozzák el magukat. Bukaresti lakosok szerint helikopterekről és mentőautókból is lőnek az emberekre. Tömeggyülés volt a bukaresti pártközpont elött délután. A hangosbeszélőn arra szólitották fel a jelenlévőket, hogy ne menjenek haza éjjel, mert a sötétség leple alatt a diktátor terroristái ujabb támadásokat indithatnak. A bukaresti traumatológiai intézet orvosai közölték, hogy csak az ő kórházukban többszáz sebesültet ápolnak. Mint mondták, az összes sérült és halott száma egyszerüen felbecsülhetetlen.

(Hírvilág, 22 h)

- Most egy imént közöltjelentés következik, amelyik azt sugallja, hogy talán hamarosan végetérnek az összecsapások:

- Bukarestben rendkivül nagy katonai erőket vontak össze a nemzeti megmentés tanácsának támogatására. Reggel a román fővárosban fontosnak igérkező katonai megbeszélés lesz, amelynek eredményeként várhatóan rövid időn belül végetvethetnek az összecsapásoknak. EZt KELETI György ezredes a magyar honvédelmi minisztérium szóvivője közölte a TV-ben és elmondta azt is, hogy Bukarestben a jelek szerint pillanatnyilag nyugalom van. A katonai vezetés egyre szilárdabban kezében tartja a helyzetet.
Hazánk bukaresti katonai attaséja megerősitette,hogy a volt diktátor Ceausescu szigoru őrizet alatt áll egy laktanyában. Az attasé beszélt Románia uj honvédelmi miniszterével és átadta neki amagyar kormány nyilatkozatát. A szóvivő elmondta azt is, hogy mivel feloldották a román légtér zárlatát, holnap Debrecenből két magyar katonai repülőgép indul Bukarestbe magyar segélyszállitmánnyal. A magyar-román határon 18 teherautó is készenáll a honvédség élelmiszer segélyével, de ezt egyelőre nem inditják utnak.

- A magyar kormány kezdeményezte, hogy hivják össze az ENSz Biztonsági Tanácsát.
- Ezt tartalmazza az a közlemény, amelyet a kormány fogalmazott meg a romániai helyzettel foglalkozó koordinációs bizottság ülése után.
A magyar kormány aggodalommal és együttérzéssel figyeli a szabad demokratikus Románia megteremtéséért folyó sulyos harcokat. A BT tagjaitól azt kéri, hogy minden segitséget adjanak meg a román népnek és szólitsák fel megadásra az állambiztonság még ellenálló erőit. A magyar miisztertanács minden lehetséges eszközzel segiteni kivánja Románia népeit válságos helyzetükben. A segitség napok óta koordináltan szerveződik. A kormány ezuton mond köszönetet a magyar állampolgároknak, a pártoknak, egyházaknak és más szervezeteknek a segitőszándék ezernyi megnyilvánulásáért. A magyar kormány ugyanakkor megerősiti, hogy a segitségnyujtás folyamán továbbra is tiszteletben tartja Románia területi integritását.

HORN Gyula külügyminiszter közölte a legujabb hirt, mely szerint a román helyzet megszilárdulni látszik, ezért holnap mégsem ülnek össze a VSz tagállamainak külügyminiszterei. .....

(Hírvilág, 22 h)

- ..... minden segitséget megad, de ez nem jelenti a katonai segitségnyujtást. Frei Tamás jelenti Moszkvából:

- Kora délutántól kezdve a szovjet rádió hireinek élén az a bukaresti jelentés állt, amely szerint a SzU nem maradhat közömbös, amikor a román fővárosban szovjet állampolgárok élete is veszélyben forog. A SzU felhivja a feleket a Bukarestben dolgozó szovjet kiküldöttek élete veszélyeztető harci cselekmények azonnal beszüntetésére. A TASSz hirügynökség által kiadott állásfoglalás kézhezvétele után nem sokkal Moszkvában dolgozó tudósitók a népképviselők kongresszusának szünetében megkérdezték Rizskov kormányfőt, vajon a SzU katonai beavatkozásra készül-e Romániában? Szó sincs róla, válaszolta Rizskov. Több ilyen hibát nem fogok elkövetni. Esti saj tótájékoztatóján egyébként Perfijev külügyi szóvivő is elutasitotta a beavatkozással kapcsolatos kérdéseket felhiva a tudósitókat, figyelmüket inkább a szovjet kormány humanitérius segitségét felajánló délutáni nyilatkozatára irányitsák. E szerint a SzU k ész az igazságos harcát folytató román népnek segitséget nyujtani. Hogy miként azt még M.Gorbacsov fejtette ki kora délután a népképviselők kongresszusán. E szerint a SzU gyógyszereket, orvosokat igyekszik eljuttatni Romániába a Nemzetközi Vöröskereszttel és más hasonló segitséget felajámló országokkal, többek között Magyarországgal együttműködve. A Romániával határos Moldáviában már szervezik is az orvoscsoportokat, kórházakat rendeznek be a Romániából kimentett sebesültek számára és gyüjtik a gyógyszereket, a vért és mindent, amivel egiteni tudnak, ahogy a TASSz fogalmaz a szabad ságáért küzdő román népnek.

Az NDK kormánya is támogatja M.Gorbacsovnak azt a kezdeményezését, hogy a VSz tagállamai működjenek együtt a román nép megsegitésében. -

- A magyar honvédelmi miniszter is nyilatkozott ma a román helyzetről Tamási Zoltán tudósitása. --(ismétlés a 168 órából, lásd 1825.old)

- Itt érdemes elmondani illetve idézni azt a délutáni interjunkat, amelyet Keleti Györggyel a honvédelmi minisztérium szóvivőjével készi tettünk, ebből kiderül, hogy a Securitatenak kb. 7o.ooo katonája van, rendkivül jól fegyverzett katonája, mig a román szárazföldi hadseregn 1oo-egynéhány ezer embere van. -- (ism)

(Hírvilág, 22 h)

- Ezután tekintsük át röviden, milyen hirek érkeztek magyarlakta városkból Romániából:

- A szovjet TV tudósitói közölték, hogybTemesvárott este 7 után ismét kiujultak a harcok. Ezt megelőzően ujabb Securitate egységeket dobtak le a városba. Nagyszebenben a pályaudvarról érkezett segélykérés, mert helikopterek támadták meg az állomást, ahol friss ásványvizet tartalmazó vagonok vesztegelnek. Ez azért is fontos, mert korábban olyan hirek terjedtek el, hogy megmérgezték a környék kutjait. Brassóban i s harcok folynak. Itt a Securitate terrorista csoportjai néhény fős egységekre bomlottak fel és igy próbálnak szembeszállni a katonákkal. Sürgős erősitést kellett küldeni a brassói olajfinomitóhoz, mert a Ceausescuhoz hű fegyveresek megpróbálták elfoglalni.

- Ha már Brassónál tartunk, Keszthelyi Gyula kollegánk röviddel ezelött egy román nyelvü rádióadásra hivatkozva beszámolt arról, hogyan tört be a legnagyobb erdélyi városba egy arab kommandó:

- A BBC román adása ezekben a percekben jelentette, megbizható nyugatnémet forrásokra hivatkozva, hogy tegnap este Brassóban helikopterekkel arab egységek szálltak le, bevonultak a városba, végigmentek a Hosszu utcán, betörtek házakba és minden utjukba kerülő embert lelöttek. Az arab egységeket sikerült a páncélosoknak később órák mulva a városból kiüzni.

- És most egy hir, amely TŐKÉS Lászlóval kapcsolatos:

- Kolozsvárott lemondott NAGY Gyula református püspök. --(ismétlés) Kolozsvárott egyébként karszalagos járőrök ellenőrzik a rendet. --(ism)

- TŐKÉS László egyébként jól van. A FEKETE DOBOZ nevü video folyóirat munkatársai interjut is készitette vele. Ezt alig fél órája a TV 2-es műsorában sugározták. A református lelkész első szabad nyilatkozatából adunk közre egy részletet:

- Nem tekintem számüzetésnek. Mindig ezt hangoztattam a temesvári 9 hónapos ostromállapot idejéln, hogy addig maradok a helyemen Temesváro ameddig Isten engedi. És mondhatni, leszámitva az itten található rendőri őrizetet, farkaskutyákat, reflektoros körülkeritett, kivilágitott kényszer lakhelyet, hogy zökkenő mentesen itthon éreztem magam. Itt voltak az én menyői testvéreim, akik közismerten a szilárdsági nép

(Hírvilág, 22 h)

pel együtt, a református magyarság legjobb tipusát képviselik és itthon éreztem magam közöttük és itt is azt mondhatom minden .....átok nélkül,hogy ameddig Isten akarja itt végzem a szolgálatomat.

- Örömteli volt ujra hallani Tőkés László hangját. Ugyanakkor sz ükség ismét elmondani, hogy változatlanul sok helyütt vannak komoly harcok Romániában. Ezért megismétlem, senki ne menjen át egyelőre Romániába, mert könnyen életveszélybe kerülhet. Azokat, akik segélyszállitmánnyal átjutottak, vagy más okból tartózkodnak román területen,kérjük, hogy azonnal térjenek vissza Magyarországra.
Itt mondom el, hogy az esti fél hetes hirösszefoglalóban emlitett csoport, amely a temesvári kórházban rekedt, azóta Jugoszlávián keresztül épségben hazaérkezett.

- És most egy érdekes hir a bolgár-román határról:
- Rádió amatőröktől származó, de más forrásokból egyelőre meg nem erős tett hirek szerint, sulyos összecsapás volt a bolgár-román határon. Ugy tudni, hogy a bolgár határmenti települések lakói seg iteni szerettek volna a román felkelőknek és az összecsapásnak több mint 4ooo halálos áldozata volt.

- A román ex-király az európai vezetőkhöz fordult.
- Mihály volt román uralkodó azzal a felhivással fordult az európai vezetőkhöz és a VSz tagállamaihoz, hogy segitsenek végetvetni a Románia elleni külföldi agressziónak. A svájci számüzetésben élő volt uralkodó arra kéri M.Gorbacsovot, Mitterrand elnőkőt és Thatcher kormányfőt, hogy segitsenek a román népnek.

- A romániai magyarok nemzetiségi összefogást sürgetnek.
- A romániai magyarok tiszta lelkiismerettel akarják alakitani nemzeti jövőjüket a román néppel összefogva, a kölcsönös megbecsülés és megért alapján. Ezt tartalmazza az a felhivás, amelyet a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetsége a magyar külügyminisztérium segitségével juttatott el az Országos Sajtószolgálatnak. A dokumentum összehivásra szólitja fel Románia nemzetiségeit és óv a kárörömtől, a bosszutól.
A szövetség ugyanakkor követeli, hogy saját nagas választotta személye képviseljék a magyarokat a törvényhozásban, az államigazgatásban és a igazságszolgáltatásban. A romániai magyarok sikraszállnak amellett is hogy az oktatás minden szintjén biztositsák az anyanyelvi képzést,

(Hírvilág, 22 h)

állitsák vissza az önálló magyar egyetemet Kolozsvárott és Erdélyben vezessék be kötelezően a román és magyar nyelvü államigazgatást.

- A különböző román követségek egymás után állnak az uj hatalom mellé.
- A budapesti román nagykövetséghez hasonlóan Románia több külképviselete közölte, hogy anemzeti megmentés tanácsát támogatja. Ide kapcsolódi hogy ugyanezt jelentette ki a román külügy, valamint az oktatási és nevelésügyi minisztérium is.

- És most egy nyilatkozat amelyet nemrégiben juttatta el a rádióhoz:
- Az Erdélyi Szövetség támogatásáról biztositja a magyar kormánynak azt a döntését, hogy a román nemzet egyetlen törvényes képviselőjének a romá niai nemzeti megmentés tanácsát ismeri el és felvette vele a kapcsolatot. --(ismétlés, lásd 1861.old)

- A hircsokor végén a román nemzeti megmentés tanácsának első hivatalo elismerése egy NATO országból:
- Norvégie elismerte és törvényesnek tartja a tegnap megalakitott uj román vezetést. A norvég kormány azután döntött igy, hogy az osloi román ügyvivő jegyzéket adott át a külügyminisztériumban, amely szerint ezentul nem Ceausescut, hanem, a nemzeti megmentés tanácsát képviseli.

Időjárásjelentés. --

- ooo -

PETŐFI ADÓ

HIREK 23.oo h

(ismétlések)

- ooo -